

Souhrnná teritoriální informace Řecko

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Athénách ke dni 14.04.2012

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní informace o teritoriu
2. Vnitropolitická charakteristika
3. Zahraničně-politická orientace
4. Ekonomická charakteristika země
5. Finanční a daňový sektor
6. Zahraniční obchod země
7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR
8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu
9. Investiční klima
10. Očekávaný vývoj v teritoriu

1. Základní informace o teritoriu

1.1. Oficiální název státu

- Řecká republika
- Elliniki Dimokratia

1.2. Rozloha

- 131 990 km²

1.3. Počet obyvatel, hustota na km², podíl ekonomicky činného obyvatelstva

Dle předběžných výsledků posledního sčítání obyvatel má Řecko 10 787 960 obyvatel.

Poznámka: Oficiální sčítání se provádí každých 10 let, poslední proběhlo v květnu 2011, konečné výsledky však budou zveřejněny v 2. pol. 2012 a demografické analýzy v r. 2013.

	1830*	1920	2001**	2008	2009	2010	2011**
Počet obyvatel (v mil.)	0,753	5,016	10,964	11,214	11,262	11,305	10,788

Zdroje: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Eurostat

Poznámka: Vývoj počtu obyvatel souvisí také se změnami hranic novodobého Řecka.

* vznik samostatného Řeckého státu po čtyřech stoletích osmanské vlády

** počet obyvatel dle oficiálního sčítání obyvatel

Hustota obyvatel na km²:

- 81,75

Podíl ekonomicky činného obyvatelstva:

- 45,6 % (4,932 mil.)

1.4. Průměrný roční přírůstek obyvatelstva a jeho demografické složení

Roční přírůstek legálního obyvatelstva:

- do 1 % (maximum r. 1978 = 1,54 %)

Demografické složení obyvatelstva:

- muži: 5,304 mil. (49,2 %)
- ženy: 5,484 mil. (50,8 %)

Věková struktura:

- 0–14 let: 14,4 %
- 15–64 let: 66,7 %
- 65 a více: 18,9 %

Průměrná délka života:

- 80,9 let (muži 77,8 let, ženy 82,7 let)

Úmrtnost:

- 9,3 ‰

Porodnost:

- 9,8 ‰

Zdroj: Eurostat

1.5. Národnostní složení

Jedinou oficiálně uznávanou národnostní menšinou v zemi je menšina muslimská, do níž se řadí Turci, Pomáci a Rómové. V roce 2010 bylo v Řecku registrováno 527 tis. muslimů (4,7 % obyvatel).

Odhaduje se, že v zemi je přes 1 mil. imigrantů z Evropy (zejm. Albánie, Bulharsko, Rumunsko, Ukrajina, Rusko), Asie (zejm. Pákistán, Afghánistán, Gruzie, Indie, Filipíny, Sýrie, Bangladéš, Arménie, Čína) a Afriky (zejm. Egypt, Nigérie, Etiopie), z nichž jen necelá polovina je registrována u místních úřadů. Počet zejména ilegálních imigrantů se neustále zvyšuje.

1.6. Náboženské složení

- řecká pravoslavná církev (94,5 %)
- muslimové (4,7 %)
- ostatní (0,8 %)

Religiozita zůstává vysoká (zejména na venkově), církev má významné postavení a vliv ve společnosti.

1.7. Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

- Úřední jazyk: **novorečtina**
- Nejčastěji používané cizí jazyky: angličtina, francouzština

1.8. Administrativně správní členění země, hlavní město a další velká města

Administrativně správní členění země:

K 1. 1. 2011 byla zavedena rozsáhlá reforma územně samosprávního členění Řecka.

Územně samosprávnými celky 1. stupně jsou města a obce v čele s volenými starosty či předsedy městských a obecních úřadů, jejichž počet činí 325. S ohledem na velký počet ostrovů představuje každý ostrov (byť sebemenší) samostatný územní celek.

Územně samosprávné celky 2. stupně představuje 13 regionálních (krajských) úřadů vedených volenými předsedy (mandát volených zastupitelů je 5 let). Regionální úřady se staly základním územně samosprávním článkem ekonomického rozvoje země a převzaly část odpovědnosti za veřejné zdravotnictví a regionální projekty infrastruktury.

Orgány místní samosprávy jsou právními subjekty veřejného práva a jsou po správní i finanční stránce autonomní. Znamená to, že mají svá práva a povinnosti, svůj majetek, svůj rozpočet a své zaměstnance.

V rámci státní správy je 13 samosprávních regionů podřízeno 7 decentralizovaným administrativním celkům, jejichž generální tajemníci jsou do funkce jmenováni vládou.

Zcela zvláštní správní jednotkou je tzv. mnišská komunita na hoře Athosu „Agion Oros“. Vstup na toto území je povolen pouze osobám mužského pohlaví na základě zvláštního povolení, které vydává MZV Řecka v Athénách nebo v Thessaloniki/Soluni.

Hlavní město:

- Athény – spolu s Pireem a předměstími (region Attika) 3 812 330 obyvatel

Další významná města:

- Thessaloniki/Soluň (region Střední Makedonie): 1 104 460 obyvatel
- Patras (na severním Peloponésu, region Západní Řecko): 214 580 obyvatel
- Larisa (region Thesálie): 163 380 obyvatel
- Volos (region Thesálie): 144 420 obyvatel
- Heraklion/Iraklio (region Kréta): 173 450 obyvatel
- Chania (region Kréta) : 108 310 obyvatel
- Rhodos (region Jižní egejské ostrovy): 115 290 obyvatel
- Ioannina (region Ipiros): 111 740 obyvatel
- Chalkida (region Pevninské Řecko): 102 420 obyvatel
- Kerkyra/Korfu (region Jónské ostrovy): 101 080 obyvatel

Pozn.: počty obyvatel dle předběžných výsledků sčítání obyvatelstva v r. 2011

1.9. Peněžní jednotka a její členění, používání jiných měn

- Do 31. 12. 2001 – **drachma**, zkratka měnového kódu ISO = GRD.
- Od 1. 1. 2002 – **EURO** – vstupní pevný kurz 1 EUR=340,75 GRD. 1 EUR = 100 centů.

1.10. Státní svátky, obvyklá pracovní a prodejní doba

Státní svátky:

- Den nezávislosti – 25. březen – na památku dne 25. 3. 1821, kdy byl zahájen národně osvobozenecký boj proti turecké nadvládě.
- Den „OCHI“ (v překladu „den NE“) – 28. říjen – připomíná řecké odmítnutí italského ultimáta požadujícího „právo vstupu a přechodu“ italských fašistických vojsk, kterým byla dne 28. 10. 1940 zahájena řecko-italská válka.

Další svátky:

- Nový rok – 1. leden
- Svátek práce – 1. květen

Náboženské svátky, které jsou současně dny pracovního klidu:

- Theofania – svátek „žehnáním vod“ – 6. leden
- Velký pátek a Velikonoční pondělí – termín je stanovován dle pravoslavného kalendáře. Velikonočním svátkům předchází 40 dní předem tzv. „Čisté pondělí“ a následuje za 40 dní den „Ducha svatého“
- Nanebevzetí Panny Marie – 15. srpen
- Vánoce – 25. a 26. prosinec

Obvyklá prodejní a pracovní doba:

Stejně jako ve většině zemí jižní Evropy tak i v Řecku je v horkých letních měsících obvyklá doba poledního klidu, která je zákonem stanovena od 14:30 do 17:00 hodin. V posledních letech však využívání poledního klidu výrazně kleslo a připomíná ho již jen prodejní doba obchodů.

Prodejní doba začíná obvykle v 9 hod. V obchodech se střídají „krátké“ (pondělí a středa do 15 max. 17 hod.) a „dlouhé“ (úterý, čtvrtek, pátek do 20 až 21 hod. s přestávkou mezi 14 a 17 hod.) dny. V sobotu zavírají obchody v 15 či 16 hod. V supermarketech a velkých obchodních řetězcích je prodejní doba celodenní – ve všední dny od 8 do 21 hod., v sobotu od 8 do 20 hod. V neděli jsou obchody (s výjimkou turistických zón a některých minimarketů) zavřené.

Pracovní doba je 8hodinová. Na ministerstvech je nejčastější pracovní doba od 7:30 do 15:30 hod. Privátní sektor začíná většinou kolem 9 hod. a nekončí dříve než v 17 hod. (výjimkou není ani pracovní doba od 10 do 18 hod.).

1.11. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Řekové vždy vynikali jako zdatní obchodníci. Zakládají si na své slavné starověké historii a na výdobytcích, které přinesla světu. Projev respektu a zájmu o minulost i současnost Řecka může být významným prvkem obchodního jednání. 400 let turecké nadvlády, která se začala hroutit od roku 1821, je naopak považováno za dobu temna. Přes viditelné zlepšování v řecko-turecké relaci je třeba při diskuzích o Turecku zachovat zdrženlivost.

Temperament a emotivnost vnímání může vést rychle do krajních pozitivních či negativních extrémů. Při jednání se nedoporučuje spěch, nátlak, přemlouvání a projevy nadřazenosti. Zároveň je nutno mít zejména při úvodních jednáních na paměti, že Řekové jsou výborní řečníci. Nezbytným předpokladem úspěchu je cílevědomost a obezřetnost (včetně dostatečného ověření skutečné solidnosti firmy).

Nedoporučuje se začínat jednání před 9:30 hod. Je třeba počítat s pozváním na vydatnou pozdní večeři, která může (zejména v létě) začínat v době, kdy se již Středoevropané běžně ukládají ke spánku. Nelze se také divit pozvání na 23 hod. do baru na skleničku.

1.12. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Občan ČR má po předložení Evropské karty zdravotního pojištění nárok na nutnou a neodkladnou zdravotní péči za stejných podmínek jako řecký pojištěnec státní pojišťovny I.K.A. (řecký Úřad sociálního pojištění), která je od r. 2011 začleněna do tzv. E.O.P.Y.Y. (tzv. Jednotný systém poskytování zdravotnických služeb). Je ovšem nutno počítat se spoluúčastí (tj. platbou v hotovosti) u léků.

Pohotovostní službu poskytují řecké státní nemocnice. V případě ošetření v nesmluvním zařízení je třeba, aby pacient upozornil lékaře, že chce být ošetřen jako pojištěnec I.K.A./ E.O.P.Y.Y.

1.13. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria

Vstup a pobyt na území Řecka:

Občané ČR mohou od 1. 5. 2004 vstupovat a pobývat na území ostatních členských států Evropské unie, včetně Řecka, na základě platného cestovního pasu nebo občanského průkazu. Minimální doba platnosti cestovního dokladu není stanovena, doklad však musí být platný v době vstupu na řecké území i při jeho opuštění.

Občanský průkaz slouží jako cestovní doklad pouze pro jeho držitele. Děti zapsané v cestovním pasu rodiče mohou při cestách s tímto rodičem překročit hranice bez vlastního cestovního dokladu. Od 1. 7. 2011 je zapisování dětí mladších 10 let do cestovních pasů rodičů zrušeno. Již provedené zápisy dětí do cestovních pasů rodičů budou platit do 26. 6. 2012, a to pro děti vepsané do 1. 9. 2006 (platnost do 15 let věku dítěte) a pro děti vepsané od 1. 3. 2008 do 30. 6. 2011 (platnost do 10 let věku dítěte).

Při pobytu delším než 3 měsíce by měli občané EU požádat o vydání povolení k pobytu, které je vydáváno formou průkazu (tzv. „Adeia diamonis ipikoou kratous melous ton E.K.“/ „Residence permit for a national of a member state of the E.E.C.“). Žádost o povolení k pobytu se podává na místním oddělení cizinecké policie.

Řidiči mají mít platný řidičský průkaz, technický průkaz a zelenou kartu. Mezinárodní řidičský průkaz není řeckými orgány vyžadován.

Specifika země:

Řecko je pohostinnou zemí přivyklou na velké množství cizinců, kteří přijíždějí především za poznáním a rekreací. Zvláštní bezpečností rizika zde návštěvníkům nehrozí, přesto je třeba upozornit na některá specifika.

Provoz na komunikacích

Provoz na komunikacích, zejména ve velkých městech či rekreačních zónách, bývá značný a nejsou v něm vždy uplatňována pravidla obvyklá ve středoevropských měřítkách. K místním zvyklostem patří vytváření dalších jízdních pruhů na komunikacích, jízda v protisměru v jednosměrné komunikaci či minimální používání směrovek, časté používání zvukového znamení (klaksonu). Zejména v letních měsících je na komunikacích velké množství jednostopých vozidel, která se proplétají mezi automobily ze všech stran. Je proto nezbytné mít stále na zřeteli i tyto účastníky silničního provozu.

Řidiči jsou neukáznění a na přechodech nedávají chodcům přednost, jak je tomu v České republice. Obezřetnost je třeba zachovat dokonce i při přecházení na zelenou.

Pravidla silničního provozu tolerují (tzn. pouze pokutují) požití alkoholu do 0,2 ‰ u profesionálních a nových řidičů a do 0,5 ‰ u ostatních řidičů.

Na hlavních dálničních tazích se vybírají dálniční poplatky, které se platí po jednotlivých úsecích. Pro osobní automobil a jeden úsek se v současné době pohybují okolo 3 EUR. Na dálnici Athény – Soluň zaplatí řidič zhruba 7krát.

Občané EU mohou používat své vozidlo s národní SPZ na území Řecka v rámci turistického pobytu po dobu 6 měsíců. V případě, že si legalizují svůj pobyt v Řecku za účelem práce, je třeba, aby si národní SPZ na svém vozidle bezodkladně vyměnili za řeckou.

Bezpečnost

Přestože Řecko je obecně považováno za bezpečnou zemi, v několika posledních letech dochází k nárůstu kriminality, zejména ve formě kapesních krádeží a jiné drobné majetkové trestné činnosti. Pozornost zlodějů se soustřeďuje zejména na turistická místa s velkým počtem lidí, prostředky hromadné dopravy

(athénské metro) a věci odložené bez dozoru na pláži. Zaznamenány jsou také opakované krádeže v ubytovacích zařízeních.

Doporučuje se neponechávat cennosti a doklady v motorovém vozidle, nosit u sebe jen menší obnosy finanční hotovosti a větší finanční částky vždy uschovat v hotelových úschovách, případně na několika místech a vždy odděleně od ostatních dokladů a kreditních karet.

Další upozornění a doporučení

- Doporučuje se nepodceňovat místní klimatickou náročnost a dodržovat obecné zásady prevence náhlých příhod a úrazů (tj. dodržovat pitný režim, chránit se nošením vhodné pokrývky hlavy, používat ochranné opalovací krémy apod.).
- Volné táboření mimo vyhrazené kempy je přísně zakázáno. V letních měsících je zakázáno rozdělávat oheň, protože hrozí nebezpečí požárů. Porušení zákazu je trestně stíháno.
- Nedoporučuje se cestování do vojensky citlivých oblastí podél řeckých hranic.
- Je zakázáno fotografovat vojenské a další důležité objekty.
- Převoz a přechovávání i malého množství drog je trestáno dlouholetým vězením.
- Při překročení pravidel na ochranu živočichů a rostlin hrozí vysoké pokuty i trestní postih.
- Je zakázán vývoz jakýchkoliv předmětů historické hodnoty a porušení tohoto zákazu je velmi tvrdě postihováno s výjimkou případů, kdy autorizovaný prodejce (starožitník) vydal na vývoz starožitnosti certifikát.
- Potápění s přístroji je možné jen na zvláštní povolení a jen v některých oblastech.
- Návštěva mnišské „Svaté hory“ Athos (Agios Oros) je povolena pouze mužům (ženám je vstup zakázán). O povolení návštěvy je třeba písemně požádat asi šest měsíců předem. S žádostí o vyřízení povolení ke vstupu se cizinci obracejí přímo na kancelář poutníků v Thessaloniki.
- Je nutno upozornit na to, že v Řecku se zatím neprovádějí pohřby žehem a převoz tělesných ostatků do ČR je v případě absence cestovního pojištění zahrnujícího repatriaci velmi nákladnou záležitostí.

1.14. Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince – vhodnost návštěvy s ohledem na politickou či jinou situaci v zemi

Řecko patří z hlediska kriminality vůči turistům (kapsářství a drobné krádeže) stále spíše k bezpečnějším zemím. K oblastem, které by z tohoto hlediska mohly být považovány za problematické, patří velké aglomerace, obzvláště centrum Athén. Rostoucí kriminalita je přičítána stále se zvyšujícímu počtu přistěhovalců.

V souvislosti s opakovanými stávkami by se turisté měli vyhnout politickým shromážděním, která mohou být ve větších řeckých městech provázena projevy vandalizmu a pouličního násilí.

Doporučujeme rovněž věnovat zvýšenou pozornost požárům, které každoročně v letním období zasahují prakticky celé území Řecka a v některých případech mohou způsobit i problémy v dopravě. Ve všech případech je třeba dbát pokynů místních orgánů.

1.15. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu (včetně generálních či honorárních konzulátů) – popis spojení z letiště a z centra města

Řecko uznalo Českou republiku v den jejího vzniku a k 1. 1. 1993 byly mezi oběma státy navázány diplomatické styky na úrovni velvyslanectví.

Velvyslanectví České republiky v Řecké republice má působnost pro celé Řecko.

Velvyslanectví České republiky v Řecku:

řecky: Presveia tis Tsechikis Dimokratias stin Ellada
6, George Seferis Str.

154 52 Palaio Psychiko – Athens
tel.: 0030 210-671 37 55, -671 97 01, -672 53 32 (konzulární úsek)
fax: 0030 210-671 06 75
e-mail: athens@embassy.mzv.cz
web: www.mzv.cz/athens

Úřední hodiny konzulárního úseku:
úterý, čtvrtek, pátek 9:00–12:00
středa 9:00–15:30
pondělí, dny pracovního klidu a svátky zavřeno

V neodkladných a naléhavých případech je možno obracet se po úředních hodinách na stálou službu, tel: 0030 9644 733 769

Honorární konzuláty:

V zemi nepůsobí žádný generální konzulát, pouze honorární konzuláty.

Honorární konzulát České republiky v Soluni (Thessaloniki)

konzulární obvod severní Řecko čili provincie Makedonie a Thrácie
Činnost tohoto honorárního konzulátu byla dočasně pozastavena!

Honorární konzulát v Pireu

98, Naiadon Str.
175 62 Palaio Faliro
Athens
honorární konzul: pan Andreas Lionis
tel.: (0030) 210 98 13 351
fax: (0030) 210 98 81 606

Honorární konzulát v Irakliu (Heraklion)

konzulární obvod Kréta a Santorini
50, Giamalaki & Sof.Venizelou Str.
712 02 Iraklio
honorární konzulka: paní Maria Nistazaki
tel.: (0030) 2810 78020
fax: (0030) 2810 24 23 73

Honorární konzulát Rhodos

konzulární obvod Rhodos a Kos
Činnost tohoto honorárního konzulátu byla dočasně pozastavena!!!

Pokud jde o Athény, jako dopravní spojení z letiště do centra města lze využít příměstský vlak, metro (8 EUR), přímé autobusové spojení (5 EUR) nebo taxi. Cena za přepravu taxi z letiště do centra Athén je stanovena fixní sazbou 35 EUR v denních hodinách a sazbou 50 EUR v nočních hodinách.

1.16. Kontakty na zastoupení ostatních českých institucí (Česká centra, CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism)

V Řecku nepůsobí Česká centra, CzechTrade ani CzechInvest. Smlouva se společností Travel Media Applications (TMA), která zastupovala v Řecku agenturu CzechTourism, byla ke dni 1. 2. 2012 z české strany vypovězena. Původní spojení:

Travel Media Applications (TMA)

50, Sfingos
117 45 Neos Kosmos – Athens
tel.: 0030 210 9374050,-052
fax: 0030 210 9374051
web: www.tma.travel

Bližší informace na www.CzechTourism.com.

1.17. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- Tísňové volání: 112
- První pomoc: 166
- Policie: 100
- Turistická policie: 171
- Hasiči: 199
- Lesní požáry – hasiči: 191
- Přístavní policie: 108
- Pohotovostní lékárny a nemocnice: 14944
- Lékařská pohotovost „lékaři SOS“: 1016
- Centrum pro otravy: (0030) 210-7793777
- Silniční asistence ELPA: 10400
- Silniční asistence Expres Service: 1154
- Silniční asistence Interamerican: 1158
- Železniční doprava (OSE): 1110
- Informace o telefonních číslech: 11821, 11888

1.18. Internetové informační zdroje

- Velvyslanectví ČR v Řecku www.mzv.cz/athens
- Tisková agentura Athens News Agency www.amna.gr , www.hri.org
- Největší řecké informační portály www.in.gr , www.nooz.gr
- Linky na stránky řeckých ministerstev je možné nalézt na stránkách vlády www.primeminister.gov.gr/english/
- Řecká státní organizace cestovního ruchu (EOT) www.gnto.gr , www.visitgreece.gr

1.19. Adresy významných institucí

- Adresy řeckých ministerstev lze nalézt na www.primeminister.gr/english/government
- Ministerstvo zahraničních věcí, řecká velvyslanectví v zahraničí a zahraniční mise v Řecku www.mfa.gr/en
- Řecký parlament www.parliament.gr
- Athénský magistrát www.cityofathens.gr
- Solunský magistrát www.thessalonikicity.gr

2. Vnitropolitická charakteristika

2.1. Stručná charakteristika politického systému

Řecko je parlamentní republikou v čele s prezidentem. Tato státní forma je zakotvena v ústavě, která vstoupila v platnost dne 11. 6. 1975. Řecký parlament je jednokomorový a zasedá v něm 300 poslanců. Pro vstup do parlamentu je třeba získat alespoň 3 % hlasů.

Současná struktura politických stran se zformovala po pádu vojenské diktatury v roce 1974.

Politické strany:

Na pravém křídle politického spektra vznikla pravicová strana **Nová demokracie** (ND) sdružující liberály i konzervativce. Jako její protipól se zformoval levicově-centristický blok pod názvem **Panhelénské socialistické hnutí** (PASOK). Obě politické strany se vyvinuly ze stran či směrů, které působily již v 19. století nebo vznikaly v první třetině 20. století a které se ve své většině vyznačovaly těsnou spjatostí s osobnostmi svých vůdců. Značná orientace členstva i voličů na charismatické stranické vůdce je dodnes významným fenoménem řecké politické scény.

V dalších letech došlo v rámci tohoto zásadního rozvrstvení k dílčím změnám ve směru větší diferenciaci či naopak přeskupování v rámci hlavních politických táborů pravice, středu i levice.

V pravé části politického spektra byl podstatnější událostí vznik radikální pravicové strany **LAOS** (název má dvojí interpretaci – slovo laos znamená v překladu lid a je současně zkratkou názvu Laikos Orthodoxos Synagermos – Lidový pravoslavný poplach), která se v r. 2000 odštěpila od ND. Strana poprvé uspěla v parlamentních volbách v roce 2007.

V roce 2010 se od ND odštěpila liberálně orientovaná strana **Demokratická aliance**.

V únoru 2012 skupina poslanců ND nespokojených s Memorandem o záchranném úvěru a z něho vyplývajícím programem přísné fiskální konsolidace založila stranu **Nezávislí Řekové**.

V letech 2010–2012 s rostoucí ilegální migrací zejména v Athénách posílilo extremistické pravicové silně nacionalisticky orientované hnutí **Zlatý úsvit**, které dostalo podobu strany.

Pro Řecko je příznačná silná levice, kterou kromě sociálně demokratického PASOKu, ztělesňují především tradiční strany **Sjednocená radikální levice** (SYRIZA) a **Komunistická strana Řecka** (KKE). Obě strany jsou zastoupeny v parlamentu. Existuje rovněž celá řada drobných a méně významných frakčních komunistických, respektive levicových až krajně levicových stran.

V roce 2010 se od SYRIZA oddělila skupina umírněných levicových intelektuálů, která založila stranu **Demokratická levice**, jejíž popularita je na vzestupu.

V březnu 2012 se od PASOKu oddělili levicoví poslanci, kteří jsou pro mírnější fiskální konsolidaci, a založili stranu **Společenská dohoda** (KoiSy).

Ze „zelených“ stran jsou nejsilnější tzv. **Ekologové zelení**. Strana vznikla v roce 2009, je zastoupena v Evropském parlamentu, do řeckého parlamentu se jí však zatím nepodařilo vstoupit.

Významné postavení ve společnosti má autokefální řecká **pravoslavná církev**, ke které se hlásí kolem 97 % obyvatelstva a která si zachovává významný vliv na vnitropolitické dění. Má místo v ústavě i vazby na politické strany (zejména na konzervativní ND a LAOS), ale oslovuje všechny vrstvy obyvatelstva a všechny směry politického spektra. Přestože ústava předpokládá odluku státu a církve (správu církevních záležitostí je pověřeno ministerstvo školství), církev se neváhá veřejně postavit na odpor vládě v otázkách zasahujících do jejích zájmů. Charakteristickým byl spor církve s vládou v roce 2001 ohledně vládního rozhodnutí zrušit uvádění náboženského vyznání v občanských průkazech. Církev tehdy získala na podporu svého stanoviska více podpisů (3,1 mil.), než kolik hlasů získala o rok dříve vládnoucí strana PASOK v parlamentních volbách.

Až do roku 2011 si strany PASOK a ND udržovaly mezi politickými stranami vedoucí postavení a v delších či kratších časových intervalech se střídaly u moci vždy jako vláda jediné strany.

Poslední parlamentní volby proběhly dne 4. 10. 2009, ve kterých zvítězil do té doby opoziční PASOK se ziskem 43,9 % voličů (2 993 375 hlasů). Na druhém místě skončila strana ND se ziskem 33,5 % voličů (2 281 693 hlasů), což pro tuto stranu znamenalo nejhorší volební výsledek od r. 1974. Po pěti a půl letech tak skončila vláda premiéra Kostase Karamanlise (ND) a novým premiérem se stal Giorgos Papandreou (PASOK). Záhy po nástupu PASOKu se plně projevila hluboká úvěrová krize. V květnu 2010 finanční trhy odmítly Řecku půjčovat za přijatelnou cenu a vláda byla nucena požádat Evropskou unii a Mezinárodní měnový fond o záchranný úvěr. Nespokojenost veřejnosti i opozice s tvrdým programem důsledné fiskální konsolidace vyvolal v listopadu 2011 vnitropolitickou krizi a G. Papandreou byl nucen odstoupit. Dne 10. 11. 2011 pověřil prezident republiky akademika a ekonoma Lukase Papadimose, někdejšího guvernéra řecké Centrální banky a viceguvernéra ECB, sestavením přechodné koaliční vlády podporované stranami PASOK a ND. Přechodná vláda měla za úkol učinit veškeré nezbytné kroky pro odvrácení nebezpečí neřízeného bankrotu a následně dovést Řecko k předčasným volbám. Předčasné parlamentní volby se budou konat v průběhu ve 2. čtvrtletí roku 2012.

Výsledky posledních parlamentních voleb 2009 (v porovnání s výsledky z r. 2007)

	Počet hlasů v %		Počet poslaneckých mandátů	
	2009	2007	2009	2007
PASOK	43,9	38,12	160	102
ND	33,5	41,86	91	152
KKE	7,5	8,14	21	22
LAOS	5,6	3,79	15	10
SYRIZA	4,6	5,03	13	14

Od posledních parlamentních voleb došlo ve složení jednotlivých poslaneckých klubů k zásadním změnám. Při hlasování o tvrdých podmínkách záchranného úvěru (květen 2010), jakož i při následujících parlamentních hlasováních o aktualizaci těchto podmínek, byli postupně vyloučeni nebo se na protest osamostatnili poslanci obou hlavních politických stran. Tato tendence vyvrcholila po parlamentním hlasování o podmínkách 2. záchranného úvěru (únor 2012), kdy bylo pro porušení stranické disciplíny vyloučeno z klubů stran PASOK, ND a LAOS celkem 45 poslanců. Ke změnám došlo i ve složení poslaneckého klubu SYRIZA. Aktuálně má v 300členném jednokomorovém parlamentu PASOK 130 poslanců, opoziční Nová demokracie má 71 křesel, Komunistická strana Řecka (KKE) 21, radikální pravicový LAOS 16, radikální levice SYRIZA 9. Rekordní je počet nezávislých poslanců (53). Někteří z nich již reprezentují nově vzniklé strany a poslanecké kluby (Demokratická levice 10 – od 25. 3. 2012 samostatný poslanecký klub, Nezávislé Řekové 10 – od 2. 4. samostatný poslanecký klub, Společenská dohoda 7, Demokratická aliance 4, Arma politon 1).

2.2. Hlava státu (jméno, kompetence)

Hlavou řeckého státu je prezident republiky, který je arbitrem státních institucí a spolu vykonavatelem moci zákonodárné (spolu s parlamentem) a výkonné (spolu s vládou). V letech 1985–1986 byly provedeny podstatné změny v ústavě, které výrazně omezily pravomoci prezidentského úřadu, jenž až do té doby představoval nejdůležitější mocenský orgán. S výjimkou některých případů (specifikovaných v čl. 35 ústavy) není žádný akt prezidenta republiky platný nebo vykonatelný bez spolupodpisu příslušného ministra.

V souladu s ústavou volí prezident republiky parlament na zvláštním zasedání přímým hlasováním. Ke zvolení prezidenta je třeba 2/3 většina (tj. 200 ze 300 poslanců). Nezíská-li žádný z kandidátů potřebný počet hlasů, volba se opakuje a ve 3. kolo ke zvolení stačí 3/5 hlasů (tj. podporu 180 poslanců). Jestliže ani tato volba nepřinese vítěze, parlament je do 10 dnů rozpuštěn a jsou vyhlášeny parlamentní volby. Ihned po sestavení nového parlamentu proběhne volba prezidenta.

Funkci prezidenta republiky v současnosti zastává **Karolos Papoulias**. Poprvé byl zvolen do funkce prezidenta dne 8. 2. 2005 a dne 3. 2. 2010 byl většinou 266 (z 300) znovu zvolen na 2. funkční období.

2.3. Složení vlády

V čele vlády stojí ministerský předseda (premiér). Podle ústavy jmenuje prezident republiky do funkce ministerského předsedy předsedu té strany, která v parlamentních volbách získala absolutní většinu hlasů (neexistuje-li taková strana, pak jmenuje předsedu strany, která dosáhla relativní většiny).

K detailnímu projednávání důležitých státních záležitostí se vedle zasedání celé vlády konají i zasedání vládních rad tvořených věcně příslušnými ministry (např. Vládní rada pro zahraniční politiku a obranu). Premiérovi přímo podléhají i některé další úřady, mezi nimi mj. Národní zpravodajská služba (EYP)

Složení vlády:

Od 11. 11. 2011 má Řecko přechodnou koaliční vládu, v níž jsou zastoupeni členové parlamentních stran PASOK a ND (viz kap. 2.1). Premiér, ministr vnitra, ministr školství a státní ministři jsou nestraníci.

- Předseda vlády: Lukas Papadimos (N) (Pozn.: s ohledem na komplikovanost přepisu řeckých jmen uvádíme, že jméno je přepisováno též jako Lucas či Loukas a příjmení též jako Papademos)
- Místopředseda vlády: Theodoros Pangalos (PASOK)
- Ministr financí: Filippos Sachinidis (PASOK)
- Ministr zahraniční: Stavros Dimas (ND)
- Ministryně pro regionální rozvoj, konkurenceschopnost a námořnictvo Anna Diamantopoulou [Diamantopulu] (PASOK)
- Ministr pro administrativní reformu a e-governance: Dimitris Reppas (PASOK)
- Ministr vnitra: Anastasios Giannitsis [Janitsis] (N)
- Ministr infrastruktury, dopravy a sítí: Makis Voridis (ND)
- Ministr národní obrany: Dimitrios Avramopoulos [Avramopulos] (ND)
- Ministr ochrany občana: Michalis Chrysochoidis (PASOK)
- Ministr práce a sociálního pojištění: Giorgos Koutroumanis [Jorgos Kutroumanis] (PASOK)
- Ministr spravedlnosti, transparentnosti a lidských práv: Miltiadis Papagioannou [Papajoanu] (PASOK)
- Ministr školství, celoživotního vzdělávání a náboženských záležitostí: Giorgos Babiniotis [Jorgos] (N)
- Ministr zdravotnictví a sociální solidarnosti: Andreas Loverdos (PASOK)
- Ministr pro zemědělský rozvoj a potraviny: Kostas Skandalidis (PASOK)
- Ministr životního prostředí, energetiky a klimatických změn: Giorgos Papakonstantinou [Jorgos Papakonstantinu] (PASOK)
- Ministr kultury a turismu: Pavlos Geroulanos [Jerulanos] (PASOK)
- Státní ministr při premiérovi a vládní mluvčí: Pantelis [Pandeli] Kapsis (N)
- Státní ministr při premiérovi: Giorgos [Jorgos] Stavropoulos (N)

Vysvětlivky:

v kulaté závorce za jménem je uvedena strana, kterou ministři v koaliční vládě reprezentují: PASOK – Panhelénské socialistické hnutí, ND – Nová demokracie, N – nestraník
v hranatých závorkách je kurzívou uvedena fonetická verze jmen, odlišuje-li se od psané podoby

Bližší informace a kontakty: www.primeminister.gov.gr/english/government/

3. Zahraničně-politická orientace

3.1. Členství v mezinárodních organizacích a regionálních uskupeních

Základním pilířem řecké zahraniční politiky je členství v EU a NATO. Řecko je od roku 1952 členskou zemí NATO (v letech 1974–1980, po pádu vojenské junty, stálo mimo jeho vojenskou strukturu) a v roce 1981 se stalo desátým členem EU. Stejně jako všechny předchozí vlády tak i stávající vláda se jednoznačně vyslovuje pro zapojení Řecka do EU a Evropské měnové unie a podporuje prohlubování integrace i rozšiřování EU.

Zahraniční politika země je do značné míry ovlivněna problematickými vztahy se sousedním Tureckem, kde přes dílčí pokrok zbývá dořešit několik významných otázek (kontinentální šelf, rozšíření řeckých teritoriálních vod v Egejském moři, vymezení vzdušného prostoru, postavení menšin). Vzájemné vztahy zatěžuje také tzv. Kyperská otázka.

Velkou prioritu pro Řecko představuje oblast Balkánu. Řecko setrvale deklaruje plnou podporu balkánským zemím a Turecku, pokud jde o jejich členství v EU. Výjimku tvoří sousední FYROM, kde přetrvává spor o název země, jehož vyřešení považuje Řecko za nezbytný předpoklad pro začlenění FYROM do mezinárodních struktur.

Řecko je členem většiny mezinárodních organizací a agencí OSN. Řecko je také z titulu svého členství v řadě mezinárodních organizací také signatářem nejvýznamnějších mezinárodních smluv a konvencí.

3.2. Účast země na mnohostranných smlouvách a dohodách

viz bod 3.1.

3.3. Přehled bilaterálních smluv s ČR (včetně data vstupu) – mimo smluv dle kap.7.1.

- Pakt o přátelství, řízení smírčím, rozhodčím a soudním mezi republikou Československou a republikou Řeckou (Praha, 8. 6. 1929, č. 157/1930 Sb.)
- Dohoda o leteckých službách mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řeckého království a změna Přílohy k Dohodě /výměna dopisů 24. 7./21. 10. 1968/ (Praha, 21. 7. 1964, č. 5/1968 Sb.)
- Dohoda o vypořádání finančních otázek mezi Československou socialistickou republikou a Královstvím řeckým (Praha, 22. 7. 1964)
- Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o kulturní spolupráci (Praha, 10. 2. 1976, č. 36/1980 Sb.)
- Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o mezinárodní silniční dopravě a Protokol z r. 1992 (Athény, 6. 6. 1977, č. 117/1979 Sb.)
- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Řeckou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních (Athény, 22. 10. 1980, č. 102/1983 Sb.)
- Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o spolupráci v oblasti zdravotnictví (Athény, 22. 10. 1980, č. 93/1983 Sb.)
- Konzulární úmluva mezi Československou socialistickou republikou a Řeckou republikou (Athény, 22. 10. 1980, č. 18/1985 Sb.)
- Dlouhodobý program rozvoje hospodářské, průmyslové a technické spolupráce mezi Československou socialistickou republikou a Řeckou republikou (Praha, 4. 7. 1984)
- Dohoda o vědecké a technické spolupráci mezi Československou socialistickou republikou a Helénskou republikou a Protokol z r. 1993 (Praha, 4. 7. 1984)

- Smlouva mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (Athény, 23. 10. 1986, č. 98/1989 Sb.)
- Protokol o konzultacích mezi Federálním ministerstvem zahraničních věcí Československé socialistické republiky a ministerstvem zahraničních věcí Helénské republiky (Praha, 3. 7. 1987)
- Ujednání mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Helénské republiky o vzájemném zrušení vízové povinnosti sjednané výměnou nót (Athény, 13. 3. 1991, č. 226/1991 Sb.)
- Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Řecké republiky o spolupráci a vzájemné pomoci celních správ obou států (Praha, 15. 5. 1991, č. 228/1996 Sb.)
- Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Řecké republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic (Praha, 3. 6. 1991, č. 102/1993 Sb.)
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o sukcesi do dvoustranných mezinárodních smluv sjednaná výměnou nót (Athény, 3. 10. 1994)
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o hospodářské, průmyslové a technické spolupráci (Athény, 25. 5. 2000, č. 60/2002 Sb. m. s.)
- Ujednání mezi Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem zemědělství Řecké republiky o ekonomické, vědecké a technické spolupráci v oblasti zemědělství (Praha, 16. 11. 2000, č. 90/2004 Sb. m. s.)
- Protokol mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Helénské republiky o spolupráci v oblasti vojenského vzdělávání (Athény, 30. 5. 2001)
- Ujednání o technické spolupráci mezi Ministerstvem obrany České republiky a Ministerstvem národní obrany Helénské republiky týkající se spolupráce v oblasti vojenské geografie a výměny produktů vojenské geografie (Dobruška, 14. 9. 2001, č. 35/2002 Sb. m. s.)
- Program školské a kulturní spolupráce mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky na léta 2006–2008 (Athény, 16. 3. 2006, č. 44/2006 Sb. m. s.)
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu (Athény, 22. 11. 2006)
- Program školské a kulturní spolupráce mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky na léta 2010–2013 (Praha, 16. 11. 2010, č. 98/2010 Sb. m. s.)
- Bezpečnostní smlouva mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o vzájemné ochraně vyměňovaných utajovaných informací (Praha, 14. 5. 2009, s platností ode dne 1. 7. 2011).

4. Ekonomická charakteristika země

4.1. Zhodnocení hospodářského vývoje za minulý rok, předpověď dalšího vývoje

Řecko je členem EU (od r. 1981) i Eurozóny (od r. 2001). S rozpočtovým deficitem a veřejným dluhem dlouhodobě překračujícím úroveň stanovenou Maastrichtskými kritérii patří k jeho „slabým článkům“. V systému mezinárodního obchodu zůstává zapojeno zejména službami (cestovní ruch a námořní doprava), speciálními zemědělskými a potravinářskými produkty (bavlna, tabák a tabákové výrobky, víno, olivový olej, hrozinky, citrusové plody, suché plody), surovinami (bauxit, hliník a jeho produkty, koncentráty rud barevných kovů, železná ruda, magnezit, azbest, cement, mramor) a produkty průmyslové výroby (zejména farmaceutické výrobky a spotřební zboží).

Zhodnocení hospodářského vývoje

V roce 2009 se v Řecku projevila dopad globální finanční krize umocněný strukturálními nedostatky národní ekonomiky snižujícími její konkurenceschopnost. Na přelomu zesílily na mezinárodních finančních trzích tlaky na řecké státní dluhopisy, a tím i na společnou evropskou měnu. Rating řeckých dluhopisů se postupně propadl až na úroveň „junk“ (odpad) a jejich úroková míra překročila únosnou mez. Nastaly oprávněné obavy z bankrotu řecké státní pokladny. S ohledem na negativní dopad, který by případný bankrot členské země Eurozóny mohl mít na stabilitu společné evropské měny, rozhodly se v dubnu 2010 EK, ECB a členové Eurozóny ve spolupráci s MMF poskytnout Řecku 1. záchranný úvěr v celkové výši 110 mld. EUR (80 mld. dvoustranné půjčky ČS Eurozóny + 30 mld. půjčka MMF), který měl být uvolňován v průběhu let 2010–2012 ve 12 tranších, vždy za předpokladu, že proces fiskální konsolidace pokračuje v souladu s přijatými závazky.

V květnu 2010 ratifikoval řecký parlament podmínky tohoto úvěru obsažené v Memorandu o finanční a úvěrové politice uzavřeném mezi řeckou vládou a zástupci věřitelů (zákon č. 3845/2010 „Opatření k aplikaci podpůrného mechanismu řecké ekonomiky ze strany ČS Eurozóny a MMF“). Dohledem nad plněním konsolidačního programu byla pověřena expertní komise složená se zástupců EK, ECB a MMF (tzv. „Trojka“). Do konce roku 2010 bylo Řecku ze záchranného úvěru vyplaceno 38 mld. EUR ve třech tranších (květen 20 mld., září 9 mld., prosinec 9 mld. EUR).

Rok 2011 byl pro Řecko dalším těžkým rokem na cestě k fiskální konsolidaci a ekonomické revitalizaci. Byl poznamenán prohlubující se krizí, které opakovaně hrozila vyústit v bankrot státní pokladny. Finanční potřeby země byly (kromě periodických emisí pokladničních poukázek) kryty z prostředků záchranného úvěru EK, ECB a MMF. Pro Řecko mělo proto zásadní význam uvolňování jednotlivých tranší celkem 35 mld. EUR (únor 15 mld., červen 12 mld., prosinec 8 mld. EUR). Každé z nich předcházela hloubkový audit expertů Trojky, který přinášela dodatečná fiskální či strukturální opatření. Nová opatření byla provázána protesty veřejnosti. Navzdory protestům však byla vláda nucena přijmout řadu po léta odkládaných, nepopulárních strukturálních reforem směřujících k radikálnímu „zeštíhlení“ a zefektivnění veřejného sektoru a zlepšení podnikatelského klimatu, které mají postupně zbavit stát neefektivních výdajů a přenést zátěž fiskální konsolidace na neplátců daní.

Prohlubující se úvěrová krize v Eurozóně vyústila v říjnu 2011 v rozhodnutí Evropské rady přikročit k řízenému odpisu části hodnoty řeckých dluhopisů v celkové hodnotě 206 mld. EUR, které měly ve svých portfejlích soukromé subjekty (tzv. PSI – Private Sector Involvement), a poskytnout Řecku 2. záchranný úvěr v hodnotě 109,1 mld. EUR (z nichž 47,4 mld. představuje zbytek z 1. záchranného úvěru schváleného v květnu 2010), který bude postupně uvolňován do konce roku 2014. MMF rozhodl, že do balíčku přispěje půjčkou v hodnotě 28 mld. EUR, ze které bude Řecku do konce roku 2015 vyplaceno 17 tranší po 1,65 mld. EUR.

Makroekonomické údaje potvrzují, že řecká ekonomika byla již 4. rok v recesi. Od počátku krize v roce 2008 klesl HDP o 16 %, z toho v r. 2011 o 6,9 % (I. Q -8,0 %, II. Q -7,3 %, III. Q -5,0 %, IV. Q -7,5 % HDP). Propad byl mnohem hlubší, než se předpokládalo začátkem roku (jarní prognóza EK -3,5 %, podzimní prognóza EK -5,5 %). Pokles zaznamenal v průběhu roku 2011 objemu průmyslové výroby (2011/10 -8,4 %, z toho zpracovatelský průmysl -9,5 % a výroba elektřiny -8,8 %), stavebnictví (objem leden až listopad 2011/10 -36,6 %) i obchodní obrát (2011/10 maloobchod -10,2 %, velkoobchod -13,4 %, obrát prodeje automobilů -30 %). Klesl též obrát pro Řecko mimořádně významných služeb

souvisejících s cestovním ruchem (2011/10 -7,4 %), přestože počet příletů zahraničních turistů vzrostl (předběžný odhad 2011/10 +9 %). Zvláště znepokojivý je prudký nárůst nezaměstnanosti, která koncem roku vystoupila na 21 %, což představuje více než 1 mil. registrovaných nezaměstnaných.

Cílem programu konsolidace řecké ekonomiky prosazovaného Trojkou je vnitřní devalvace. Pracovní náklady klesly od 3. Q 2010 do konce r. 2011 o 14,3 %, meziroční pokles inflace byl mnohem pomalejší (3,3 %); její výši nepřízně ovlivnilo opakované zvýšení DPH a spotřebních daní, nárůst cen energií, ale i veřejných služeb.

Pozitivně lze hodnotit pokračující pokles deficitu platební bilance běžného účtu (viz kap. 5.2.).

Předpověď

Vývoj řecké ekonomiky bude i nadále poznamenán hlubokou recesí (EK předpokládá v r. 2012 pokles HDP o 4,7 %) a fiskální krizí provázenou poklesem soukromé i veřejné spotřeby včetně poklesu nákladů na veřejné investice, jakož i nárůstem nezaměstnanosti, která posiluje sociální napětí. Ekonomická politika bude determinována podmínkami záchranného úvěru a závislostí země na prostředcích vyplácených z tohoto úvěru. Dokončení řízeného odpisu části veřejného dluhu a příslib prostředků z nového záchranného balíčku v r. 2012 dočasně odvrátily nebezpečí neřízeného bankrotu a poskytly Řecku šanci pokračovat ve fiskální konsolidaci a v programu strukturálních reforem s cílem stabilizovat ekonomiku, dosáhnout přebytkové rozpočty a především nastartovat hospodářský růst.

Předpokládaných vývoj hlavních makroekonomických ukazatelů

Rok	2010	2011	2012	2013	2014
HDP (meziroční změna v %)	-3,5	-6,9	-4,7	0,0	2,5
Inflace (%)	4,7	3,1	-0,5	-0,3	0,1
Bilance veřejného sektoru (% HDP)	-10,6	-9,3	-7,3	-4,6	-2,1
Hrubý veřejný dluh (% HDP)	144,9	165,3	161,4	165,4	162,1

Zdroj: 2. konsolidační program řecké ekonomiky (EK, březen 2012)

4.2. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (HDP/obyv., vývoj objemu HDP, podíl odvětví na tvorbě HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti)

HDP/obyv.

	2007	2008	2009	2010	2011
(v €)	19 903	20 728	20 531	20 103	19 018

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Pozn.: HDP v tržních cenách

HDP

	2007	2008	2009	2010	2011

(meziroční změna v %)	+4,0	-0,2	-3,2	-3,5	-6,9
-----------------------	------	------	------	------	------

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Podíl odvětví na tvorbě HDP (%)

	2007	2008	2009	2010	2011
I. Primární sféra	3,38	3,43	3,13	3,18	3,45
II. Sekundární sféra	20,57	18,04	19,27	18,72	17,84
průmysl včetně energetiky	13,55	11,92	13,25	13,20	13,13
stavebnictví	7,01	6,12	6,01	5,52	4,70
III. Terciární sféra	76,05	78,54	77,60	78,10	78,72
velkoobchod, maloobchod, opravy vozidel, hotely a veřejné stravování, doprava a skladování	28,21	29,83	26,48	26,36	26,32
komunikace a sdělovací prostředky	4,06	3,72	4,32	5,02	5,01
finanční a pojišťovací služby	4,60	4,42	4,94	4,18	4,27
správa nemovitého majetku	11,35	12,25	12,46	12,62	13,83
vědecké a technické aktivity, správa a podpůrné aktivity	5,92	6,04	5,94	5,29	5,29
veřejná správa, obrana, sociální pojištění,	17,28	17,70	18,59	19,47	18,73

školství, zdravotnictví					
umění, zábava, opravy vybavení domácností, ostatní služby	4,64	4,56	4,87	5,17	5,27

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)
 Předběžné údaje, které vycházejí ze srovnání přidané hodnoty ve stálých cenách předchozího roku. Údaje jsou zveřejňovány pouze celoročně.

Inflace

	2007	2008	2009	2010	2011
meziroční změna v %	2,9	4,2	1,2	4,7	3,3

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Nezaměstnanost

	2007	2008	2009	2010	2011
podíl na prac. potenciálu v %	8,9	8,9	10,2	14,8	21,0

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)
 Pozn.: Údaj vždy za prosinec

Analýza dílčích ukazatelů (prosinec 2011):

- Celkový ukazatel nezaměstnanosti 21,0 % pracovního potenciálu, tj. 1 033 507 osob.
- Nezaměstnanost mužů 17,7 %, žen 25,3 %.
- Nejvyšší nezaměstnanost vykazují věkové skupiny 15–24 let (51,1 %) a 25–34 (28,7 %).
- Geograficky je nezaměstnanost nejvyšší ve správních celcích: Ipeiros-Západní Makedonie (24,5 %), Makedonie-Thrákie (23,1 %) a Attika (21,5 %).
- Nezaměstnanost cizinců je vyšší než národní průměr (aktuálně 25,5 %).
- Podíl pracovního potenciálu na obyvatelstvu nad 15 let dlouhodobě osciluje okolo 52 %, u cizinců tento podíl přesahuje národní průměr (dlouhodobě okolo 73 %).

4.3. Průmysl – struktura, tempo růstu, nosné obory

Struktura

Řecko nepatří k zemím se silnou průmyslovou základnou. Průmysl a energetika se podílí na tvorbě HDP méně než 20 %. Nejrozvinutějšími odvětvími zpracovatelského průmyslu jsou průmysl petrochemický, potravinářský a tabákový, farmaceutický, těžební (v pořadí důležitosti dle objemů těžby v tunách: lignit, azbest, bauxit, magnezit, mramor) a metalurgický (hliníkárny, ocelárny). Trvalý pokles zaznamenávají textilní, oděvní a obuvnický průmysl.

Územní rozmístění průmyslové výroby je dosud značně nerovnoměrné. Největší koncentrace průmyslu je v oblasti Athén a kolem největších přístavů (Pireus, Soluň, Patra, Volos).

Vývoj

Podíl průmyslu (včetně energetiky) na tvorbě přidané hodnoty dlouhodobě mírně vzrůstá či stagnuje, index průmyslové výroby však v posledních letech prudce klesá. Příčinou je jak nepříznivá mezinárodní situace (dlouhodobě levný dovoz z Číny a přesun výroby do levnějších sousedních zemí, v posledních letech též vliv globální krize), tak i pokles konkurenceschopnosti řeckých výrobků na domácích i mezinárodních trzích. V roce 2011 situaci komplikoval též nedostatek prostředků na investiční činnost. V letech 2005–2011 došlo k poklesu průmyslové výroby o téměř 23 %.

Vývoj průmyslové výroby (meziroční změna v %)

	2007	2008	2009	2010	2011
Průmysl (včetně energetiky)*	6,1	-8,6	13,6	-0,8	-6,5
Index průmyslové produkce**	2,3	-4,0	-9,4	-5,9	-8,4

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

* Údaj vychází z meziročního srovnání podílu rezortu na tvorbě HDP ve stálých cenách. Údaj je zveřejňován pouze celoročně.

** Index vychází ze srovnání s úrovní v roce 2005 (= 100%).

Vývoj dílčích indexů průmyslové výroby v roce 2011:

- produkce dolů a kamenolomů: meziročně stagnovala, oproti r. 2005 -23,8 %
- produkce zpracovatelského průmyslu: meziročně -9,5 %, oproti r. 2005 -24,2 %
- produkce elektrické energie: meziročně -8,8 %, oproti r. 2005 -21,6,0 %
- produkce vody: meziročně -1,9 %, oproti r. 2005 +1,7 %

Nosné obory:

- potravinářský průmysl: meziročně -4,3 %, oproti r. 2005 -7,5 %
- tabákový průmysl: meziročně +10,5 %, oproti r. 2005 -17,6 %
- petrochemický průmysl: meziročně -14,5 %, oproti r. 2005 -5,3 %
- metalurgický průmysl: meziročně +6,5 %, oproti r. 2005 -1,4 %
- farmaceutický průmysl: meziročně -0,6 %, oproti r. 2005 +152,6 %

Ve struktuře průmyslu je mimořádně vysoké procento malých a středních podniků, které tvoří jádro řecké ekonomiky. Podle údajů Evropského monitoru bylo v roce 2009 v Řecku evidováno zhruba 850 tisíc podnikatelských subjektů, z nichž drtivá většina 95,6 % (průměr EU-27 91,8 %) v kategorii velmi malých (0–9 zaměstnanců), 3 % (průměr EU-27 6,9 %) v kategorii malých (10–49 zaměstnanců), 0,5 % (průměr EU-27 1,1 %) v kategorii středních (50–249 zaměstnanců) a jen 0,1 % (průměr EU-27 0,2 %) v kategorii velkých (nad 250 zaměstnanců). V důsledku krize však počet malých a středních podniků prudce klesá. V roce 2011 ukončilo hospodářskou činnost zhruba 60 tisíc malých a středních podnikatelských subjektů, v r. 2012 je ohrožena existence dalších zhruba 60 tisíc.

20 největších podniků zpracovatelského průmyslu dle obrátu (údaje za rok 2010*)

	Obrat (mld. €)	2010/09 (%)	Hosp. výsledek (mld. €)	2010/09 (%)

Hellenic Petroleum Co. (ELPE)	7,681	25,5	0,25	13,1
Public Power Corporation (DEI)	5,793	-3,7	0,73	-26,6
Motor Oil Helas Rafineries S.A.	4,879	39,7	0,13	-2,9
Coca-Cola 3E Hellenic Bottling Co.S.A.	0,609	-13,1	-0,50	0,0
ELVAL	0,596	46,3	0,01	0,0
HALKOR	0,517	50,7	-0,01	11,8
METKA S.A.	0,489	82,7	0,10	144,9
PFIZER HELLAS	0,484	17,8	-0,02	0,0
ALUMINION	0,476	11,6	0,03	-10,8
Athenian Brewery S.A.	0,441	-1,7	0,08	-23,1
KARELIAS	0,433	8,3	0,03	29,6
NOVATRIS HELLAS	0,416	-5,3	-0,01	0,0
TITAN Cements S.A.	0,371	-17,6	0,04	-50,7
HERACLES General Cement S.A.	0,351	-25,2	0,02	0,0
NESTLE HELLAS	0,351	-4,9	0,04	-41,6
VIANEX S.A.	0,322	-14,6	0,02	-70,2
SANOFI AVENTIS	0,319	-20,7	0,04	-38,3
ALAPIS S.A.	0,313	-34,7	-0,92	0,0
SOVEL	0,292	22,2	-0,01	40,7

HALYVOURGIKI Inc.	0,272	16,8	-0,01	44,8
-------------------	-------	------	-------	------

Zdroj: STAT BANK

* Poslední disponibilní údaj.

4.4. Stavebnictví

Vývoj

Po „zlatém období“ olympijských a infrastrukturních projektů, které vyvrcholilo v roce 2003, řecké stavebnictví znovu přechodně ožilo v letech 2006–2007, kdy byla realizována řada projektů spolufinancovaných z unijních fondů, a pokračoval rozkvět soukromé bytové výstavby. V roce 2008 se však začal projevovat negativní dopad finanční a úvěrové krize, který se prohloubil v roce 2009, kdy řecké stavebnictví vstoupilo do hluboké recese. V letech 2010–2011 se pokles proměnil v propad nejen v důsledku nedostatku prostředků na veřejné projekty a soukromou bytovou výstavbu, ale i díky nedostatku prostředků na stavební úvěry. V letech 2005–2011 (3. Q) došlo k poklesu indexu stavební výroby o 42 %.

Vývoj stavebnictví (meziroční změna v %)

	2007	2008	2009	2010	2011
Stavebnictví*	-10,0	-9,3	0,3	-8,6	-20,0
Index stavební výroby**	14,3	7,8	-17,5	-31,6	NA***

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

* Údaj vychází z meziročního srovnání podílu rezortu na tvorbě HDP ve stálých cenách. Údaj je zveřejňován pouze celoročně.

** Index vychází ze srovnání s úrovní v roce 2005 (=100%).

*** Poslední disponibilní údaj I.-III. Q 2011 -27,1 %

Pro velké a silné stavební firmy s dostatkem vlastního kapitálu budou i v těžké ekonomické situaci zakázky zajištěny, protože rozsáhlé veřejné projekty infrastruktury jako jsou metro a dálnice budou i přes mohutné škrty veřejných výdajů pokračovat. Zvláště obtížná je však situace menších stavebních firem, na které silně dolehla krize v bytové výstavbě a omezení investiční činnosti malých a středních podniků. To se odrazilo v poklesu počtu registrovaných stavebních firem od roku 2004 o 20 % (z 712 v r. 2004 na 573 v r. 2010) a tento pokles dále pokračuje. V příštích letech nelze předpokládat, že by došlo k výrazné změně podmínek nezbytných pro oživení stavební výroby.

4.5. Zemědělství – vývoj, struktura

Vývoj

Agrární sektor tradičně patřil k pilířům řecké ekonomiky. V posledních 20 letech se však jeho podíl na tvorbě HDP rapidně snižoval (z 10,1 % v roce 1994 na necelá 3,5 % v roce 2011) jak v důsledku přesunu obyvatel z vesnic do měst tak jejich zaměřením na nové profese zejména ve službách a ve státním sektoru. Hluboká hospodářská krize, která v letech 2010–2011 způsobila prudký nárůst nezaměstnanosti a pokles disponibilních příjmů pracujících, měla pozitivní dopad na vývoj zemědělské výroby. Návrat pracovních sil do zemědělství motivovaný mimo jiné i výhodným pronájmem státní zemědělské půdy a

zvýšením poptávky po domácích zemědělských produktech vyústil v meziroční nárůst přidané hodnoty vytvořené v zemědělství.

Vývoj zemědělství (meziroční změna v %)

	2007	2008	2009	2010	2011
Zemědělství, lesnictví a rybolov	-10,8	-5,3	-6,6	1,0	1,9

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Údaj vychází z meziročního srovnání podílu rezortu na tvorbě HDP ve stálých cenách. Údaj je zveřejňován pouze celoročně.

Základní makroekonomické charakteristiky zemědělství

	Řecko	EU-27
Rozloha zemědělské půdy (tis. ha)	3 819	178 443
Počet zemědělských podniků (tis.)	860	13 700
Počet zaměstnaných v primární sféře (tis.)	537	11 120
Podíl zaměstnaných v primární sféře na pracovním potenciálu (%)	11,9	5,1
Hodnota zemědělské produkce v běžných cenách (mld. €)	10,106	334,274
Hrubá přidaná hodnota z primárního sektoru (mld. €)	6,332	129,312
Podíl primárního sektoru na celkové hrubé přidané hodnotě (%)	3,2	2,5
Podíl dovozu zemědělských produktů na celkovém dovozu (%)	13,6	7,7
Podíl vývozu zemědělských produktů na celkovém vývozu (%)	25,0	6,8
Obchodní bilance zemědělské produkce (mld. €)	-2,291	-1,251

Zdroje: „Zemědělství v EU-zpráva za rok 2010“ (EK, březen 2011), „Stav zemědělství – vývoj, prognózy, priority“ (Panhelenský svaz zemědělských družstev-PASEGES, září 2011)

Zemědělci jsou silnou profesní skupinou (cca 12 % pracovního potenciálu země), která razantně hájí své zájmy (například formou blokad hlavních silničních tepen). Produktivita práce v zemědělství je stále relativně nízká, což je dáno především rozdrobeností půdy a velkým počtem malých rodinných hospodářství. Zemědělský sektor trpí některými strukturálními neduhy, které umožňují např. nekalou konkurenci, monopolní postavení na trhu či „pořečtování“ levných zemědělských produktů z dovozu (zejména ze sousedního Bulharska a z Albánie).

Struktura

Řecko je převážně hornatá země s omezenou rozlohou nížin a rovin. Dle údajů Řecké statistické služby EL.STAT činí rozloha půdy vhodná ke kultivaci zhruba 3,8 mil. ha, z nichž zhruba 2,1 mil. ha je v nížinách, 1 mil. ha ve vrchovinách a 0,6 mil. ha v horských oblastech. Zhruba 62 % zemědělské půdy tvoří orná půda, 35 % je oseto dřevitými kulturami a vinnou révou a na zbývajících 3 % se pěstuje zelenina.

Rostlinná výroba

Hlavní zemědělské oblasti jsou v Boiotii, Thesálii, střední a východní Makedonii a Thrákii. To jsou také stěžejní oblasti produkce obilovin (pšenice), bavlny a cukrové třtiny. Významná je rovněž produkce rýže, k jejímuž pěstování se užívá některých nedávno zúrodněných alkalických půdních ploch u moře. Orná půda na úpatí kopců se hodí pro pěstování tabáku, vinné révy, oliv a ovoce. Z dřevin se v Řecku kromě oliv daří citrusům, jablkům, broskvím, nektarinkám a meruňkám.

Živočišná výroba

Mezi chovným dobytčím tradičně převažují ovce (8,7 mil. ks) a kozy (5,5 mil. ks). Stáda hovězího dobytka čítají zhruba 600 tis. ks. Nejdůležitějšími objemovými položkami jsou vejce (cca 2 bil. ks ročně), mléko (2 mil. l), maso (480 tis. t) a sýry (cca 160 tis. t).

Rybolov představuje ročně objem cca 160 tis. tun.

V obvyklých objemových jednotkách převažuje rostlinná výroba nad živočišnou.

Vývoj produkce hlavních zemědělských produktů (tis. tun)

	2007	2008	2009	2010*	2011**
Pšenice tvrdá	928	1 147	1 383	1 278	1 071
Pšenice měkká	475	509	480	351	334
Kukuřice	1 771	2 333	1 607	1 542	1 870
Rýže	180	188	208	240	240
Tabák	21,5	20,3	20,6	21	20
Bavlna	860	650	600	500	620
Rajčata	640	670	810	620	600
Cukrová třtina	828	900	770	761	350

Olivový olej	335	210	235	225	210
Rozinky	45	46	45	43	43
Víno	390	387	336	310	250
Citrony	46,5	47	30	33	45
Pomeranče	880	930	727	700	620
Jablka	262	240	230	250	230
Broskve	760	693	654	610	580
Maso kozí a ovčí	113	108	109	102	100
Maso hovězí	57	56	59	61	59
Mléko kravské	717	706	684	672	665
Mléko kozí a ovčí	687	645	684	703	720
Med	8	12	16	13	12

Zdroj: „Stav zemědělství – vývoj, prognózy, priority“ (Panhelénský svaz zemědělských družstev-PASEGES, září 2011)

* předběžné údaje

** prognóza

4.6. Služby

Vývoj

Služby jsou „těžkým průmyslem“ řecké ekonomiky a nejdůležitějším zdrojem tvorby HDP, na jehož vzniku se podílejí téměř z 80 % (viz tabulka v kap. 4.2.).

Vývoj služeb (meziroční změna v %)

	2007	2008	2009	2010	2011
Velkoobchod, maloobchod, opravy vozidel, hotely a veřejné stravování, doprava a sklad.	11,1	9,9	-9,4	-0,8	-6,2

Komunikace a sdělovací prostředky	-0,3	-4,6	18,5	15,9	-6,3
Finanční a pojišťovací služby	3,5	-0,1	14,21	-15,8	-3,9
Správa nemovitého majetku	11,6	12,2	3,9	0,9	3,0
Vědecké a technické aktivity, správa a podpůrné aktivity	4,7	6,2	0,3	-11,2	-6,0
Veřejná správa, obrana, sociální pojištění, školství, zdravotnictví	0,3	6,5	7,2	4,3	-9,6
Umění, zábava, opravy vybavení domácnosti, ostatní služby	1,4	2,1	9,0	5,8	-4,3
Služby celkem	6,3	7,3	0,9	0,3	-5,3

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

Údaj vychází z meziročního srovnání podílu rezortu na tvorbě HDP ve stálých cenách. Údaj je zveřejňován pouze celoročně.

V letech 2008–2010 se ve službách projevil dopad hospodářská krize, což potvrzuje rovněž vývoj jejich obratu.

Vývoj obratu v oblasti služeb (meziroční změna v %)

	2008	2009	2010
Velkoobchod	9,4	-8,9	-6,2
Obchod s automobily	-7,9	-15,7	-36,4
Telekomunikace	-1,0	-8,9	-11,4
Pozemní doprava	5,1	-31,5	-18,1
Námořní doprava	10,2	-22,8	-8,4

Letecká doprava	6,5	-12,6	-3,3
Skladování a další dopravní služby	3,5	-33,3	-10,9
Cestovní kanceláře	3,5	-9,9	-24,5
Turistické služby (ubytování a stravování)	3,2	-9,1	-8,2
Právníci, účetní, podnikové poradenství	10,9	-12,4	-7,2
Projekční kanceláře, architekti a stavební inženýři	9,0	-18,6	-21,9
Reklama a průzkum trhu	2,6	-18,4	-23,8

Zdroj: Výroční zpráva guvernéra CB

Cestovní ruch

Cestovní ruch má tradičně rozhodující podíl na vývoji sektoru služeb. Dle údajů Svazu řeckých podniků v cestovním ruchu (SETE) se cestovní ruch podílí na tvorbě HDP zhruba z 15 %. Cestovní ruch se rovněž výrazně podílí na celkové zaměstnanosti, protože vytváří zhruba 750 tis. pracovních míst, tj. cca 18 % celkové zaměstnanosti.

Vývoj hlavních ukazatelů cestovního ruchu

	2007	2008	2009	2010	2011
Počet zahraničních návštěvníků (mil. osob)	16,2	15,9	14,9	15,0	NA
- meziroční změna (v %)	15,7	-1,9	-6,4	0,6	NA
Tržby z cestovního ruchu (mld. €)	11,31	11,64	10,40	9,61	10,52
- meziroční změna (v %)	-0,3	2,8	-10,7	-7,6	9,5
Index tržeb z ubytovacích	6,6	3,2	-9,1	-8,2	-7,4

a stravovacích služeb*					
------------------------	--	--	--	--	--

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Bilance běžného účtu CB, SETE

Počet příjezdů mírně zkresluje pohyb ekonomických přistěhovalců zejm. z Albánie, Bulharska a Rumunska (ročně zhruba 1 mil. osob).

* Index vychází ze srovnání s úrovní v roce 2005 (=100 %).

V letech 2005–2011 došlo k poklesu indexu tržeb o 11,9 %.

Stručný popis trhu

V letech 2008–2009 došlo k poklesu počtu zahraničních turistů v důsledku globální krize. Rok 2010 byl poznamenán nepříznivým mediálním obrazem Řecka v zahraničí v souvislosti se sociálním napětím v zemi. Mírný vzestup turistů v roce 2010 (+0,6 %) byl dosažen díky snížení cen, což způsobilo, že tržby z cestovního ruchu meziročně klesly o 7,6 %. Údaje za rok 2011 nejsou k dispozici, předběžné výsledky jsou pozitivní (předběžný odhad 2011/10 +9 %). Svou roli sehrál zejména mezinárodní vývoj např. v Egyptě, v jehož důsledku řada návštěvníků zvolila Řecko na úkor jiných tradičních turistických destinací.

Nejvíce turistů přijíždí do Řecka tradičně z Německa (2010: 2,0 mil. osob/podíl 13,6 % /meziročně -13,8 %), Velké Británie (2010: 1,8 mil. /12,0 %/-14,7 %), Francie (2010: 868 tis. /5,8 %/-9,8 %), Itálie (2010: 843 tis. /5,6 %/-9,8 %) a Nizozemí (2010: 528 tis. /3,5 %/-18,9 %), i když příliv turistů z těchto zemí v letech 2009 a 2010 výrazně poklesl.

Zvláštní kategorii představují návštěvníci ze sousední Albánie (2010: 242 tis. osob), Bulharska (2010: 664 tis.) a Rumunska (2010: 257 tis.), protože většina z nich přijíždí do Řecka za prací.

Co se mimoevropských zemí týče, nejvíce návštěvníků přicestovalo v roce 2010 opět z USA (498 tis.), Turecka (567 tis., meziročně +180 %), Kanady (113 tis.) a Austrálie (108 tis.). Výrazně se zvýšil se počet návštěvníků z Izraele (197 tis., +138 %).

V roce 2010 navštívilo Řecko 295 tisíc turistů z ČR (tj. 2,0 % celku), což představovalo meziroční nárůst o 10,1 %.

Zhruba 70 % turistů volí k cestě do Řecka leteckou dopravu, 22 % osobní automobil a autobus, okolo 7 % lodní dopravu a jen necelé 1 % železnici. Největší počet turistů přilétá do Athén (21 %), následují Kréta (Herakleio 13 % a Chania 4 %), Rhodos (9 %), Soluň (6 %), Korfu (5 %) a Kos (4,5 %).

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Svazu řeckých podniků v cestovním ruchu (SETE)

4.7. Infrastruktura (doprava, telekomunikace, energetika – z toho jaderná)

Doprava

Letecká doprava

Vzhledem ke značné členitosti svého území a velkému počtu ostrovů má Řecko 38 letišť, z toho 16 mezinárodních (Athény, Iraklio/Kréta, Rhodos, Soluň, Korfu, Chania/Kréta, Kos, Zakynthos, Kefalonia, Samos, Mytilini, Chios, Aktio, Mykonos, Santorini, Limnos). Prvních 12 zajišťuje zhruba 93 % osobní letecké dopravy a 75 % přiletů zahraničních cestujících do Řecka. V Řecku je rovněž 7 heliportů.

Vnitrostátní osobní i nákladní leteckou dopravu provozovala po řadu let téměř výlučně národní letecká společnost Olympic Airlines (OA). V březnu 2009 byla letecká společnost privatizována. Novým majitelem se stala investiční holdingová společnost Marfin Investment Group (MIG), která získala letové služby, pozemní služby i servisní základnu OA, jakož i právo užívat tradiční název a symbol této letecké společnosti. Zmodernizovaná letecká společnost Olympic Air byla uvedena do provozu dne 1. 10. 2009.

Největším konkurentem OA na řeckém leteckém trhu je neustále se rozšiřující řecká letecká společnost Aegean Airlines (AA) vlastněná řeckým koncernem Vasilakis.

V únoru 2010 zveřejnili majoritní vlastníci obou leteckých společností dohodu o fúzi OA a AA. Evropská komise pro hospodářskou soutěž však v lednu 2011 záměr zamítla s odůvodněním, že nová společnost by získala na trhu výsadní postavení, které by ohrozilo volnou konkurenci v řecké letecké dopravě. Obě letecké společnosti tak pokračují v nezávislém provozu, OA ve spolupráci s Cyprus Airways, AA jako člen Star Alliance.

Železniční doprava

Železniční doprava je v Řecku zatím relativně málo rozvinutá, s růstem cen pohonných hmot však její význam rychle roste. Hlavní trať vede z Athén do Soluně, kde se rozvětňuje ve směru na střední a západní Evropu (přes MK/FYROM) a na Střední východ (Istanbul). Délka železniční sítě je zhruba 2 500 km (z toho cca 800 km elektrifikovaných) a ve vztahu k celkové rozloze země je však poměrně řídká (1,9 km železnice na 100 km² rozlohy, 25,3 km železnice na 100 tis. obyvatel) a nerovnoměrně rozložená. Ročně je v rámci osobní železniční dopravy přepraveno zhruba 15 mil. cestujících a v nákladní přepravě okolo 4,5 mil. tun zboží (z toho 60 % tvoří zboží zahraniční).

Železnice doposud patří státu a spravuje ji ztrátová veřejná akciová společnost OSE S.A. (Hellenic Railways Organization), která však byla v r. 2010 reorganizována. V důsledku radikálního snížení počtu zaměstnanců, zrušení ztrátových tratí a zvýšení ceny jízdného deficit dceřiné společnosti TRAINAOSE, která je provozovatelem dopravních služeb, výrazně klesl (ze 187 mil. EUR v r. 2010 na 33 mil. EUR v r. 2011). Uvažuje se o její privatizaci.

Z evropských fondů a národních prostředků se realizuje program modernizace řeckých železnic, který se orientuje na tři hlavní železniční trasy: Pireus – Athény – Soluň, Soluň – Alexandropolis – Ormenio s napojením na Bulharsko a Turecko a dále Athény – Patra s napojením na Itálii. V důsledku nedostatku veřejných prostředků však program pokulhává za stanovenými cíli. Realizovat se zatím nepodařilo ani výstavbu rozsáhlého centra kombinované dopravy na athénském předměstí v oblasti Thriasio Pedio, které je v bezprostřední blízkosti železnice a obchodních přístavů v Pireu a v Ikoniu. Projekt byl opakovaně odložen pro nezáměr investorů o konkrétní podmínky nabízené ve veřejné soutěži, která byla v březnu 2012 znovu vyhlášena.

V roce 2004 byla v souvislosti s přípravou LOH v Athénách uvedena do provozu první část příměstské železnice spojující centrum města s athénským mezinárodním letištěm. Železnice byla prodloužena ve směru do Korintu (2005) a dále na Peloponés do stanice Kiato (2007) se záměrem pokračovat až do přístavu Patra. Byla rovněž dokončena odbočka ve směru do Pirea a přípojka do Chalkidy. Délka trati by postupně měla dosáhnout téměř 300 km. Kromě Athén mají příměstskou železnici i přístavy Soluň a Patra.

Silniční doprava

Z hlediska vnitřního pohybu osob a nákladu je v Řecku nejdůležitější silniční doprava, která umožňuje spojení i s řídko osídlenými a obtížněji přístupnými oblastmi země. Celková délka silniční sítě činí zhruba 115 tis. km, z toho dálnice tvoří jen asi 1 000 km a hlavní část představují silnice 2. třídy. S využitím evropských, veřejných, ale i soukromých prostředků probíhá rozsáhlá přestavba dálniční sítě, jejíž délka by měla být postupně prodloužena na 2 400 km. Páteří silničního systému je tzv. „National Road“, která je postupně přestavována na dálnici „P-A-Th-E“ spojující Patru, Athény, Soluň (Thessaloniki) a Evzoni na hranicích s Makedonií/FYROM. Probíhají úpravy nebezpečných úseků na dálnici Athény – Soluň (zejména v úseku Maliakos – Kleidi a v údolí Tempé) a dálnice se prodlužuje ve směru na jih Peloponésu (Korint – Tripoli – Kalamata s odbočkou na Spartu). Paralelně se dokončuje rozsáhlý projekt dálnice „EGNATIA“, která křížuje severní Řecko ve směru k tureckým hranicím s napojením na sousední země. Projekt dálnice „Ionia Odos“ (Ioannina – Arta – Antirrio – Rio) by měl završit dálniční síť, která propojí všechny řecké dálniční přechody a přístavy. Realizace záměrů naráží na nedostatek veřejných finančních prostředků. Projekty budou realizovány formou spolupráce státu s privátním sektorem (PPP) a investor svoji investici zhodnotí z mýtného, které má právo vybírat.

Námořní doprava

Námořní plavba patří tradičně ke stěžejním sektorům řecké ekonomiky. Dle Komory pro námořní plavbu se v posledních letech pohybuje její podíl na tvorbě HDP okolo 3,5 % a zaměstnává zhruba 3,5 % pracovního potenciálu země.

Řecké obchodní loďstvo

	2007	2008	2009	2010	2011
Počet lodí s tonáží nad 100 gt*	2 061	2 082	2 112	2 096	**2 014
celková tonáž (v mil. gt*)	37,7	39,2	41,4	43,1	43,4
meziroční změna tonáže (v %)	+10,2	+3,9	+5,6	+4,2	+4,2

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

* gross registered tonnage (řecká zkratka KOX), 1 gt = 2,83m³

** z toho: 554 nákladních lodí + 538 tankerů + 692 osobních lodí + 230 ostatní

Řecko je jednou ze světových námořních velmocí. Řečtí rejdaři vlastní rovněž lodě plovoucí pod vlajkami jiných zemí jako je Panama, Malta, Libérie, Kypr a další ČS EU.

Námořní doprava je soustředěna do šesti hlavních přístavů: Pireus (část z jeho terminálových kapacit byla dlouhodobě pronajata čínskému koncernu COSCO Pacific Ltd.), Soluň, Elefsina, Volos, Patra a Iraklio (Kréta). Většina průmyslových podniků je od těchto přístavů rozmístěna v dopravní vzdálenosti kratší než hodinu cesty.

Telekomunikace

Telekomunikace disponují dostatečnou sítí linek i oblastních ústředen a jsou na standardní evropské úrovni. Mimořádně bouřlivého rozvoje zaznamenaly po roce 2002 s rozvojem mobilní telekomunikační sítě. Postupně se rozšiřuje síť optických vláken a širokopásmové služby.

Liberalizace stabilních i mobilních telekomunikací je v podstatě dokončena. Dřívější monopolní státní telekomunikační gigant Hellenic Organization of Telecommunications (OTE) byl postupně privatizován a od roku 2008 je jeho strategickým partnerem německý telekomunikační kolos Deutsche Telekom. Díky silné konkurenci OTE pomalu ztrácí své prvenství. S rozvojem internetu a především širokopásmových služeb se do popředí derou další operátoři jako např. Hellas online (HOL), Forthnet a ON Telecoms.

V Řecku jsou tři hlavní operátoři mobilních sítí COSMOTE (dceřiná společnost OTE), VODAFONE (spolupracuje s HOL) a WIND, kteří pronikly i do širokopásmových služeb.

Energetika

Základními primárními zdroji energie jsou lignit (z domácích zdrojů), nafta, zemní plyn a obnovitelné zdroje. Řecko je plně závislé na dovozu ropy, která představuje zhruba 80 % dovozu primárních energií, a zemního plynu a jeho energetická závislost se pohybuje okolo 75 %. Jádro není využito a v dlouhodobé perspektivě se s jeho využitím nepočítá.

Energetická bilance za rok 2009 (v Ktoe)

Primární produkce	10 083	Hrubá domácí spotřeba	30 629
lignit	8 176	uhlí+lignit+pevná paliva	8 426
ropa+ropné produkty včetně NGL	81	ropa+ropné produkty včetně NGL	16 992
zemní plyn	12	zemní plyn	2 971
elektrická energie	0	elektrická energie	375
OZE	1 810	OZE	1 861
ostatní	4	ostatní	4
Dovoz primárních energií	31 650	Vývoz primárních energií	9 127
uhlí+lignit+pevná paliva	170	uhlí+lignit+pevná paliva	1
ropa+ropné produkty včetně NGL	27 807	ropa+ropné produkty včetně NGL	8 848
zemní plyn	2 963	zemní plyn	0
elektrická energie	653	elektrická energie	278
OZE	57	OZE	0
Rezervy	630	Paliva mezinárodní lodní dopravy	2 607
Celkem	42 363	Celkem	42 363

Zdroje: Ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn, Eurostat

Elektrická energie

Celkový instalovaný výkon řeckých elektráren činil v r. 2010 16,6 GW, z toho 12,7 GW vlastní a spravuje veřejná Power Public Corporation (DEI), 2,2 GW produkují soukromé tepelné elektrárny a 1,74 GW představují OZE, z nichž 1,3 GW jako větrné generátory, 44 MW biomasa, 196 MW malé vodní elektrárny, 200 MW fotovoltaika (jejíž instalovaný výkon se meziročně zvýšil téměř 4krát). Řecko nemá jadernou elektrárnu.

Průměrná roční spotřeba na obyvatele činí zhruba 5 tis. kWh a celková roční poptávka po elektrické energii okolo 55 tis. GWh.

Rozvojová studie Správce řeckého rozvodného systému elektřiny (DESMIE) z r. 2007 předpokládala, že v letech 2008–2012 se bude roční tempo růstu poptávky po elektřině pohybovat od 2,5 % (příznivá varianta) do 3,5 % (krajní varianta). Pokles průmyslové výroby a tedy i výrobní spotřeby elektřiny

způsobený hospodářskou krizí však vedl k přehodnocení těchto prognóz a poptávka po elektrické energii, a tedy i její produkce, má klesající tendenci. V letech 2005–2011 klesla produkce elektrické energie o téměř 22 %.

Vývoj produkce elektrické energie (meziroční změna v %, základ rok 2005 = 100 %)

	2007	2008	2009	2010	2011
Index výroby a rozvodu elektřiny*	3,5	-2,8	-4,2	-9,2	-8,8

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

* Index vychází ze srovnání s úrovní v roce 2005 (=100 %).

Za stávajících podmínek se instalovaný výkon jeví jako dostačující a případné změny se budou v příštích letech orientovat zejména na modernizaci výrobních jednotek, změnu podílu jednotlivých paliv ve směru k ústupu lignitu (či k zavedení nových technologií na jeho „čistě“ využití) a naopak posílení zemního plynu a především obnovitelných zdrojů.

Případné dočasné výkyvy v letní špičce řeší Řecko dovozem ze sousedních zemí (z Bulharska, Itálie podmořským vysokonapěťovým kabelem, Albánie, Makedonie/FYROM a Turecka).

Výrobci elektřiny

Liberalizace trhu elektřiny se rozjíždí velmi pomalu. Dominantním výrobcem zůstává veřejná akciová společnost Power Public Corporation S.A. ([DEI](#)) vlastněná z 51,12 % státem. Její instalovaný výkon činí okolo 12,7 GW, tj. zhruba 76 % instalovaného výkonu Řecka. Většina elektráren je soustředěna okolo velkých nalezišť lignitu v severním Řecku a na Peloponésu. EK tlačí na radikální liberalizaci včetně privatizace několika lignitových elektráren DEI. Stát zvažuje odprodej balíčku akcií v hodnotě 17 % (v roce 2012). Další firmy:

- [ELPEDISON S.A.](#) – 50 % řecká ELPE + 50 % italská Edison S.p.A., které v r.2008 uzavřely smlouvu o strategickém partnerství v oblasti energetiky (OZE, dovoz a zpracování zemního plynu, výroba a prodej elektřiny) v Řecku i na Balkáně.
- [ENDESA HELLAS S.A.](#) – původně 50,01% Endesa Europa + 49,99 % řecký Mytilineos Holding, v červenci 2010 Endesa Europa odprodala celý svůj podíl koncernu Mytilineos, který se tak stal výhradním akcionářem společnosti.
- [ENELCO S.A.](#) – 75 % italská ENEL Investment Holding + 25 % řecký energetický koncern Prometheus Gas .
- GEK TERNA Group www.gek.gr, www.terna.gr – koncern s širokým spektrem aktivit, jehož dceřinky TERNA ENERGY S.A., QENERGY a HERON jsou provozovateli paroplynových a větrných elektráren. V červnu 2009 TERNA podepsala smlouvu o spolupráci s GDF SUEZ.

Rozvodný systém elektrické energie zahrnuje vysokonapěťové rozvody o délce 12 tis. km a distribuční síť středního a nízkého napětí o délce 214 tis. km. K nejvýznamnějším plánovaným projektům patří další propojení řecké rozvodné sítě se zahraničními sítěmi, vybudování 4. vysokonapěťové trasy (400 KV) Sever – Jih, napojení Peloponésu na vysokonapěťovou síť 400 KV (doposud jen 150 KV), podmořské propojení Rio – Antirio a Patras – Acheloos, propojení Kykladských ostrovů s vnitrozemní distribuční sítí, výstavba několika vysokonapěťových transformačních stanic apod.

Lignit

Řecko má rozsáhlá naleziště lignitu. Jeho roční těžba činí zhruba 63 mil. tun. Přestože dlouhodobě vzrůstá význam zemního plynu, lignit zůstává důležitým primárním zdrojem energie. Dlouhodobá energetická strategie Řecka nevyklučuje rozvoj nových „čistých“ lignitových technologií, které budou eliminovat emise CO₂ a umožní Řecku po roce 2020 znovu zvážít širší využití tohoto paliva.

Až donedávna měla monopol na těžbu a využití domácích lignitových ložisek výhradně DEI. V srpnu 2009 vydala EK rozhodnutí, kterým se tento monopol definitivně ruší. DEI bude mít v budoucnu právo

disponovat pouze 60 % domácích zdrojů lignitu a nebude moci těžit z nových ložisek (např. Veis, Vegora, Elassona, Drama).

Ropa a zemní plyn

Řecká spotřeba ropy je vysoká a v posledních deseti letech neustále vzrůstá (zhruba 30 mil. tun ročně, podíl na dovážených primárních energiích 80 %). V roce 2010 byly ropa a její deriváty dováženy z Ruska (46 %), Íránu (16 %), Saúdské Arábie (10 %), Kazachstánu (10 %), Libye (7 %) a Iráku. Od roku 2011 bylo Řecko v důsledku nedostatku hotovosti nuceno zaměřit se na dodavatele, kteří jsou ochotní dodávat mu ropu za výhodných podmínek jako např. Íránu, odkud aktuálně odebírá zhruba 35 % (březen 2012).

Spotřeba zemního plynu má rovněž vzestupnou tendenci. Pohybuje se okolo 4,2 mld. m³, z toho 72 % (2,9 mld. m³) se využívá na výrobu elektřiny, 13 % činí spotřeba domácností a 16 % výrobní spotřeba. Své potřeby kryje Řecko dovozem plynu z kaspické oblasti přes Turecko (0,45 mld. m³ až 0,75 mld. m³ je až do roku 2022 nakontrahováno od turecké Botas), z Alžíru (0,7 mld. m³ až 0,9 mld. m³ ve formě LNG zajištěno do roku 2021 od alžírské Sonatrach) a samozřejmě z Ruska (2,8 mld. m³, tj. cca 70 %), odkud má garantovány dodávky do r. 2016.

Řecko má terminál na uskladnění a zpracování zkapalněného zemního plynu (LNG) o kapacitě 4,2 mld. m³/ročně (krátkodobě až 7 mil. m³ denně) v Revythuse. S ohledem na doposud nejistou budoucnost velkých energetických koridorů (viz níže) patří další rozvoj LNG infrastruktury k energetickým prioritám Řecka. Připravuje se rozšíření stávajícího terminálu Revythusa (do r. 2014), výstavba LNG a CNG terminálu na Krétě a LNG terminálu v severním Řecku (povrchový nebo podzemní v některém z vyčerpaných ložisek). Terminály LNG hodlají vybudovat i některé soukromé společnosti.

Od r. 1981 se těží menší naleziště ropy („Prinos Field“) a zemního plynu („South Kavala Field“) v Egejském moři. V březnu 2009 společnost Aegean Energy S.A. s využitím špičkových moderních technologií, které umožňují za jakýchkoli povětrnostních podmínek čerpat v hloubce nad 4 km, zvýšila denní produkci ropy na 3000 barelů s perspektivou jejího dalšího zvyšování. Ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn zahajuje rozsáhlý průzkum dalších možných nalezišť v řeckých výtostných vodách i na pevnině.

Projekty ropovodů a plynovodů na řeckém území

S ohledem na vysokou energetickou závislost na straně jedné a na strategicky výhodnou polohu na straně druhé, Řecko dlouhodobě usiluje o participaci na významných energetických koridorech. K jeho hlavním záměrům patřily ropovod Burgas – Alexandroupolis, který měl do Řecka přepravovat ruskou ropu, Turecko-řecko-italský plynovod a plynovod South Stream. V roce 2011 se však naděje na realizaci těchto projektů vzdálila. Aktuálně se jako nejzralejší jeví projekt plynovodu Trans Adriatic Pipeline.

Trans Adriatic Pipeline (TAP):

Plynovod TAP, jehož investory jsou švýcarská EGL (42,5 %), norský Statoil (42,5 %) a německá E.ON Ruhrgas (15 %), povede přes severní Řecko do Albánie a odtud přes Jaderské moře do jižní Itálie. Schvalovací proces je téměř ukončen a projekt je na krok od zahájení jeho realizace. Pro Řecko by se jednalo o významnou zahraniční investici a potenciální zdroj tranzitních poplatků.

Projekt ropovodu Burgas – Alexandroupolis (PBA):

Záměr se zrodil v r. 1993. Cílem bylo obejít přetíženou Bosporskou úžinu a přepravovat ropu tankery z ruského přístavu Novorosijsk do Burgasu a odtud ropovodem o délce 288 km (161 km v Bulharsku, 127 km v Řecku) do řeckého přístavu Alexandroupolis. K realizaci projektu bylo zřízeno mezinárodní konsorcium Transbalkan Pipeline Co. se sídlem v Rotterdamu (51 % RU, po 24,5 % Řecko a Bulharsko). Stavba měla být zahájena v průběhu roku 2009 a dokončena do dvou let. Přes deklarovaný zájem Ruska a Řecka na jeho realizaci záměr ztroskotал v r. 2011 na odmítavém postoji Bulharska (s odvoláním na negativní dopady na životní prostředí).

Plynovod Turecko – Řecko – Itálie (ITGI):

V listopadu 2007 byl zahájen provoz řecko-tureckého plynovodu (ITG), který je dlouhý 210 km (17 km vede pod Bosporskou úžinou v hloubce až 70 m pod hladinou moře, řecký úsek měří 87 km). Rusko-ukrajinská plynová krize v r. 2009 však v praxi odhalila slabiny tohoto plynovodu, když Turecko přestalo plynovod zásobovat, aby pokrylo vlastní potřeby. Situace se opakovala v únoru 2012. Přestože byly

zahájeny práce na 212 km dlouhém podmořském úseku spojujícím Řecko s Itálií (IGI „Poseidon“), jehož plánovaná kapacita činí 11,6 mld. m³, přibývají obavy o účelnost tohoto projektu.

Obousměrný plynovod Řecko (Komotini) – Bulharsko (Haskovo) (IGB):

Myšlenka se zrodila v roce 2009 v reflexi na rusko-ukrajinskou plynovou krizi, která přiměla Bulharsko k diferenciaci jeho zdrojů. IGB bude dlouhý 120–125 km, realizační náklady se odhadují na 120 mil. EUR, projekt byl zařazen mezi energetické priority EU. V Komotini se IGB napojí na ITGI, jehož prostřednictvím by měl být do Bulharska dodáván plyn z Ázerbájdžánu. Jedná se rovněž o dodávkách LNG. V prosinci 2010 byla založena realizační společnost IGB, v níž jsou zastoupeny řecký Státní plynárenský podnik (DEPA), italská Edison a Bulgarian Energy Holding. I zde zůstává otázkou zásobování tohoto plynovodu.

Plynovod South Stream (ISS):

V dubnu 2008 byla podepsána rusko-řecká mezivládní dohoda o společném projektu jižní větve ISS vedoucí přes Bulharsko a Řecko do Itálie. Realizátory a provozovateli měly být Gazprom a Hellenic Gas Transmission System Operator S.A. (DESFA). Ani tento projekt zřejmě nebude v nejbližší době realizován.

Rozvoj obnovitelných zdrojů energie

V červnu 2010 prezentovala expertní komise ministerstva životního prostředí, energetiky a klimatických změn Akční plán pro dosažení cílů 20-20-20, který vnáší zásadní obrat do stávajícího energetického mixu Řecka, z něhož by OZE do roku 2020 měly částečně vytlačit doposud dominující lignit. Plán předpokládá, že celkový instalovaný výkon v roce 2020 bude činit 26 885 MW, přičemž instalovaný výkon OZE stoupne na 15 000 MW (z 4500 MW v r. 2010) a 40 % elektrické energie bude produkováno z OZE. Předpokládaný vývoj výroby elektřiny a podíl jednotlivých energetických zdrojů je zachycen v následující tabulce:

	2010	2015	2020	2025	2030
Celkový instalovaný výkon (v MW), z toho :	14 807	20 474	26 885	29 126	32 063
- lignit	4 826	3 992	3 362	2 295	2 295
- ropné deriváty	2 109	1 344	1 345	1 349	1 334
- zemní plyn	3 349	5 810	7 211	8 324	9 170
- bioplyn/ biomasa	60	120	250	370	500
- vodní elektrárny	3 237	3 615	4 531	4 531	4 531
- větrné elektrárny	1 042	4 303	7 500	8 750	10 000
- solární (fotovoltaické) elektrárny	184	1 270	2 567	3 167	3 833
- geotermie	0	20	120	340	400

Instalovaný výkon OZE celkem (v MW)	4 523	9 328	14 968	17 158	19 264
Roční produkce elektřiny (v GWh)	59 750	62 518	67 600	75 023	78 543
Z toho produkce z OZE (v GWh)	7 170	16 880	27 040	32 260	36 130
Z toho produkce z OZE (v %)	12	27	40	43	46

Zdroj: Ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn

4.8. Přijímaná a poskytovaná rozvojová pomoc

Řecko vynakládá aktuálně na rozvojovou pomoc 0,17 % HDP. S ohledem na řeckou fiskální krizi se nepředpokládá zvýšení této částky. Řecko není věřitelem rozvojových zemí, nemá proto vyhraněné stanovisko v otázce odpuštění jejich dluhů.

Hellenic Aid

Koordinací poskytování humanitární a rozvojové pomoci je v Řecku pověřeno Generální ředitelství pro rozvojovou spolupráci Ministerstva zahraničních věcí známé pod názvem „Hellenic Aid“. Tento orgán byl vytvořen jako samostatný úřad v roce 1999 a do MZV byl začleněn v roce 2000 Prezidentským dekretem č. 224. Podléhá přímo ministrově zahraničí.

Prostřednictvím Hellenic Aid řecká vláda financuje programy humanitární a rozvojové pomoci předkládané nevládními organizacemi. Při své práci však spolupracuje výhradně s nevládními organizacemi registrovanými po dobu nejméně dvou let v rejstříku MZV Řecko. Materiální humanitární či rozvojová pomoc je poskytována po projednání s příslušným ZÚ a v souladu se zahraničně-politickými prioritami Řecka. Za proinvestování vyčleněných prostředků plně odpovídají delegované nevládní organizace.

Bezprostřední materiální humanitární pomoc je zajišťována prostřednictvím generálního sekretariátu civilní ochrany ministerstva pro ochranu občana a jsou k ní využívány zásoby ministerstva zdravotnictví (stany, deky, postele, léky atd.) a armády (stany, deky, postele, potraviny atd.), jakož i pomoc dobrovolníků.

Web: www.hellenicaid.gr

Řecký program pro ekonomickou rekonstrukci Balkánu

Řecký program pro ekonomickou rekonstrukci Balkánu (Hellenic Plan for the Economic Reconstruction of the Balkan – HPERB) je upraven zákonem č. 2996/2002. Výchozí záměr předpokládal, že program bude využit v letech 2002–2006 na podporu poválečné hospodářské, společenské a legislativní rekonstrukce šesti balkánských zemích (Albánie, Bulharsko, Bosna a Hercegovina, Makedonie/FYROM, Rumunsko, Srbsko a Černá Hora). Řecká vláda deklarovala záměr podílet se z prostředků HPERB na financování projektů, které budou přínosem jak pro dotovanou zemi tak současně ekonomicky, politicky či nacionálně pro Řecko. Na financování HPERB bylo vyčleněno 550 mil EUR, z toho 79 % na významné projekty infrastruktury, 20 % na podporu privátních investic a 1 % na malé projekty. V roce 2007 byl program oficiálně prodloužen do roku 2011 (zákon č. 3530/2007), tzn. celkově na desetileté období 2002–2011. Vzhledem k hluboké fiskální krizi program stagnuje a lze předpokládat, že Řecko nebude v programu pokračovat.

5. Finanční a daňový sektor

5.1. Státní rozpočet – příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Řecký státní rozpočet je dlouhodobě deficitní. V roce 2009 výše jeho deficitu dalece přesáhla hranici, kterou stanoví Maastrichtská kritéria (3 % HDP), a vystoupila až na rekordních 15,8 % HDP. Fiskální krize, která vypukla začátkem roku 2010, dostala řeckou státní pokladnu až na samý pokraj bankrotu. Evropská unie a MMF poskytly Řecku záchranný úvěr, muselo se však zavázat k důslednému naplňování programu přísné fiskální konsolidace (analyticky viz kap. 4.1.) s cílem co nejrychleji dosáhnout primárního přebytku a stlačit rozpočtový deficit pod hranici 3 % HDP do r. 2014. Prudké snížení rozpočtového deficitu o 5,2 % HDP v r. 2010 se v r. 2011 mírně zpomalilo.

Státní rozpočet

	2007	2008	2009	2010	2011*
Příjmy státního rozpočtu (v mld. €)	54,0	57,7	50,5	53,9	54,7
Příjmy státního rozpočtu (% HDP)	23,7	24,4	21,5	24,2	25,1
Výdaje státního rozpočtu (v mld. €)	63,9	70,6	81,4	75,2	77,6
Výdaje státního rozpočtu (% HDP)	28,1	29,8	34,6	33,1	35,6
Deficit vládního sektoru (% HDP)	-4,4	-5,9	-13,1	-9,4	-10,5
Deficit veřejného sektoru (% HDP)	-6,4	-9,4	-15,8	-10,6	** -9,0
Veřejný dluh (mld. €)	238,6	261,4	298,0	329,3	352,1
Veřejný dluh (% HDP)	105,1	110,3 %	**126,8	**144,9	**161,7
HDP (v mld. €)	227,0	236,9	235,0	227,3	217,7

Zdroje: Výroční zprávy guvernéra Centrální banky, Zpráva ministerstva financí o státním rozpočtu na rok 2012 (prosinec 2011), Zákon 4051/2012 - změny rozpočtu na rok 2012 (březen 2012), Zpráva EK ke 2. záchrannému úvěru (březen 2012)

* předběžné údaje

** údaje Zprávy EK se mírně liší: deficit 2011=9,3 % HDP, veřejný dluh 2009=129,3 % HDP, 2010=144,9 % HDP, 2011=165,3 % HDP

Státní rozpočet na rok 2012

Konstrukce státního rozpočtu pro rok 2012 respektuje ustanovení zákona „Opatření k aplikaci podpůrného mechanismu řecké ekonomiky ze strany ČS Eurozóny a MMF“ (zákon č.3845/2010), který je v Řecku znám jako Memorandum o podmínkách záchranného úvěru EK, ECB a MMF, a z cílů Střednědobého rámce fiskální strategie na léta 2011–2015 (zákon č.3985/2011).

Rozpočet na rok 2012 schválený v prosinci 2011 zohledňuje předpokládaný dopad řízeného snížení hodnoty veřejného dluhu (PSI – Private Sector Involvement), který se projevil jak snížením objemu veřejného dluhu z původně předpokládaných 172,7 % na 161,4 % HDP, tak zejména snížením nákladů na dluhovou službu.

Reálné obavy, že HDP klesne v roce 2012 více, než se předpokládalo (rozpočtový předpoklad -2,8 % HDP, predikce EK z počátku r. 2012 -4,7 % HDP), spolu se zaostáváním příjmů z daní za stanovenými cíli, si v únoru 2012 vynutily aktualizaci hlavních rozpočtových položek. Předpokládaná výše rozpočtových příjmů byla snížena o zhruba 3 mld. EUR, konkrétně z 59,1 na 56,1 mld. EUR, což vyvolalo potřebu dodatečných opatření, aby se rozpočtový deficit zcela nevzdálil od stanoveného cíle. Trojka věřitelů konstatovala, že na příjmové straně (tedy v oblasti přímých i nepřímých daní a mimořádných odvodů) je kapacita daňové základny až na příjmy z potírání daňového úniku vyčerpána, a je proto třeba přikročit k radikálnějšímu úsporám rozpočtových výdajů, které musí klesnout z původně předpokládaných 72,6 na 70,3 mld. EUR. Pokles rozpočtového deficitu do konce roku 2012 se mírně zpomalí, a to o 6 mld. a nikoli o 8,25 mld. EUR, jak předpokládal původní rozpočet. Jeho cílová výše se zvyšuje z 5,4 % na 6,7 % HDP.

Státní rozpočet (částky v mil. EUR, změny v %)

	2010	2011	2012		
	Plnění	Předpokládané plnění	Návrh rozpočtu bez PSI	Schválený rozpočet*	Aktualizovaný rozpočet**
1. Příjmy	53 929	54 673	59 184	59 184	56 159
Čisté příjmy řádného rozpočtu	50 857	51 308	54 434	54 434	51 409
Příjmy programu veřejných investic	3 072	3 365	4 750	4 750	4 750
2. Výdaje	75 241	77 632	77 707	72 557	70 298
Výdaje řádného rozpočtu	66 787	70 742	70 007	64 857	62 998
- primární výdaje	52 180	51 830	49 085	49 085	47 685
- úroky	13 223	16 380	17 900	12 750	13 050

Výdaje programu veřejných investic	8 454	6 890	7 700	7 700	7 300
3. Bilance státního sektoru (1.-2.)	-21 312	-22 959	-18 523	-13 373	-14 139
Bilance státního sektoru (% HDP)	- 9,4	-10,5	-8,7	-6,3	-6,9
4. Primární bilance (3.-úroky)	-8 089	-6 578	-623	-623	-1 089
Primární bilance (% HDP)	-3,6	-3,0	-0,3	-0,3	-0,5
5. Bilance veřejného sektoru	-24 125	-19 683	-14 221	-11 427	-13 732
Bilance veřejného sektoru (% HDP)	-10,6	***-9,0	-6,7	-5,4	-6,7
HDP (v běžných cenách, v mld.)	227,3	217,7	212,5	212,5	206,1

Zdroje: *Zpráva ministerstva financí o státním rozpočtu na rok 2012 (prosinec 2011), ** Zákon 4051/2012 – změny státního rozpočtu na rok 2012 (březen 2012)
 Řecký státní rozpočet se skládá ze dvou částí - z tzv. řádného rozpočtu a z programu veřejných investic.
 *** Dle zprávy EK (březen 2012) činil rozpočtový deficit v r. 2011 9,3 % HDP.

5.2. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let)

Platební bilance (v mld. EUR)

	2007	2008	2009	2010	2011
Běžný účet PB	-32,3	-34,8	-25,8	-23,0	-21,1
- Obchodní bilance	-41,5	-44,0	-30,8	-28,3	-27,2
- Bilance služeb	16,6	17,1	12,6	13,2	14,6

- Bilance výnosů	-9,1	-10,6	-9,0	-8,1	-9,1
- Bilance běžných transferů	13,4	2,8	1,3	0,2	0,6
Bilance kapitálových transferů*	4,3	4,1	2,0	2,1	2,7
Finanční účet PB	27,4	29,9	24,4	21,3	17,9
Devizové rezervy státu**	2,491	2,521	3,857	4,777	5,377

Zdroj: Centrální banka

* Převody z fondů EU

** Po vstupu Řecka do Eurozóny zahrnují devizové rezervy pouze měny mimo EUR.

Běžný účet PB

Bilance běžného účtu PB je dlouhodobě neuspokojivá a její deficit trvale mimořádně vysoký (okolo 10 % HDP), což zásadním způsobem přispělo k propuknutí hluboké fiskální a úvěrové krize.

Od roku 2009 je patrný pozvolný pokles deficitu běžného účtu PB. V roce 2011 se snížil o 1,9 mld. EUR (tj. meziročně o 9 %) zejména v důsledku poklesu deficitu obchodní bilance (o 1 mld. EUR) a zvýšení přebytků bilancí služeb (o 1,4 mld. EUR), běžných transferů (o 0,4 mld. EUR) a kapitálových transferů (o 0,5 mld. EUR). Na druhé straně nárůst deficitu bilance výnosů (o téměř 1 mld. EUR) pohltil část pozitivních vlivů.

Finanční účet PB

Bilance finančního účtu je dlouhodobě pozitivní. V roce 2011 však zaznamenal její přebytek meziroční pokles (-3,5 mld. EUR, tj. 16 %), který souvisel především s dalším odlivem portfejevých investic (-17 mld. EUR) a se snížením přebytku ostatních investic (-7,3 mld. EUR, tj. 17 %). Bilance přímých zahraničních investic byla vyrovnaná, tzn. že PZI občanů Řecka v zahraničí (1,29 mld. EUR) byly obdobné, jako PZI cizinců v Řecku (1,31 mld. EUR).

5.3. Zahraniční zadluženost, dluhová služba

Zahraniční zadluženost, dluhová služba

	2007	2008	2009	2010	2011
Zahraniční dluh veřejného sektoru (mld. €)	177,1	192,0	224,9	181,9	175,7
Zahraniční dluh veřejného sektoru (% HDP)	74,2	73,5	97,1	80,0	80,7

- z toho v měnách mimo EUR (mld. €)	1,9	1,6	1,3	6,0	9,2
- z toho v měnách mimo EUR (% HDP)	0,8	0,7	0,5	2,6	4,2
Průměrná úroková míra ročních státních dluhopisů (%)	4,45	4,83	1,62	*4,85	*- -
Průměrná úroková míra 3letých státních dluhopisů (%)	4,21	4,27	3,12	*9,39	*- -
Úroky z celkového dluhu (rozpočtový výdaj) (mld. €)	9,8	11,2	12,3	13,2	16,4
Splátky celkového dluhu (rozpočtový výdaj) (mld. €)	22,5	26,2	29,1	19,5	28,9

Zdroje: Ministerstvo financí, Centrální banka

* K poslední emisi ročních státních dluhopisů došlo 13. 4. 2010 (s úrokovou mírou 4,85 %). Od května 2010 kryje Řecko své potřeby z prostředků 1. záchraného úvěru EK, ECB a MMF, odkud do 31. 12. 2011 odčerpalo v 6 tranších celkem 73 mld. EUR. Průběžně jsou emitovány pouze státní směnky se splatností 3 a 6 měsíců.

Prohlubující se úvěrová krize v Eurozóně vyústila v říjnu 2011 v rozhodnutí Evropské rady přikročit k řízenému odpisu části hodnoty řeckých dluhopisů v celkové hodnotě 206 mld. EUR, které měly ve svých portfejlích soukromé subjekty (tzv. PSI – Private Sector Involvement), a poskytnout Řecku 2. záchraný úvěr. Do PSI, které proběhlo v 1. čtvrtletí 2012, se dobrovolně zapojilo 86 % soukromých věřitelů, kteří přistoupili na odpis 53,6 % hodnoty jejich dluhopisů. Aktivace donucovací klauzule CAC (Collective Action Clause) zvýšila účast věřitelů až na téměř 100 %. Nové dluhopisy, jejichž hodnota činí 31,5 % původní hodnoty, budou splatné za 11 až 30 let, tzn. v letech 2023–2042. Úroková míra se postupně zvyšuje z 2 % (v období únor 2012–2015) na 3 % (únor 2015–2020), 3,65 % (únor 2020–2021) a 4,3 % (únor 2021–2042). Úroková míra může být od r. 2015 navyšována v závislosti na nárůstu HDP. Zbývajících 15 % hodnoty starých dluhopisů bylo věřitelům uhrazeno ročními a dvouletými dluhopisy EFSF.

Po dokončení PSI řecký veřejný dluh dočasně klesl z 367,98 mld. na 264,15 mld. EUR, s jednotlivými tranšemi ze záchraného úvěru však opět vzrostl (předpoklad EK: 161,4 % HDP/2012, 162,3 % HDP/2013). Skutečný pokles veřejného dluhu nastane pouze za předpokladu, že fiskální konsolidace vyústí v přebytečné rozpočty a především, že se Řecku podaří vrátit se na cestu hospodářského růstu. Bezprostředním přínosem PSI bude snížení nákladů na dluhovou službu o zhruba 3 mld. EUR ročně, ve vztahu k HDP však roční splátky zůstanou nadále vysoké (okolo 5 % HDP).

5.4. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Centrální bankou Řecka je **Bank of Greece** (založena v r. 1928).

Největší řecké bankovní koncerny

Nejdůležitějšími **obchodními bankami** jsou **National Bank of Greece** (se státním podílem), **Alpha Bank**, **EFG Eurobank**, **Piraeus Bank*** (všechny tři soukromé) a **Emporiki (Commercial) Bank** (s většinovým podílem francouzské Credit Agricole). Tyto banky realizují cca 90 % veškerých úvěrových operací a drží cca 85 % aktiv všech řeckých bank.

* V dubnu 2011 zvýšila finanční skupina PPF svůj majetkový podíl v Piraeus Bank o 2,1 % (24 mil. EUR) na celkových 5,7 % a stala se tak největším jednotlivým akcionářem v této bance.

Největší zahraniční bankovní koncerny

V Řecku má zastoupení řada zahraničních bank, z nichž nejvýznamnější jsou Bank of Cyprus, Citibank, Royal Bank of Scotland, HSBC (která odkoupila síť Barclays Bank), Hypo Vereinsbank, BNP Paribas, ABN AMRO atd. Podíl zahraničních bank na řeckém bankovním trhu činí okolo 15 %, zvýšil se podíl zahraničního kapitálu v akciovém kapitálu řeckých bank.

Situace v řeckém bankovním sektoru

Řecký bankovní sektor nebyl v letech 2008–2009 výrazně zasažen světovou bankovní krizí, protože konkurenceschopnost a ziskovost řeckých bank byla v té době relativně vysoká a výskyt nakažených bankovních derivátů minimální. Krize řeckých veřejných financí, která vypukla v roce 2010, má však na domácí bankovní sektor velmi nepříznivý dopad. Obtížný přístup k financím na mezibankovních trzích, prudký pokles úspor v důsledku snížení příjmů, ale i z obav před bankrotem (z 280 mld. EUR v r. 2010 na 232 mld. v r. 2011), a řízené snížení hodnoty státních dluhopisů o 53,5 % (PSI, březen 2012), které řecké a kyperské banky působící v Řecku stál více než 30 mld. EUR, ohrozily likviditu bankovního sektoru. K její obnově přispěje „finanční injekce“ z prostředků 2. záchranného úvěru EK, ECB a MMF. Rekapitalizace bank proběhne v 1. pol. roku 2012. Výše prostředků, které budou potřebovat jednotlivé bankovní koncerny, bude stanovena na základě závěrů zátěžových testů společnosti BlackRock Solutions a z analýzy výsledků PSI.

Od 90. let řecké banky úspěšně expandovaly do zahraničí, zejména do jihovýchodní Evropy a Turecka, ale i na Ukrajinu a do Polska. Dominovaly na finančních trzích např. Albánie, Rumunsko či Srbsko (viz kap. 9.2.). Od roku 2009 však postupně ztrácejí své pozice nebo si je s obtížemi udržují, aby přišly o zahraniční zisky, které jim pomáhají částečně vykompenzovat domácí ztráty. Některé z bank v průběhu roku 2011 přikročily k prodeji části svých zahraničních poboček. National Bank of Greece například jedná o prodej 20 % turecké Finansbank, Eurobank prodala 70 % polské Polbank a většinový balíček turecké Tekfen, Piraeus Bank usiluje o prodej své egyptské pobočky Piraeus bank of Egypt a ATE Bank připravuje prodej rumunské pobočky ATE Bank Romania.

Stát měl po řadu let vysoký podíl v řeckém bankovním sektoru. Postupně se ho však zbavuje. V roce 2006 došlo např. k zásadnímu snížení státního podílu v Emporiki Bank, kde získala většinu francouzská Credit Agricole. V roce 2007 bylo privatizováno 20 % Hellenic Post Bank (zkratka TT Bank) a stát si ponechal jen 34 % jejích akcií. V rukou státu zůstalo 89,9 % agrární ATE Bank a 100 % tzv. Hypotéčního a úvěrového fondu, ze kterého si půjčovali zejména státní zaměstnanci a orgány místní samosprávy. I když stávající situace není pro privatizaci bank ideální, proces jejich privatizace byl koncem roku 2011 odstartován a do Fondu pro využití majetku státu (Hellenic Republic Asset Development Fund S.A.) byl převeden státní podíl v ATE, TT Bank i v Hypotéčním a úvěrovém fondu. Do konce roku 2012 by měly být tyto banky plně nebo částečně (ATE Bank) zprivatizovány.

Kontakty na největší bankovní koncerny působící v Řecku:

Bank of Greece

adresa: 21 Panepistimiou, 102 50, Athens

tel.: (0030) 210 3201111
fax.: (0030) 210 3232239
web: www.bankofgreece.gr

National Bank of Greece	www.nbg.gr
EFG Eurobank Ergasias	www.eurobank.gr
Alpha Bank	www.alpha.gr
Pireaus Bank	www.pireausbank.gr
Emporiki Bank	www.emporiki.gr
Agrotiki Bank	www.ate.gr
Marfin Popular Bank	www.marfinbank.gr
Bank of Cyprus	www.bankofcyprus.gr
Hellenic Post Bank	www.ttbank.gr
City Bank	www.citibank.gr

Bližší informace o řeckém bankovníctví jsou k dispozici na stránce Asociace řeckých bank ([Hellenic Bank Association](#)) a na stránkách jednotlivých koncernů.

5.5. Daňový systém

Základem daňového systému země jsou daň z přidané hodnoty (řecká zkratka FPA), spotřební daně a daně z příjmu fyzických osob, právnických osob a z nemovitostí.

DPH má v Řecku tři základní sazby, jejichž výše je s platností od 1. 1. 2011 následující:

- sazba 6,5 %: lístky do divadel, vydavatelství, léky, turistická zařízení
- sazba 13 %: potravinářské zboží (kromě alkoholických nápojů a tabákových výrobků) a některé služby (např. doprava)
- sazba 23 %: spotřební zboží a většina služeb (včetně veřejného stravování)

Na některých ostrovech (např. Lesbos, Chios, Samos, souostroví Dodekanésy a Kyklády, menší ostrovy v Egejském moři) jsou výše uvedené sazby DPH sníženy o 30 %.

V průběhu let 2010–2011 byla sazba DPH opakovaně navýšena. K prvnímu navýšení na 5 %, 10 % a 21 % došlo v březnu 2010, následovalo v květnu navýšení na 5,5 %, 11 % a 23 % a v prosinci na 6,5 %, 13 % a 23 % (zákon č.3899/2010), v září 2011 bylo ze 13 % na 23 % zvýšeno DPH u veřejného stravování, kaváren a nealkoholických nápojů. Opakované zvyšování sazeb DPH však v důsledku poklesu spotřeby nepřineslo odpovídající zvýšení příjmů státního rozpočtu.

Spotřební daně vztahující se na alkoholické výrobky, líh, tabákové výrobky a pohonné hmoty dosahují vysokých procentních sazeb nad DPH a jejich výše se často mění. V roce 2010 došlo k jejich

opakovanému navýšení (zákony č. 3845/2010 a 3899/2010). V září 2011 byla zvýšena spotřební daň u topné nafty, jejíž cena bude postupně vyrovnána s naftou motorovou.

V rámci mimořádných opatření na podporu rozpočtových příjmů byla v březnu 2010 zavedena rovněž spotřební daň z luxusu, která se týká lodí, automobilů s velkoobchodní cenou výrobce nad 17 000 EUR, soukromých helikoptér, drahých kovů a kamenů, kůže a kožešin. Konkrétní hodnoty je třeba konzultovat s orgány řeckého ministerstva financí.

Zdanění právnických osob bylo v roce 2011 zákonem č.3943/2011 sníženo na 20 % (akciové společnosti, s.r.o. i v.o.s.). Obdobně se daní veškerý nerozdělený zisk podniku. Zdanění zisku rozděleného mezi jednotlivé akcionáře a podílníky je vyšší (25 %).

Veškeré příjmy a důchody fyzických osob (tzn. mzdy, penze, renty, nájemné, zisk, dividendy, úroky z vkladů atd.) jsou zdaněny s progresivní vývojovou křivkou, která byla stanovena v rámci rozsáhlé daňové reformy z dubna 2010. V červnu 2011 byla částečně novelizována.

Stupnice daně z příjmů za rok 2011

Roční příjem (v €)		Daňový koeficient
0	8 000	0 %
8 001	12 000	10 %
12 001	16 000	18 %
16 001	22 000	24 %
22 001	26 000	26 %
26 001	32 000	32 %
32 001	40 000	36 %
40 001	60 000	38 %
60 001	100 000	40 %
nad 100 001		45 %

Zdroj: Ministerstvo financí

Na rok 2012 byla zákonem č. 4024/2011, čl. 38 (Vládní věstník č. 226/A ze 27. 10. 2011) stanovena nová daňová stupnice.

Stupnice daně z příjmů za rok 2012

Roční příjem (v €)		Daňový koeficient
0	5 000	0 %

5 001	12 000	10 %
12 001	16 000	18 %
16 001	26 000	25 %
26 001	40 000	35 %
40 001	60 000	38 %
60 001	100 000	40 %
nad 100 001		45 %

Zdroj: Ministerstvo financí

Pozn.: Pro daňové poplatníky do 30 let, důchodce nad 65 let a invalidy je nezdanitelný základ příjmu zvýšen na 9 000 EUR. Nezdanitelný základ je zvýšen také u daňových poplatníků s dětmi: s 1 dítětem na 7 000 EUR, se 2 dětmi na 9 000 EUR, se 3 na 12 000 EUR a o 3 000 EUR za každé další dítě.

Dlouhodobým problémem řeckého státu je nízká platební morálka daňových poplatníků a vysoký daňový únik. V daňové legislativě je proto věnována zvláštní pozornost opatřením na potírání daňového úniku živnostníků a svobodných profesí. K nejdůležitějším z nich patří:

motivace daňových poplatníků k soustředování pokladních dokladů (Daňový poplatník musí při ročním vyúčtování daně z příjmu předložit pokladní bloky za nákup zboží a služeb (kromě nájemného, vodného-stočného, veřejných a telekomunikačních služeb apod.) v hodnotě 25 % jeho příjmu. V opačném případě musí doplatit daň odpovídající 10 % hodnoty chybějících stvrzenek. Povinnost předkládat pokladní bloky se nevztahuje na občany EU pracující v Řecku.)

komplikovaný systém tzv. objektivních kritérií zdanění, který má pomoci finančním úřadům odhalit, nakolik je udávaný příjem v souladu s majetkovou situací a životní úrovní daňového poplatníka. Dle objektivních kritérií (např. náklady na provoz automobilu/-lů dle věku a kubatury, na údržbu bytu event. chaty dle plochy a hodnoty nemovitosti, na studia dětí, na obslužný personál, na lodě či letadla atd.) je stanoven minimální nezbytný příjem, který se srovnává s udanou výší ročního příjmu a daňový poplatník je pak zdaněn podle vyššího z nich. Jedná se o poměrně komplikovaný systém, který je v případě nutnosti třeba konzultovat s daňovým poradcem.

V zájmu naplnění cílů programu fiskální konsolidace zavedlo ministerstvo financí v průběhu roku 2011 tři mimořádné odvody:

- na léta 2011–2015 mimořádný odvod z příjmu (tzv. daň z hlavy), jehož výše se stanovuje procentem z ročního příjmu uplynulého roku:
- poslanci, volení představitelé místní samosprávy, generální sekretáři atd. 5 %
- na léta 2011–2015 mimořádný odvod z provozování svobodných profesí a živnosti, jehož výše je stanovena nezávisle na udávaném ročním příjmu, ale v závislosti na sídle; týká se všech, kteří provozují svobodné povolání či živnost déle než 5 let (průměrná výše se odhaduje na 300 EUR/ročně)
- na léta 2011–2012 mimořádný odvod z nemovitého majetku, který musí zaplatit všichni majitelé elektrifikovaných nemovitostí. Osvobozen je veřejný majetek (včetně majetku velvyslanectví a konzulátů), chrámy, kláštery a církevní dobročinná zařízení. Výše poplatku závisí na oficiální hodnotě nemovitosti pro účely zdanění a na jejím stáří, konkrétně: rozloha nemovitosti x koeficient hodnoty x koeficient věku (výše odpovídá přibližně tržní hodnotě 1 měsíčního nájemného). Poplatek je zahrnut do účtu za elektřinu.

Řecko patří k zemím s nejvyšším daňovým zatížením v EU. Daňový systém je komplikovaný a vzhledem k častým změnám, kterých bylo v letech 2010–2011 zhruba 20, nestabilní a nepřehledný. V průběhu roku 2012 proběhne rozsáhlá reforma daňového systému, jejímž úkolem má být zavedení jednoduššího, přehlednějšího a zejména stabilnějšího daňového systému. Předpokládá se, že mj. dojde k zavedení jednotného koeficientu DPH.

Kontakty pro případné dotazy naleznete na stránce řeckého [Ministerstva financí](#).

6. Zahraniční obchod země

6.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo – tabulka

Obchodní bilance

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Vývoz (FOB) (mld. €)	16,2	17,4	19,8	15,3 (14,4)	17,1 (16,4)	20,2(22,5)
Dovoz (FOB) (mld. €)	51,4	58,9	63,9	46,1 (48,1)	45,4 (48,1)	47,5(43,3)
Bilance (mld. €)	-35,2	-41,5	-44,1	-30,8 (-33,7)	-28,3 (-31,7)	-27,2(-20,8)

Zdroj: Centrální banka-Obchodní bilance, Řecký statistický úřad (EL.STAT.)
 V závorce údaje EL.STAT.

Údaje Centrální banky (CB) a Statistického úřadu (EL.STAT.) se tradičně liší, protože EL.STAT. vychází z pohybu zboží, zatímco CB zachycuje finanční toky (geografická a komoditní struktura zahraničního obchodu, jakož i další analýzy vycházejí z údajů EL.STAT.). V roce 2011 je však tento rozdíl mnohem markantnější. CB i EL.STAT se shodují, že došlo meziročně k nárůstu vývozu (+18 % dle CB, +37 % dle EL.STAT), CB však zaznamenal i mírný nárůst dovozu (+4,6 %), zatímco dle EL.STAT došlo k jeho poklesu (-10 %). Údaje CB i EL.STAT potvrzují pokles deficitu obchodní bilance (-4 % dle CB, -34,4 % dle EL.STAT.).

6.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

	Vývoz 2011			Dovoz 2011		
	Země	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	Země	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)
1.	Itálie	2 124,8	9,5	Německo	4 597,4	10,6
2.	Německo	1 763,5	7,9	Rusko	4 051,9	9,4
3.	Turecko	1 752,3	7,8	Itálie	4 002,2	9,3
4.	Kypr	1 367,7	6,1	Čína	2 525,3	5,8
5.	Zvláštní dodávky	1 348,6	6,0	Nizozemsko	2 363,8	5,5

6.	Bulharsko	1 239,2	5,5	Francie	2 180,6	5,0
7.	USA	1 191,8	5,3	Írán	1 864,1	4,3
8.	Velká Británie	890,6	3,9	Belgie	1 578,0	3,7
9.	Francie	651,0	2,9	Saúdská Arábie	1 400,4	3,2
10.	Rumunsko	596,5	2,7	Španělsko	1 350,6	3,1
	Ostatní	9 526,1	42,4	Ostatní	17 358,3	40,1
	Celkem	22 451,0	100,0	Celkem	43 272,6	100,0
39.	Česká republika	114,0	0,5	Česká republika	200,0	0,5

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)
 Údaje jsou zveřejňovány pouze celoročně.
 Údaje EL.STAT. jsou oproti údajům ČSÚ tradičně rozdílné (viz tabulka 7.2.)

V roce 2011 nedošlo v teritoriálním členění vývozu ani dovozu k zásadním změnám kromě výrazného nárůstu objemu dovozu z Íránu o 52 % (1 225 mil. EUR/2010, 1 864,1 mil. EUR/2011) a ze Saúdské Arábie 20 % (1 169,6 mil. EUR/2010, 1 400,4 mil. EUR).

Z hlediska teritoriální struktury ZO zaujímají tradičně dominantní postavení obchod se zeměmi EU, i když jejich podíl v letech 2009–2010 klesl. V roce 2011 byl podíl EU-27 na řeckém ZO následující:

- Vývoz do EU-27: 11 378 mil. €, tj. 51 % celkového vývozu Řecka, což znamená v absolutních číslech meziroční nárůst o téměř 12 %, podíl na celkovém vývozu však klesl (2010: 10 173 mil. €, tj. 62,6 %).
- Dovoz z EU-27: 22 705 mil. €, tj. 52,5 % celkového vývozu Řecka, což znamená v absolutních číslech meziroční pokles o 7 %, podíl na celkovém vývozu však klesl méně (2010: 24 459 mil. €, tj. 51,0 %).

6.3. Komoditní struktura

Vývoz

Třída SITC	2010		2011		Změna 11/10 (%)
	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	
0-Potraviny a živá zvířata	3 100,1	18,9	3 231,6	14,4	4,2
1-Nápoje a tabák	539,9	3,3	565,5	2,5	4,7

2-Suroviny nepoživatelné	951,5	5,8	888,8	4,0	-6,6
3-Minerální paliva a oleje	1 830,6	11,2	6 568,5	29,3	258,8
4-Živočišné a rostlinné oleje	289,7	1,8	298,6	1,3	3,1
5-Chemikálie	2 365,9	14,4	2 345,8	10,5	-0,8
6-Průmyslové výrobky dle prvotní suroviny	3 259,3	19,9	4 137,9	18,4	27,0
7-Stroje a přepravní zařízení	1 962,1	12,0	2 139,4	9,5	9,0
8-Různé průmyslové zboží	1 626,1	9,9	1 607,5	7,2	-1,1
9-Zboží neklasifikované podle druhu	466,7	2,9	667,5	3,0	43,0
Celkem	16 391,8	100,0	22 451,0	100,0	37,0

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)
 Údaje jsou zveřejňovány pouze celoročně.

V roce 2011 došlo k nárůstu hodnoty vývozu u všech komodit kromě surovin nepoživatelných (SITC 2), chemikálií (SITC 5) a různého průmyslového zboží (SITC 8). Nejmarkantnější byl nárůst vývozu minerálních olejů a paliv (SITC 3) o téměř 260 % a u průmyslových výrobků dle prvotní suroviny (SITC 6) o 27 %.

Největší část řeckého vývozu tvoří tradičně průmyslové výrobky dle prvotní suroviny (SITC 6), potraviny a živá zvířata (SITC 0), chemikálie (SITC 5), minerální paliva a oleje (SITC 3) a stroje a přepravní zařízení (SITC 7). V roce 2011 vystoupil na 1. místo vývoz minerálních paliv a oleje (SITC 3), který reprezentoval téměř 30 % řeckého vývozu.

Dovoz

	2010		2011		Změna 11/10 (%)
Třída SITC	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	
0-Potraviny a živá zvířata	4 874,4	10,1	5 107,2	11,8	4,8

1-Nápoje a tabák	680,3	1,4	554,9	1,3	-18,4
2-Suroviny nepoživatelné	1 190,9	2,5	1 433,8	3,3	20,4
3-Minerální paliva a oleje	11 631,2	24,2	11 617,2	26,8	-0,1
4-Živočišné a rostlinné oleje	233,1	0,5	254,5	0,6	9,2
5-Chemikálie	7 302,2	15,2	6 866,6	15,9	-6,0
6-Průmyslové výrobky dle prvotní suroviny	5 086,1	10,6	4 769,9	11,0	-6,2
7-Stroje a přepravní zařízení	11 497,2	23,9	8 064,5	18,6	-29,9
8-Různé průmyslové zboží	5 577,0	11,6	4 583,2	10,6	-17,8
9-Zboží neklasifikované podle druhu	34,2	0,1	20,8	0,0	-39,2
Celkem	48 106,6	100,0	43 272,6	100,0	-10,0

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.)

V roce 2011 došlo k poklesu hodnoty dovozu u téměř všech komodit kromě surovin nepoživatelných (SITC 2), živočišných a rostlinných olejů (SITC 3) a potravin a živých zvířat (SITC 0). V meziročním srovnání zaznamenal hluboký pokles dovoz strojů a přepravních zařízení (SITC 7) a nápojů a tabáku (SITC 1), kde se nepříznivě odrazilo opakované zvýšení spotřebních daní.

Největší část dovozu tvoří tradičně minerální paliva a oleje (SITC 3), která reprezentují více než čtvrtinu dovozu. V roce 2011 hodnota jejich zůstala meziročně téměř beze změny. Přes vysoký meziroční pokles významnou část řeckého dovozu představovaly opět stroje a přepravní zařízení (SITC 7), chemikálie (SITC 5), potraviny (SITC 0), průmyslové výrobky dle prvotní suroviny (SITC 6) a různé průmyslové zboží (SITC 8).

6.4. Dovozní podmínky a dokumenty (po vstupu do EU), celní systém, kontrola vývozu

Podmínky dovozu (intrakomunitární dodávky) zboží do Řecka lze označit za odpovídající mezinárodnímu standardu a jsou obdobné podmínkám dovozu do jiných zemí EU. Obdobně je řešena i kontrola vývozu.

Při dovozu zboží majícího původ v EU se používají doklady běžné v obchodním styku s ostatními státy Evropské unie:

- Obchodní faktura: originál a kopie v řečtině, angličtině či francouzštině, uvádějí se běžné údaje, mj. dodací parita dle INCOTERMS, povinně se uvádějí odděleně ceny zboží FOB, náklady CIF (dopravné, pojistné, poplatky) a hodnota CIF, event. provize zástupce, dále hmotnost netto. Označení zboží má být jasné a přesné, uvádí se také země původu. Faktura musí být podepsána.
- Osvědčení původu zboží.
- Další osvědčení dle povahy zboží a specifických požadavků (zdravotní či veterinární osvědčení, osvědčení o očkování apod. – např. pro živá zvířata, zvířecí produkty, čerstvé a mražené maso).
- Dopravní doklad dle způsobu dopravy: konosament, mezinárodní kamionový list CMR, mezinárodní železniční nákladní list CIM či TIEx, letecký nákladní list apod.

Zboží ze zemí EU nepodléhá clům ani restrikcím.

V případě Řecka jsou využívány některé netarifní překážky obchodu, zejména technické předpisy. Tyto předpisy jsou postupně přizpůsobovány předpisům EU, je však nezbytné je ověřit je před uvažovanou realizací dodávky. Zvláštní pozornost je třeba věnovat následujícím sektorům:

- živá zvířata – veterinární osvědčení (včetně certifikátu o očkování)
- maso, ovoce, osivo, dřevo, bramborová sadba (případ dovozu nakažených sadeb z r. 1997), rostliny, rostlinné výrobky – fytosanitární osvědčení
- potraviny – certifikát o radioaktivitě (max. přípustné hranice dle ES č.1707/86)
- potraviny, hračky a domácí potřeby a obaly potravin z umělé hmoty – speciální předpisy pro použití barviv
- chemikálie pro zemědělství – zákaz dovozu některých chemikálií (pytle obsahující hnojiva musí být speciálně značeny) – certifikát jejich nezávadnosti
- ojeté automobily
- farmaceutické výrobky, prací prášky, přípravky na zuby, kosmetika, insekticidy – certifikát o analýze
- při dovozu alkoholických nápojů je podmínkou pro povolení dovozu provedení rozboru v Centrální státní laboratoři, kterým se oficiálně stanoví jak složení, tak především obsah alkoholu, jenž je určující pro výši spotřební daně.

U označování zboží nutno dodržet řecké nápisy tištěné na obalu nebo alespoň přelepky v řečtině na obal v angličtině, číslo licence k povolení prodeje a další běžné údaje s případným návodem k použití u složitějšího zboží. Řecko převzalo směrnici EU o odpovědnosti výrobce za výrobek (ES č. 85/374) a tudíž dovozce může po vývozci požadovat příslušné certifikáty a speciální pojištění.

6.5. Ochrana domácího trhu

Ochrana trhu Řecka před vstupem cizího zboží na domácí trh se liší podle země původu. U dovozů ze zemí EU je ochrana minimální a celní sazba nulová. U nečlenských zemí EU je celní ochrana v rámci standardů daných členstvím EU ve WTO. Dovozy z těchto zemí do Řecka podléhají stejným clům a omezením, jako dovozy do ČR.

6.6. Zóny volného obchodu

Jsou dány členstvím Řecka v EU.

7. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

7.1. Smluvní základna

- Dohoda o vypořádání finančních otázek mezi Československou socialistickou republikou a Královstvím řeckým (Praha, 22. 7. 1964)
- Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o mezinárodní silniční dopravě a Protokol z r. 1992 (Athény, 6. 6. 1977, č. 117/1979 Sb.)
- Dlouhodobý program rozvoje hospodářské, průmyslové a technické spolupráce mezi Československou socialistickou republikou a Řeckou republikou (Praha, 4. 7. 1984)
- Dohoda o vědecké a technické spolupráci mezi Československou socialistickou republikou a Helénskou republikou a Protokol z r. 1993 (Praha, 4. 7. 1984)
- Smlouva mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Řecké republiky o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu (Athény, 23. 10. 1986, č. 98/1989 Sb.)
- Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Řecké republiky o spolupráci a vzájemné pomoci celních správ obou států (Praha, 15. 5. 1991, č. 228/1996 Sb.)
- Dohoda mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Řecké republiky o podpoře a vzájemné ochraně investic (Praha, 3. 6. 1991, č. 102/1993 Sb.)
- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o hospodářské, průmyslové a technické spolupráci (Athény, 25. 5. 2000, č. 60/2002 Sb. m. s.)
- Ujednání mezi Ministerstvem zemědělství České republiky a Ministerstvem zemědělství Řecké republiky o ekonomické, vědecké a technické spolupráci v oblasti zemědělství (Praha, 16. 11. 2000, č. 90/2004 Sb. m. s.)
- Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Řecké republiky o spolupráci v oblasti cestovního ruchu (Athény, 22. 11. 2006)
- Komplexní přehled bilaterálních smluv s ČR viz kap. 3.3.
- Kromě výše uvedených bilaterálních smluv vstupem ČR do EU vznikla pro české subjekty možnost využívat všech výhod jednotného vnitřního trhu.

7.2. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let – tabulka

Obchodní styky ČR s Řeckem mají dlouholetou tradici. V roce 2011 byl podíl Řecka na zahraničním obchodu ČR poměrně nízký a činil zhruba 0,2 % jeho celkového objemu (dle řeckých údajů to bylo 0,5 %).

Vzájemný obchod dle českých zdrojů (mil. EUR)

	2007	2008	2009	2010	2011	2011/10
Vývoz z ČR	331,3	359,0	296,1	278,7	283,7	+1,8%
Dovoz do ČR	120,6	131,1	102,3	132,1	138,6	+4,9%
Obrat	451,9	490,1	398,4	410,8	422,3	+2,8%
Bilance	+210,7	+228,0	+193,8	+147,6	+145,1	-1,7%

Zdroj: ČSÚ (březen 2012), MPO

V letech 1993–2008 český vývoz do Řecka neustále stoupal. V roce 2009 však poprvé zaznamenal pokles (-17,5 %), který pokračoval také v roce 2010 (-5,9 %). V roce 2011 vývoz opět mírně vzrostl (1,8 %). Bilance vzájemného obchodu je aktivní ve prospěch ČR.

7.3. Komoditní struktura českého vývozu/dovozu

Dovoz z Řecka

	2010		2011		Změna 2011/10 (%)
Třída SITC	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	
0-Potraviny a živá zvířata	40,0	30,3	43,0	31,0	+7,5
1-Nápoje a tabák	8,8	6,7	13,8	10,0	+56,8
2-Suroviny nepoživatelné	2,6	1,9	1,9	1,4	-26,9
3-Minerální paliva a oleje	0,0	0,0	0,4	0,3	
4-Živočišné a rostlinné oleje	4,7	3,6	1,4	1,0	-61,2
5-Chemikálie	20,6	15,6	16,2	11,7	-21,4
6-Průmyslové výrobky dle prvotní suroviny	32,3	24,4	40,6	29,3	+25,7
7-Stroje a přepravní zařízení	12,0	9,1	10,6	7,6	-11,7
8-Různé průmyslové zboží	11,1	8,4	10,7	7,7	-3,6
9-Zboží neklasifikované podle druhu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CELKEM	132,1	100,0	138,6	100,0	+4,9

Zdroj: ČSÚ (březen 2012)

V roce 2011 vzrostl český dovoz z Řecka meziročně o téměř 5 %. Největší byl nárůst dovozu u nápojů a tabáku (SITC 1) a u průmyslových výrobků dle prvotní suroviny (SITC 6), naopak největší pokles zaznamenaly živočišné a rostlinné oleje (SITC 4).

Největší část dovozu tvořily potraviny a živá zvířata (SITC 0 – podíl 31 %), průmyslové výrobky dle prvotní suroviny (SITC 6 – podíl 29,3 %), chemikálie (SITC 5 – podíl 11,7 %), nápoje a tabák (SITC 1 – podíl 10 %) a různé průmyslové zboží (SITC 8 – podíl 7,7 %).

Hlavní dovozní komodity z Řecka do ČR představují tradičně ovoce a zelenina, měď, hliník, léčiva, nápoje a tabák aj. (viz tabulka).

Hlavní položky českého dovozu z Řecka

Kód SITC	Název komodity	2011 (tis. €)	2011/10 (%)
684	Hliník	20 562	+17,3
057	Ovoce a ořechy (ne olejnaté) čerstvé, sušené	14 710	-16,6
054	Zelenina čerstvá, chlazená, zmrazená apod. kořeny, hlízy aj.	9 523	-5,6
682	Měď	8 570	+61,2
542	Léčiva (vč. léčiv veterinárních)	7 429	-48,0

Zdroj: ČSÚ (březen 2012)

Vývoz do Řecka

Třída SITC	2010		2011		Změna 2011/10 (%)
	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	Hodnota (mil. €)	Podíl na celku (%)	
0-Potraviny a živá zvířata	6,4	2,3	6,0	2,1	-6,2
1-Nápoje a tabák	3,5	1,3	3,0	1,1	-14,3
2-Suroviny nepoživatelné	6,9	2,5	3,1	1,1	-55,1
3-Minerální paliva a oleje	0,2	0,1	0,3	0,1	+50,0

4-Živočišné a rostlinné oleje	0,3	0,1	0,0	0,0	-100,0
5-Chemikálie	19,9	7,1	19,8	7,0	-0,5
6-Průmyslové výrobky dle prvotní suroviny	35,9	12,8	34,7	12,2	-3,3
7-Stroje a přepravní zařízení	175,8	63,1	187,4	66,0	+6,6
8-Různé průmyslové zboží	29,8	10,7	29,4	10,4	-1,3
9-Zboží neklasifikované podle druhu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
CELKEM	278,7	100,0	283,7	100,0	+1,8

Zdroj: ČSÚ (březen 2012)

Je velmi pozitivní, že přes krizi, kterou Řecko prochází, vzrostl český vývoz do Řecka v roce 2011 meziročně téměř o 2 %. U všech komodit kromě minerálních paliv a olejů (SITC 3), strojů a přepravních zařízení (SITC 7) a zboží neklasifikovaného podle druhu (SITC 9) však došlo k poklesu hodnoty vývozu. Nejmarkantnější byl pokles vývozu živočišných a rostlinných olejů (SITC 4) o téměř 100 % a u nepoživatelných surovin (SITC 2) o 55 %.

Největší část českého vývozu tvořily tradičně stroje a přepravní zařízení (SITC 7 – podíl 66 %), průmyslové výrobky dle prvotní suroviny (SITC 6 – podíl 12,2 %), a různé průmyslové zboží (SITC 8 – podíl 10,4 %).

Hlavní vývozní komoditou jsou tradičně osobní automobily (téměř 30 %), jejichž vývoz však dlouhodobě klesá vzhledem k poklesu prodeje osobních automobilů na řeckém trhu (2011/10 -30 %). Je velmi pozitivní, že tento pokles byl v uplynulém roce vyrovnán nárůstem vývozu dalších českých strojů a zařízení, konkrétně strojů a zařízení k výrobě energie (+75 %), elektrických zařízení, přístrojů a spotřebičů (+95 %), zařízení pro telekomunikaci, záznam a reprodukci zvuku (+34 %), průmyslových strojů a zařízení pro určitá odvětví (+23 %) i všeobecných (+26 %) (viz tabulka).

Hlavní položky českého vývozu do Řecka

Kód SITC	Název komodity	2011 (tis. €)	2011/10
781	Automobily osobní aj. vozidla pro dopravu osob	69 858	-23,8 %
761	Monitory, projektory; televizní přijímače i kombinované	36 064	+50,0 %

776	Elektronky, rentgenky, diody, tranzistory ap.	21 775	+379,0 %
752	Zařízení k automat. zpracování dat, jednotky perifer.	15 863	-38,7 %
764	Zařízení telekom., přísl. pro záznam, reprodukci zvuku, obrazu	7 274	+17,9 %

Zdroj: ČSÚ (březen 2012)

7.4. Perspektivní položky českého exportu (velikost trhu, podíl domácí výroby a dovozu)

S ohledem na neradostnou situaci státní pokladny bude v příštích letech objem veřejných investic velmi omezen. Stát bude spolufinancovat projekty realizované z prostředků Národního strategického referenčního rámce (tzn. z fondů EU) a v maximální míře bude využívat finanční spolupráce se soukromým kapitálem (projekty PPP). Přes nepříznivou ekonomickou situaci Řecka však velvyslanectví registruje značný potenciál pro uplatnění českých podniků například z oblasti ekologických technologií a služeb, energetiky (zejména OZE), dopravních technologií, IT, zemědělské techniky a zpracovatelského průmyslu. Určité možnosti pro participaci formou subdodávek existují též v projektech infrastruktury. Krize vede k omezení soukromé i veřejné spotřeby a investic, na druhé straně však může být příležitostí pro levnější a technologicky srovnatelné zboží.

Příležitosti pro participaci českých firem na projektech či subdodávkách se nabízí například v následujících oblastech:

Energetická infrastruktura:

Probíhá postupná modernizace lignitových elektráren a výstavba nových zejména plynových, modernizuje se rozvodná síť a připravuje se výstavba podmořského propojení pevninské rozvodné sítě s Kykladskými ostrovy, pokračuje plynofikace Řecka, rozšiřuje se využití obnovitelných zdrojů energie a biopaliv.

Prostor existuje pro uplatnění technologií na výrobu elektřiny z OZE, zejména ze solární energie (fotovoltaika), kde Řecko připravuje realizaci rozsáhlého projektu „HELIOS“. Přes značnou konkurenci je nadále zájem o kvalitní panely z evropských komponentů s vysokou garantovanou životností a kvalitním servisem.

Užitečné kontakty:

- [Ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn](#)
- [Public Power Corporation S.A.](#) (DEI)
- [Hellenic Transmission System Operator S.A.](#)
- [Public Gas Corporation S.A.](#) (DEPA)
- [Hellenic Gas Transmission System Operator](#) (DESFA)
- [Regulatory Authority for Energy](#) (RAE)
- [Center for Renewable Energy Sources and Saving](#) (CRES)
- [Hellenic Association of Independent Power Producers](#)
- [Greek Association of RES Electricity Producers](#)
- [InvestInGreece Agency](#) – informace o energetice

Železniční infrastruktura:

Realizuje se program modernizace řeckých železnic a rozšiřování athénské příměstské železnice. Předpokládá se obnova lokomotiv a vozového parku.

Užitečné kontakty:

- [Řecké dráhy](#) (OSE)
- [Investorská společnost OSE](#) (ERGOSE)
- [Linky na další dceřiné společnosti OSE](#)

Infrastruktura pro kombinovanou nákladní dopravu:

V návaznosti na rozvoj železniční dopravy se počítá s výstavbou velkých překladišť a center kombinované dopravy zejména v přístavech a na hranicích. První se již řadu let připravuje na trati Athény – Korint v oblasti Thriasio Pedio. Veřejná soutěž by měla být znovu vyhlášena v r. 2012.

Dálniční infrastruktura:

Probíhá výstavba několika silničních koridorů, kterou opoždňuje nedostatek finančních prostředků. Hlavní projekty:

Jónská magistrála (IONIA ODOS) – zhruba 200 km dlouhá dálnice spojující města Antirio a Ioannina, s napojením na magistrály EGNATIA a P-A-Th-E (Patru – Athény – Thessaloniki – Evzony). Projekt bude realizován formou PPP.

Peloponéska magistrála (severozápadní a východní větev) – prodloužení dálnice P-A-Th-E ve směru na Peloponés, kde se rozděluje do dvou větví: severozápadní větev o délce 365 km propojí města Elefsina – Korint – Patras – Pyrgos – Tsakonas a východní o délce 205 km města Korint – Tripoli – Kalamata – Sparta. Oba projekty budou realizovány formou PPP.

Modernizace úseků dálnice Athény – Soluň v rámci výstavby koridoru P-A-Th-E – budují se objezdy nebezpečný úseků Raches Maliakou – Kleidi – Petalo (v překladu podkova) Maliaku a nebezpečných úseků v oblasti údolí Tempé o celkové délce 205 km (23 km nových tunelů). Projekt, který bude realizován formou PPP, by měl být dokončen v průběhu 4 let. Úsek Petalo Maliakou, označovaný za „vražedný“, bude nahrazen tunelem. Práce byly rozděleny do 6 samostatných podprojektů, které byly zadány jednotlivě řeckým stavebním firmám.

Athénská magistrála (ATTIKI ODOS) – první část příměstské magistrály byla uvedena do provozu před zahájením LOH v roce 2004. V listopadu 2010 byl prezentován projekt výstavby dalšího úseku o délce 22 km (8 km po povrchu a 14 km tunelem). Pokračuje příprava projektové dokumentace. Projekt bude stejně jako již provozovaná část magistrály realizován metodou PPP. Kontakt: [Attiki Odos S.A.](#)

U projektů realizovaných formou PPP byl investorům postoupen výběr mýtného (většinou na dobu 30 let), které jim zajistí návratnost investice. Maximální sazba, která může být uživateli dálnice účtována za 1 km jízdy, byla stanovena na 0,04 EUR.

Infrastruktura městské hromadné dopravy:

Pokračuje výstavba metra, uvažuje se o rozšíření tramvajové dopravy.

Athénské metro

Athénské metro je největším stavebním projektem zasahujícím větší část řeckého hlavního města. Dodavatelem a provozovatelem je veřejná akciová společnost Attiko Metro S.A., mezinárodní konsorcium firem se silným francouzským zastoupením, které zvítězilo v mezinárodním tendru v roce 1992 a první úseky byly uvedeny do provozu 1. 1. 2000. Celkově jsou zatím v provozu tři samostatné trasy – trasa 1 (Pireus – Kifissia) využívající původní více než sto let starou trať městského vlaku, trasa 2 (Dafni –

Omonia – Peristeri) a trasa 3 (Egaleo – Monastiraki – Syntagma – Min. obrany – Mezinárodní letiště E. Venizelose). Pokračují práce na prodloužení jednotlivých tras:

- Trasa 1 (původní): zvažuje se z konečné ve čtvrti Kifisia směrem k dálnici Athény – Lamie – Soluň a v opačném směru jsou v plánu 3 nové stanice v oblasti Pirea.
- Trasa 2: ve směru na jižní pobřeží (z konečné Dafni ve směru na Elliniko) se dokončují 4 stanice a v opačném směru (z konečné Ag. Antonios – Peristeri ve směru do Anthupoli) další 2 stanice.
- Trasa 3: trasa se prodlužuje ve směru z Egalea do čtvrti Chaidari, kde se dokončuje 1 nová stanice a z Chaidari do Pirejského přístavu (7,6 km, 6 stanic, rozpočet 515 mil. EUR, v lednu 2009 byla uzavřena 1. fáze tendru a práce měly být zahájeny v průběhu roku 2010, realizace však naráží na nedostatek prostředků).

Dlouhodobým záměrem je vybudování trasy 4, která je nazývána „trasa U“, protože v konečné podobě bude mít tvar podkovy, bude dlouhá 33 kma bude mít 29 stanic. Povede hustě obydlenými čtvrtěmi v centru města a propojí všechny tři stávající trasy metra. Celkové realizační náklady se odhadují na 3,3 mld. EUR. Vzhledem k nedostatku finančních prostředků zveřejnilo ministerstvo infrastruktury, dopravy a spojů v listopadu 2010 záměr realizovat projekt v 5 fázích. Jako první by měl být vybudován úsek Evangelismos (centrum Athén, propojení s trasou 3) – Veikou (doposud zcela odříznutá čtvrť Galatsi), na jehož vybudování je třeba 1 mld. EUR a vláda si slibuje, že polovinu nákladů pokryje úvěrem od EIB a polovinu s prostředky z unijních fondů. Veřejná soutěž by měla být vyhlášena koncem roku 2012.

Soluňské metro

Po letech odkladů a problémů převzala dohled nad projektem společnost Attiko Metro S.A. V dubnu 2006 byla podepsána smlouva s vítězem výběrového řízení, společností AEGEK-IMPREGILO-ANSALDO-SELI-ANSALDOBREDA. Základní trasa bude dlouhá 9,6 km a bude na ní 13 stanic. Celkový rozpočet projektu činí 1,1 mld. EUR a bude financován mixem zdrojů společnosti Attiko Metro S.A. za přímého příspěví řeckého státu (zřejmě 10–20 %) a příspěvků z fondů EU. Stavba je mimořádně náročná s ohledem na hustotu archeologických památek, které se v centru města nacházejí (byl proveden archeologický průzkum oblasti na rozloze 19,2 tis. m²). Původní trasa byla pozměněna tak, aby bylo možné v budoucnu metro prodloužit až na letiště „Makedonia“. Metro má být zprovozněno v roce 2013.

Tramvaj

V roce 2004 se tramvaj po letech znovu vrátila do athénských ulic a její obliba postupně roste. Dlouhodobý plán TRAM S.A. předpokládá prodloužení tramvajové dopravy jak do jižních předměstí, tak do čtvrtí sousedících s Pirejským přístavem. Nově se zvažuje i o rozšíření tramvajové dopravy v centru města. Po dokončení nových úseků by se délka tramvajové sítě měla prodloužit ze stávajících 25 na 50 km, po nichž by se mělo pohybovat 100 souprav, a počet pasažérů by se z dnešních 65 tis. zvýšil na 200 tis. denně. Kromě Athén se již řadu let zvažuje zavedení tramvajové dopravy také v městech Patra, Ioannina a Volos. Místní orgány konzultují záměr s TRAM S.A. Stávající omezené finanční prostředky oddalují realizaci těchto záměrů.

Užitečné kontakty:

- [Attiko Metro S.A.](#)
- [TRAM S.A.](#)
- [Athénská městská kolejová doprava](#)
- [Association of Greek Contracting Companies](#) (SATE)

Ekologická infrastruktura:

V Řecku je značný prostor pro rozvoj ekologické infrastruktury. V příštích letech lze očekávat investice v hodnotě zhruba 3 mld. EUR do zpracování pevného odpadu (městského i průmyslového), kde je Řecko nuceno k radikálnímu řešení tohoto palčivého problému jak z obav před hrozícími sankcemi EK, tak pod tlakem omezené kapacity stávajících městských skládek zejména ve velkých městech. Diskuze se zatím vedou o mixu technologií, který bude použit (recyklace a kompostování, spory o spalování) i o umístění jednotlivých závodů, proti kterým v řadě případů protestují místní komunity. Posílena bude

recyklace odpadu na 4 složky (doposud jen třídění u zdroje na směsný odpad a obaly). Značný potenciál má zpracování recyklovaného materiálu, rekultivace starých a výstavba nových moderních skládek.

Zvažuje se výstavba „zelených průmyslových zón“ na řeckých ostrovech (včetně zařízení na odsolování mořské vody). Očekává se tedy posílení projektů orientovaných na zlepšení hospodaření s vodami, zejména na čištění odpadních vod.

Ve všech případech se jedná o akutní problémy, které musí být řešeny. Chybí však prostředky na veřejné investice, a proto se bude opět jednat hlavně o projekty realizované formou PPP.

Užitečné kontakty:

- [Ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn](#)
- [Hellenic Solid Waste Management Association](#)
- [SEVIAN – Svaz řeckých průmyslových podniků z oblastí recyklace a energetického využití odpadu](#)
- [InvestInGreece Agency](#) – informace o odpadovém hospodářství

Zemědělství

Význam zemědělství, které patřilo k pilířům řecké ekonomiky, v posledních dvaceti letech klesal v důsledku přesunu obyvatel z vesnic do měst. Hluboká hospodářská krize má však na rozvoj zemědělské výroby pozitivní dopad. Lze očekávat, že návrat pracovních sil do zemědělství, motivovaný mimo jiné i výhodným pronájmem státní zemědělské půdy (50 EUR/ha) a zvýšením poptávky po domácích zemědělských produktech, bude v příštích letech pokračovat, což může otevřít prostor zejména pro malé a střední zemědělské stroje. České zemědělské technologie mají v Řecku tradičně dobré jméno (např. traktory ZETOR).

Užitečné kontakty:

- [Ministerstvo pro zemědělský rozvoj a potraviny](#)
- [Pan-Hellenic Confederation of Unions of Agricultural Co-operatives \(PASEGES\)](#)

Spotřební zboží

Tradiční spotřební zboží z ČR, jako je například sklo a porcelán, je postupně vytlačováno z řeckého trhu silnou konkurencí levného užitkového zboží (nezávisle na jeho značce vyráběného hlavně v Číně). Objevují se však nové komodity jako jsou například kamna a kotle na dřevo či biopaliva, po kterých je vzhledem k rostoucí ceně topné nafty a elektrické energie zvýšená poptávka.

7.5. Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Dovoz z Řecka:

- PHIL. MORRIS ČR a.s.
- KAUFAND ČR v.o.s.
- ALFUN s.r.o.
- LIDL ČR v.o.s.
- CEBALSON s.r.o.
- IBG Praha s.r.o.
- GASTON s.r.o.
- MORAVIA CANS
- MAXXIUM CZECH s.r.o.
- GLAXOSMITHKLINE s.r.o.
- ČEROZFRUCHT s.r.o.

- PENNY MARKET

Vývoz do Řecka

- MITAS a.s.
- ŠKODA AUTA a.s.
- VARTA AUTOBATERIE s.r.o.
- IVAX PHARMACEUTICALS
- SCHOTT ČR s.r.o.
- SILON s.r.o.
- JIP-PAPÍRNY VĚTRNÍ a.s.
- LINDE FRIGERA s.r.o.
- PANASONIC AVC s.r.o.

7.6. Vyhodnocení poptávek v teritoriu po českém zboží, výrobní kooperaci

V průběhu r. 2011 reagoval OEÚ ZÚ Athény přibližně na 50 písemných poptávek z řecké strany, které se týkaly přímo vývozu českého zboží do Řecka. Co do struktury poptávek po českém zboží, převládají jednoznačně poptávky na kamna a kotle využívající jako palivo dřevo a dřevěné pelety.

Opakují se rovněž poptávky po tradičním českém zboží jako je sklo, porcelán, nábytek, textilní zboží, živočišné produkty (vejce, sýry), alkohol. Další skupinu tvoří všeobecné zboží prodávané v sítích drogerií, papírnictví a lékáren. Pozn.: Přibližně stejný rozsah tvoří nabídky řeckých výrobků nebo služeb do ČR, které však nejsou prioritním zájmem ZÚ.

Z české strany ZÚ obdržel 30 podnětů k uplatnění českých výrobků nebo služeb na řeckém trhu. Lze tedy konstatovat, že zájem z řecké strany o české výrobky značně převládá nad českou iniciativou prosadit se na řeckém trhu.

Všechny poptávky řeckých zájemců o české zboží či služby jsou současně se ZÚ v Athénách zpracovávány českou agenturou na podporu exportu (CzechTrade), čímž je šance na dosažení úspěšné obchodní spolupráce významně zvýšena.

7.7. Zahraniční rozvojová spolupráce

Řecku není poskytována rozvojová pomoc.

7.8. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Vzájemný obchod službami v roce 2010 (v mil. CZK)

	Příjmy	Výdaje	Saldo
Služby celkem	1 847,5	2 638,4	-790,9
- cestovní ruch	1 346,1	2 326,6	-980,5
Doprava celkem	310,0	195,8	114,2
- letecká doprava	17,7	82,2	-64,5

- silniční doprava	225,8	110,5	115,3
--------------------	-------	-------	-------

Zdroj: ČNB

V oblasti dopravy Řecko postupně liberalizuje kabotáž. Příslušný legislativní rámec byl schválen začátkem r. 2012 a jeho implementace je jen otázkou času. Problémem českých dopravců zůstává zajištění nákladu na zpáteční cestu.

V oblasti obchodu službami je jednoznačně dominantní oboustranný cestovní ruch, jehož podíl osciluje okolo 80 %.

Vzájemná platební bilance v cestovním ruchu (v mil. CZK)

	2007		2008	2009	2010
Výdaje na cestovní ruch	2 471,2	2 318,8		3 565,9	2 326,6
Příjmy z cestovního ruchu	1 095,6	596,0		1 159,4	1 346,1
Saldo	-1 375,6	-1 722,8		-2 406,5	-980,5

Zdroj: ČNB

Vývoj počtu řeckých turistů v ČR

	2007	2008	2009	2010	2011*
Počet příjezdů	61 795	74 737	66 648	51 684	44 261
Počet noclehů	191 656	228 943	202 184	159 803	129 729

Zdroj: CzechTourism

* předběžné údaje

Turisté z Řecka se na celkovém počtu návštěvníků ČR podílejí zhruba 1 %. Od roku 2009 však jejich počet prudce klesá jak v důsledku hospodářské krize, tak i díky skutečnosti, že odpadla nízkonákladová letecká společnost SkyEurope a ČSA nejdříve ukončily svůj program zlevněných letů a následně od 1. 4. 2012 přímé letecké spojení. V Řecku není od r. 2012 zastoupena ani agentura CzechTourism.

V roce 2010 navštívilo Řecko 295 tisíc turistů z ČR (tj. 2,0 % celku), což představovalo meziroční nárůst o 10,1 %.

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Řecká asociace turistických kanceláří (SETE)

7.9. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Řecko jako ČS EU neuplatňuje vůči občanům EU žádné restriktce. Pokud se tedy občan/ka ČR rozhodne v Řecku k dlouhodobému pobytu a práci, doporučuje se požádat o vystavení tzv. povolení k pobytu pro občany EU (řecký název dokladu: Adeia Diamonis Politi Kratous Melous tis Evropaikis Enosis). Toto

povolení vystavuje příslušná řecká cizinecká policie dle místa pobytu. Na základě tohoto povolení lze volně pracovat a požívat stejných práv a povinností, jako kterýkoliv řecký občan.

K vystavení uvedeného povolení je zapotřebí:

- platný doklad totožnosti
- 3 fotografie
- zdravotní pojištění
- potvrzení o ubytování
- pracovní smlouva

Zdravotní pojištění je nutno řešit s příslušnou pojišťovnou v ČR, popř. obrátit se na řecký Úřad sociálního pojištění (řecká zkratka [I.K.A.](#)), který je od r. 2011 začleněn do tzv. Jednotného systému poskytování zdravotnických služeb (řecká zkratka E.O.P.Y.Y.).

Pod dojmem stále se zhoršující ekonomické situace a doprovázené nárůstem nezaměstnanosti nepředpokládáme, že kromě sezónních výpomocí především v turistice a pohostinství lze v současnosti nalézt v Řecku dobré zaměstnání. Další závažnou překážkou je dostatečná znalost řeckého jazyka.

V případě komplikací a problémů způsobených nesprávnou aplikací evropského práva ze strany správních orgánů (např. při problémech se získáním evropských formulářů E301) kontaktujte SOLVIT – Systém řešení problémů na vnitřním trhu EU. Bližší informace naleznete na stránce [Ministerstva průmyslu a obchodu ČR](#).

8. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

8.1. Distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Obchod podle oficiálních údajů tvoří zhruba 13 % HDP i pracovního potenciálu Řecka. I když v posledních letech přibýly velké obchodní podniky a řetězce, hlavní místo v obchodě nadále zaujímají drobné, často rodinné podniky. Je příznačné, že 90 % všech maloobchodních podniků zaměstnává méně než 5 osob. Právě tyto podniky jsou nejvíce zasaženy probíhající hospodářskou krizí.

Z roztržitosti obchodní sítě vyplývají relativně malé možnosti přímých obchodních vazeb. Zahraniční dodavatelé jsou nuceni využívat služeb obchodních zástupců, výhradních dovozců, eventuálně si zřizovat vlastní reprezentace či filiálky.

Nejúčinnější je prodej cestou místního zástupce či výhradního dovozce. Volba do jisté míry závisí na povaze zboží. Nejčastější je výhradní zastoupení pro celé Řecko s tím, že zástupce sídlí v Athénách a zprostředkovává i veřejné dodávky. Výhodné je, když má filiálku pro severní Řecko se sídlem v Soluni. Žádoucí je samostatné zastoupení či pobočka pro Krétu a Jižní Sporady. V každém případě se doporučuje navázání osobního kontaktu a jeho udržování (cesty do Řecka a zvaní partnerů do ČR). Přestože to zvyšuje náklady, praxe ukazuje, že bez vybudování osobního pouta nelze na řeckém trhu uspět. Nedoporučuje se přes zástupce v Řecku souběžně zpracovávat také Kypr.

8.2. Podmínky zaměstnávání cizinců a místních sil

Při zaměstnávání místních pracovníků je v zemi výhodou velká komunita tzv. „Čecho-Řeků“, tedy Řeků, kteří po řecké občanské válce žili nebo se narodili v tehdejší Československu (celkem cca 12 tisíc osob), mluví česky a mají k České republice osobní vazby.

Při zaměstnávání místních pracovníků je nutno dodržet řecké pracovní právo, které ukládá zaměstnavatelům povinnost vyplácet ročně celkem 14 platů ročně a dodržovat mzdové a pracovní podmínky stanovené tzv. Národní kolektivní smlouvou. Při výpovědi (pokud se nejedná o porušení pracovní disciplíny) se vyplácí odstupné v závislosti na délce zaměstnání. Zaměstnanci jsou povinně pojištěni u tzv. Ústavu sociálního pojištění (řecká zkratka I.K.A.). Povinný měsíční odvod činí aktuálně 44,06 % hrubého platu a ze zákona se na něm podílí zaměstnavatel (28,06 %) i zaměstnanec (16 %). Tyto předpisy podléhají častým změnám, lze proto doporučit jejich ověření před uzavíráním pracovních smluv u [IKA](#) či na Inspektorátu práce v místě působení. Některé základní informace jsou k dispozici v angličtině také na stránkách řecké Organizace pro zaměstnanost pracovního potenciálu ([OAED](#)). V řečtině jsou pracovní právní předpisy k dispozici na stránkách Informačního centra Všeobecné konfederace řeckých pracujících ([GSEE](#)) a na portálu Center pro službu občanům ([KEP](#)).

V zemi je velký počet pracovníků ze třetích zemí. Jejich zaměstnávání je však mnohem komplikovanější, přestože musí být vybaveni povolením k pobytu a práci.

8.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Z rozsáhlé sítě reprezentantů českých subjektů nezůstal na řeckém trhu po zrušení zastoupení ČSA žádný.

Pro podnikání na řeckém trhu lze zvolit jednu z následujících možností:

- Podnikání s plnou přítomností v Řecku
- **Akciová společnost** – řecká zkratka A.E., registrována na spádové obchodní a průmyslové komoře, v rejstříku akciových společností na ministerstvu pro rozvoj, konkurenceschopnost a námořnictvo a u příslušného finančního úřadu; minimální kapitál činí 60 000 EUR.

- **Společnost s rušením omezeným** – řecká zkratka E.P.E., registrována na spádové obchodní a průmyslové komoře, na příslušném soudu první instance a u příslušného finančního úřadu; minimální kapitál činí 4 500 EUR.
- **Veřejná obchodní společnost** – řecká zkratka O.E a E.E., registrována na spádové obchodní a průmyslové komoře, na příslušném soude první instance a u příslušného finančního úřadu.
- Podnikání s částečnou přítomností v Řecku
- Založení pobočky, zapsané na ministerstvu pro regionální rozvoj, konkurenceschopnost a námořnictvo a u příslušného finančního úřadu; bez požadovaného min. kapitálu.
- Zřízení stálého smluvního zastoupení, registrováno pouze u finančního úřadu.
- Joint Venture
- Podnikání bez přítomnosti v Řecku
- Smlouva s prodejním agentem (na účet čs. subjektu, za provizi, v Řecku naprosto obvyklá forma).
- Smlouva s distributorem (jedná na svůj účet).
- VAT agent.

Pro získání oprávnění k podnikání platí následující postup:

- zajistit sídlo podniku (v dalším řízení je třeba mít k dispozici dokumenty, prokazující vlastnictví či nájemní nebo jiný obdobný vztah)
- obdržet souhlas s usazením od místně příslušného místního úřadu
- zaregistrovat podnik u místně příslušného finančního úřadu a získat daňové číslo (řecká zkratka AFM)
- obdržet licenci, jedná-li se o podnikání v následujících oblastech:
- zaregistrovat se na místně příslušné obchodní a průmyslové komoře.

Při obchodních a průmyslových komorách, které fungují na okresní úrovni, byly zřízeny kanceláře, které fungují jako one-stop-shop pro zřizování podniků. U těchto kanceláří lze získat nejen veškeré informace, ale i nezbytnou asistenci. Seznam komor s kontakty (v řečtině) je k dispozici na portálu [Union of Hellenic Chambers](#), [konkrétně](#).

V Řecku působí agentura na podporu PZI InvestInGreece Agency, která napomáhá zahraničním investorům překonávat překážky cizího prostředí. Pracovníci InvestInGreece poskytují informace o podnikatelském prostředí a legislativě Řecka, mohou napomoci při zakládání společností na území Řecka apod. Část služeb je placených. Agentura se zaměřuje zejména na významnější investice. Základní informace jsou k dispozici na internetové stránce agentury, která je dostupná v anglické i německé jazykové verzi: www.investingreece.gov.gr.

Zdrojem informací o zřizování podniků, podnikání a investiční činnosti v Řecku jsou publikace (Business Guides) zpracované agenturou InvestInGreece (např. ve spolupráci s řeckou pobočkou KPMG), které jsou k dispozici v angličtině ve [formátu pdf](#).

8.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP)

Řekové kladou větší důraz než Středoevropané na image výrobku. Bez chytrého marketingu (nutno počítat s touto investicí při vstupu na řecký trh), který pokud možno dodá punc exkluzivity, lze na řeckém trhu jen těžko uspět (i když v posledních letech začíná hrát větší roli i cena výrobku).

Nejrozšířenější formou propagace je televizní reklama a dále distribuce propagačních letáků a inzeráty. Rok od roku roste význam využití internetu pro reklamu, který je však vhodný pouze pro některé cílové skupiny (mladší lidé, lidé s vyšším standardem).

- Propagační materiál, katalogy, kalendáře dovážené ve větším množství podléhají dani z přidané hodnoty (aplikuje se snížená sazba: 13 %).
- Dárky, jako malé zásilky neobchodního charakteru, nepodléhají zdanění, jestliže jejich hodnota nepřesahuje 45 EUR.
- Vzorčky bez skutečné obchodní ceny a ty, které jsou v souladu s mezinárodními úmluvami takto označeny, lze dovážet bez platby VAT.

Pro reklamu a inzerci zaměřenou na odbornou obchodní a ekonomickou veřejnost lze doporučit ekonomický tisk, kde lze zveřejňovat inzerci i v angličtině. K nejčtenějším deníkům tohoto typu patří ekonomické EXPRES a NAFTEPORIKI. Z politicko-ekonomického tisku patří k nejprodávanějším KATHIMERINI, TO VIMA, TA NEA či deníky distribuované zdarma jako je METRO a CITY PRESS. Existuje také celá řada odborných časopisů. Z anglického tisku patří k nejčtenějším týdeník ATHENS NEWS.

Kontakty:

- [EXPRES](#)
- [NAFTEPORIKI](#)
- [KATHIMERINI](#)
- [TO VIMA](#)
- [TA NEA](#)
- [METRO](#)
- CITY PRESS
- [ATHENS NEWS](#)

V zemi je dostatek informačních zdrojů různé kvality pro vytváření marketingových studií. Marketingem se zabývá řada marketingových organizací včetně etablovaných světových konzultačních kanceláří. K nejkvalitnějším patří agentura ICAP Group www.icap.gr.

8.5. Způsoby řešení obchodních sporů

Obchodní právo a předpisy týkající se obchodních operací odpovídají francouzskému právu. Řecko postupně harmonizuje své právo s právem Evropské unie, proces však v některých případech probíhá pomalu, mnohdy pouze formálně. V předpisech dochází k častým změnám, zejména v hospodářské oblasti, úpravy je proto nutné soustavně sledovat. Řecko přistoupilo k Newyorské úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů z 10. června 1958 (ČR přistoupila k úmluvě vyhláškou MZV č. 74/1959 Sb.). Z toho vyplývá, že zahraniční rozhodčí nálezy (včetně českých) jsou v Řecku vykonatelné za podmínek uvedených v úmluvě.

Jinak při sporech, kdy dlužník je řeckou společností, a je tedy obvyklé zahájit řízení před příslušným řeckým soudem, je třeba počítat se spíše nízkou efektivitou řeckého soudního systému a se zvýšenými náklady za řecké advokátní kanceláře.

8.6. Režim zadávání veřejných zakázek

V tendrech se nevyžaduje účast řeckého agenta či jiného subjektu. Nicméně lze jeho účast doporučit zejména s ohledem na znalost řeckého jazyka, která je pro účast v tendrovém řízení nezbytná, a samozřejmě s ohledem na znalost místních podmínek a kontakty. I když podmínka alespoň 30% podílu řeckých subdodávek v tendrových nabídkách byla pod tlakem EU od 1. 1. 1998 oficiálně zrušena, doporučuje se v rámci možností pokračovat v tomto trendu, protože často může pronikání na řecký trh výrazně ulehčit. Podmínkou tendrů je často také zajištění servisních služeb, kde opět účast agenta hraje významnou roli.

Vzhledem k tomu, že Řecko je členem EU, je jeho legislativa do značné míry harmonizována s legislativou EU. Základní je Směrnice 93/38 a její novela 98/4. Velké tendry jsou zveřejňovány v oficiálním deníku EU a v elektronické formě by se měly objevovat na adrese www.simap.eu.int.

Povinný centrální zdroj (popř. internetová stránka) pro uveřejňování tendrů neexistuje, jelikož vypisovatelem tendrů je velké množství státních institucí a státních podniků.

Zakázky celonárodního významu vypisují jednotlivá resortní ministerstva, např.:

- ministerstvo životního prostředí, energetiky a klimatických změn – velké ekologické a energetické projekty

- ministerstvo infrastruktury, dopravy a sítí – rozsáhlé stavební projekty národního významu jako jsou silniční koridory a dálnice, mosty, ekologické projekty, zakázky pro civilní letectvo
- ministerstvo obrany
- ministerstvo pro regionální rozvoj a konkurenceschopnost - ředitelství státního zásobování vypisuje pro jednotlivé orgány veřejné správy tendry v souladu s ročním Programem státního zásobování.

Menší zakázky vypisují příslušné veřejné orgány a organizace, např.:

- železnice – organizace [OSE S.A.](#) a její dceřiná společnost [ERGOSE](#), veškeré železniční projekty a materiál včetně vozového parku
- metro – [Attiko Metro S.A.](#), veškeré zakázky související s provozem a rozšiřováním tratí athénské a soluňského metra:
- městská hromadná doprava – organizace [OASA](#) (obsahuje linky na weby všech organizací MHD), OASTh, EthEL, ILPAP, TRAM provozující v Athénách a Soluni autobusy nebo trolejbusy
- elektřina – Power Public Corporation S.A. (DEI) – výstavba nových veřejných elektráren, inovace a zakázky pro stávající elektrárny, projekty rozvodné sítě atd.: www.dei.gr
- zdravotnictví – jednotlivé státní nemocnice (doporučujeme vyhnout se jejich tendrům z důvodu chronicky špatné platební morálky)

Veřejných soutěží se mohou zúčastnit domácí i zahraniční subjekty přímo nebo prostřednictvím agenta. Řada tendrů již v úvodu či předběžném oznámení v tisku avizuje, že je určena pouze pro země EU. U složitějších investičních celků lze agenta výrazně doporučit. Doložka o výrobci dodávaného zboží je modifikována zadavatelem tendru a je specifikována v tendrových dokumentech. Poplatky za většinu tendrových dokumentů jsou relativně nízké i u velkých tendrů infrastruktury (cca 1 až 2 tis. Kč). Většina tendrových dokumentů na zakázky menšího objemu (zvláště u DEI) je bezplatná, ne vždy je však k dispozici v anglickém překladu.

Pokud jsou tendrové dokumenty dostupné pouze v řečtině, bývá z cenového hlediska výhodnější zajistit překlad v ČR. Podávané nabídky (často s požadovaným bid bondem a performance bondem či bankovní zárukou) musí být zpravidla v řečtině. Pouze technické údaje a výkresy lze obvykle předkládat v angličtině. Veškeré cizojazyčné doklady musí doprovázet jejich oficiální překlad do řečtiny.

Nabídková cena musí být v evropské měně (EUR). Cenová nabídka a technická nabídka musí být přiložena v separátních zalepených (nejlépe zapečetěných) obálkách.

Tendrová hodnotitelská komise postupuje od formálních náležitostí (včasnost, úplnost, jazyk nabídky, posouzení dostatečnosti bankovních garancí apod.) k věcným. Po vyloučení nabídek s formálními závadami (tyto nesmí být již rozlepovány) komise otevře technické nabídky a opět vyloučí nevyhovující kandidáty, jejichž nabídky rovněž nesmí dál otevírat. Nakonec komise otevře cenové nabídky. V případě, že je tendr z nejrůznějších důvodů zrušen, není obsah neotevřených obálek odtajněn a nabídka může být zopakována nebo pozměněna podle odtajněných nabídek konkurentů, pro které je tato skutečnost v dalším kole tendru značným handicapem. Nejčastěji rozhoduje nejnižší cena nebo celkově nejvýhodnější nabídka. Rozhodovací proces je bedlivě sledován konkurenty a v případě podezření z neprůhlednosti v rozhodovacím procesu je možné podat protest. Tento řeší v případě velkých zakázek speciální tzv. „meziresortní komise“ složená z odborně příslušných subjektů (ministerstev apod.) a zástupců politických stran zastoupených v parlamentu. Rozklad postupu tendrové výběrové komise často výrazně posouvá realizaci tendrovaných projektů, ale je objektivizujícím prvkem. Po výběru vítězného subjektu tento do 10 dní od vyzvání musí podepsat kontrakt v intencích své nabídky a také předložit performance bond obvykle v hodnotě 10 % nabízené ceny bez DPH (řecká zkratka FPA). Pokud rozdíl v nabídce přesahuje hranici předem stanovenou pro všechny projekty téže kategorie, zvyšuje se povinná garance na provedení projektu z 5 až na 35 % celkového rozpočtu, zdvojnásobuje se penalizace za nedodržení časového harmonogramu a zjednodušuje se postup při změně investora včetně případného propadnutí garance ve prospěch státu.

Oblast veřejných soutěží (legislativní rámec) a řešení sporů při nich vznikajících je řízena úřadem pro veřejné zakázky při ministerstvu pro regionální rozvoj, konkurenceschopnost a námořnictví (generální sekretariát obchodu). Tento úřad není dostatečně personálně vybaven a jeho činnost je proto podstatně omezena.

Bohužel je nutno konstatovat, že netransparentní výběrová řízení nejsou výjimkou. V okamžiku vyhlášení výběrového řízení již často bývá interně rozhodnuto o vítězi. Pro úspěch je proto bezpodmínečně nutný schopný zástupce/lobbyista. Vláda přijímá opatření orientovaná na posílení transparentnosti a omezení korupce ve veřejné správě, která je rovněž předmětem kritiky ze strany EK. Ta jako jeden z prioritních cílů působení Task Force je prosadit hlubokou reformu jak právního prostředí, tak vlastní implementace této agendy.

8.7. Problémy a rizika místního trhu

Vzhledem ke skutečnosti, že Řecko je členem EU, je obchodování s touto zemí standardizováno. Ve smluvních vztazích nelze doporučit přijímání řeckého práva za právo rozhodující pro řešení sporů. Více než obecně platí zásada ověřování bonity obchodního partnera resp. jeho firmy.

Omezující je skutečnost, že v Řecku doposud neexistuje veřejně přístupný obchodní rejstřík. Obchodní rejstříky jsou vedeny při jednotlivých obchodních komorách, rozsah informací, které komory poskytují je však omezený a nevyplývá z něj například, zda je podnik v bankrotu.

Obchodně ekonomický úsek registroval v minulosti zejména problémy, které vznikly českým dopravcům (neplacení objednavatelem dopravy). Mimo to registrujeme poměrně obvyklé problémy s neplatiči za odebrané zboží.

Jak prověřit základní informace o řeckých partnerech?

Pro spolupráci s řeckými partnery je pořekadlo „důvěřuj, ale prověřuj!“ bezpodmínečným předpokladem úspěchu. Vzhledem k tomu, že všeobecně dostupný obchodní rejstřík v Řecku neexistuje, doporučujeme pro prověření, zda firma skutečně existuje a zda uvedla platné údaje, následující:

- u větších kontraktů nešetřete náklady na návštěvu partnera v jeho sídle
- požadujte výpis z rejstříku místně příslušné obchodní a průmyslové komory, kde musí být každá firma povinně registrována
- požadujte předložení průkazu totožnosti fyzické osoby, se kterou budete ve finančním kontaktu či na jejíž účet budete poukazovat platby (eventuálně vyžádejte úředně ověřenou kopii)
- zvláštní pozornost doporučujeme věnovat IČO (řecky A.F.M.) a spádovému finančnímu úřadu (řecky D.O.Y.); IČO lze prověřit v evropském systému [VIES](#), nebo na stránce řeckého [Ministerstva financí](#)
- nespolehejte na elektronickou komunikaci, ale objednávky, smlouvy apod. vyžádejte i písemně.

Prověření solventnosti partnera a ověření, zda není v konkurzu, zatím bez pomoci právníka či placené agentury v podstatě není možné. V této souvislosti je užitečné vyžadovat:

- zřizovací smlouvu, kde je uveden jednatel společnosti, a přehled veškerých změn registrovaných v rejstříku obchodních společností – tyto informace vydává na počkání okresní soud 1. stupně (řecky Protodikeio)
- soudní potvrzení, že firma není v insolventním či konkurzním řízení (řecky Pistopiitiko Mi Ptochevseos a Pistopiitiko Mi Anangastikis Diacheiriseos)
- výpis z bankovního registru dlužníků (tzv. Systém Teiresias)
- je-li to nezbytné, lze požadovat také výpis z katastru nemovitostí, který dokládá nemovitý majetek společnosti spolu s dokladem o právech na tyto nemovitosti (řecky Pistopiitiko Varon).

Kontakty na registrační oddělení největších řeckých obchodních a průmyslových komor:

- **Athens Chamber of Commerce and Industry** – web: www.acci.gr, e-mail: info@acci.gr, Registrační odd.: tel: (0030) 210 3632267, fax: 210 3628352
- **Piraeus Chamber of Commerce and Industry** – web: www.pcci.gr, e-mail: evpep@pcci.gr, Registrační odd.: tel: (0030) 210 4177241 až 5, 210 4134793, fax: 210 4178680
- **Thessaloniki Chamber of Commerce and Industry** – web: www.ebeth.gr, e-mail: root@ebeth.gr, Registrační odd.: tel: (0030) 2310 370150 - 1, fax: 2310 370166.

Seznam komor s kontakty (v řečtině) je k dispozici na portálu [Union of Hellenic Chambers](#).

8.8. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Otázky duševního vlastnictví jako je jeho registrace, ochrana a uznání řeší Hellenic Society for the Protection of Intellectual Property (AEPI) založená v roce 1930. Kompletní informace jsou k dispozici na [webové stránce organizace](#).

Práva autorů a jejich příbuzných zastupuje v Řecku i v zahraničí [Hellenic Copyright Organization](#), která je v této oblasti jediným kompetentním orgánem. Hájí práva autorů všech originálních duševních produktů majících konkrétní podobu, jako jsou písně, knihy, programy atd., aniž by bylo třeba nejprve autorství zaregistrovat, jak je tomu u vynálezů či obchodních značek. Problémem a předmětem soudních sporů je tedy ve většině případů prokázání autorství.

Ochranu duševního vlastnictví upravuje zákon 2121/1993 v podobě po jeho poslední novele z r. 2002 (dostupný i v anglické verzi).

8.9. Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Při převodu finanční částky trvejte na složení bankovní jistiny, která bude vyplacena až po uskutečnění finanční transakce. U velkých částek máte právo požadovat záruky ve formě soudního zastavení práv na nemovitý majetek (náklady 500 až 1000 EUR dle výše částky).

Platby předem jsou využívány především při drobných zásilkách a u určitých strojů a surovin (do 50 % účetní hodnoty, max. šest měsíců). Nejspolehlivější je pochopitelně neodvolatelný a potvrzený dokumentární akreditiv, který se však těžko prosazuje zejména u menších zásilek vzhledem k vysokým akreditivním nákladům. Výjimečně se používá akreditiv s odloženou splatností. Platební podmínky D/P (dokumenty proti placení) lze použít u osvědčených zákazníků, protože existuje riziko z nepřevzetí zásilky. Vývozce by tudíž měl předem získat informace o bonitě a podnikatelské morálce dovozce. Častá je také kombinace akreditivu s dokumentárním inkasem – např. menší část hodnoty zboží je placena akreditivem, zbytek proti dokumentům. Podmínka D/A (dokumenty proti akceptu), neboli směnečný akcept, je možná do tří měsíců. Protože je však riziko z nepřevzetí a neplacení, je třeba exportní úvěr pojistit. Dodávka na úvěr není obvyklá a je riskantní. Minimálně je třeba požádat o neodvolatelný příslib platby (Promissory Letter) nebo o vlastní směnku.

Platbu úroků zahraničním dodavatelům je třeba sjednat v kupní smlouvě, ale dovozce si musí vyžádat povolení. Úroková sazba nesmí být vyšší než platná diskontní sazba Řecké centrální banky plus max. 4 %. Pro měny kótované v LIBOR platí sazba LIBOR plus max. 3 %. Totéž platí i pro stanovení výše úroků z prodlení.

Při dodávkách investičních celků je třeba počítat se střednědobými až dlouhodobými úvěry.

Platební morálku lze hodnotit na poměry EU jako podprůměrnou, zejména z časového hlediska. OEÚ velvyslanectví zaregistroval v roce 2011 několik případů neplacení objednaného zboží či služeb různými řeckými zákazníky. Doporučujeme českým firmám o této skutečnosti informovat co nejdříve Řecké velvyslanectví v Praze a požádat ho o intervenci.

8.10. Významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Nejvýznamnější mezinárodní veletrhy patří:

- Mezinárodní veletrh zemědělské techniky **AGROTICA** (každý sudý rok, 24. ročník 1.–5. 2. 2012, 25. ročník v r. 2014), místo konání: výstaviště HELEXPO, Soluň; pořadatel: [HELEXPO](#)
- Mezinárodní potravinářský veletrh IFDEX – The International Food and Drink Exhibition (další, v pořadí již 26., ročník je plánován na únor 2014), [www.ifdex.gr](#), místo konání: výstaviště METROPOLITAN EXPO, Athény; pořadatel: [MACK.BROOKS.HELLAS](#)

- Mezinárodní veletrh hotelového vybavení a vybavení pro podniky veřejného stravování HO.RE.CA. – Hotel Restaurant CAfe (7. ročník 4.–7. 2. 2012, 8. ročník v r. 2013), www.horecaexpo.gr, místo konání: výstaviště METROPOLITAN EXPO, Athény; pořadatel: Forum S.A.

V poslední době roste počet veletrhů s ekologickou tematikou (hospodaření s vodami, nakládání s odpady, zelené energie apod.). K nejvýznamnějším patří:

- Mezinárodní veletrh energetických Energy**Tech** (4. ročník 16.–19. 2. 2012, 5. ročník v r. 2013), místo konání: výstaviště HELEXPO, Soluň; pořadatel: HELEXPO
- Mezinárodní veletrh **ECOTEC – Environmental Technologies & Photovoltaic Systems** (5. ročník 15.–18. 3. 2012, 6. ročník v r. 2013), www.ecotec.gr, místo konání: výstaviště EXPOATHENS, Athény; pořadatel: T EXPO S.A.
- Mezinárodní veletrhy WATERTEC-ENVIROTEC (říjen 2012) a ENERGY –PHOTOVOLTAIC (7. ročník 1.–4. 11. 2012), místo konání: výstaviště METROPOLITAN EXPO, Athény; pořadatel: LEADEREXPO
- V oblasti cestovního ruchu je nejvýznamnější turistický veletrh **PHILOXENIA** (28. ročník 22.–25. 11. 2012), místo konání: výstaviště HELEXPO, Soluň; pořadatel: HELEXPO

Program výstav a veletrhů, které se konají v Řecku, najdete na webové stránce [Obchodního oddělení Velvyslanectví ČR v Řecku](#).

9. Investiční klima

9.1. Podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Omezení

Přes snahu o vytváření příznivých podmínek pro příliv zahraničního kapitálu není Řecko stále pro zahraniční investory dostatečně atraktivní. Legislativní rámec není největší překážkou, převážná většina odvětví je otevřena cizímu kapitálu s možností 100% podílu domácího a zahraničního soukromého kapitálu v jednotlivých společnostech (mimo obranu, aerolinie, částečně energetiku, municipální a komunální podniky). Problémem je i nadále byrokracie a poměrně složitý postup při zakládání podniků, platný i pro řecké subjekty. Dochází k dílčím zjednodušením postupu při zakládání nových společností. Zlepšení podnikatelského a investičního prostředí patří mezi hlavní priority EK, která poskytuje řeckým orgánům rozsáhlou expertízu, jež se má promítnout do ucelené řady legislativních změn.

Zásadním omezením podnikatelské činnosti je např. absence jednotného a veřejně dostupného obchodního rejstříku. Od dubna 2011 jsou v provozu lokální obchodní rejstříky spravované spádovými obchodními a průmyslovými komorami, všeobecný elektronický obchodní rejstřík však dosud chybí. Podniky jsou povinně registrovány u soudů 1. stupně a u spádových obchodních a průmyslových komor. Rejstřík akciových společností vede Ministerstvo pro regionální rozvoj, konkurenceschopnost a námořnictví.

Podmínky vstupu cizího kapitálu i kapitálu z ČR lze celkově hodnotit jako průměrně příznivé.

Pobídky

Základním investičním zákonem je v Řecku zákon č. 3299/2004 „Pobídky soukromých investic pro ekonomický rozvoj a vyrovnání úrovně regionů“ ve znění jeho novel zákony č. 3522/2006, 3752/2009 a 3908/2011, označovaný v Řecku také jako „rozvojový“ či „investiční“ zákon.

Poslední aktualizace investičního zákona (zákon č. 3908/1.2.2011) se zaměřuje především na podporu investičních záměrů menšího a středního rozsahu. Výše pobídkové dotace je odstupňována dle regionu a velikosti podniku (od 15 % do 50 % hodnoty investičního záměru), novinkou je dotace formou daňové úlevy. Pobídky se týkají:

- veškerých podnikatelských záměrů na celém území Řecka. Forma dotace: daňová úleva v hodnotě až do plné výše nejvyšší dotace, nízkouročný úvěr ze zvláštního Rozvojového investičního fondu (ETEAN)
- podnikatelských záměrů na podporu regionální koheze dle lokálních potřeb. Forma dotace: dotace leasingu až do hodnoty 70 % nejvyšší dotace, daňové úlevy, nízkouročný úvěr
- podnikatelských záměrů malých a velmi malých podniků s minimálně 50 % kapitálovou účastí mladých do 40 let. Forma dotace: dotace výdajů po dobu až 5 let od zahájení provozu, max. 1 mil. EUR
- investic do technologické modernizace a inovací. Forma dotace: dotace leasingu až do hodnoty 80 % nejvyšší dotace, daňové úlevy, nízkouročný úvěr
- velkých podnikatelských záměrů v hodnotě nad 50 mil. EUR. Forma dotace: specifikovaná motivační opatření či kombinace výše uvedených
- dlouhodobých (2 až 5letých) podnikatelských záměrů v hodnotě nad 2 mil. EUR. Forma dotace: daňová úleva až do plné výše nejvyšší dotace
- podnikatelských záměrů orientovaných na synergii a zapojení do sítí (konsorcií) složených alespoň z 10 podniků. Forma dotace: kombinace všech výše uvedených forem specifikovaná rozhodnutím ministra.

Záměry mohou být předkládány dvakrát do roka (vždy do 30. 4. a 31. 10.). Pravidla investičního zákona jsou aplikována rovněž při vyplácení prostředků ze strukturálních fondů.

Bližší informace o investičním zákoně a podmínkách pro investiční činnost v Řecku lze získat prostřednictvím agentury na podporu investiční činnosti InvestInGreece Agency, která rovněž poskytuje pomoc a podporu potenciálním investorům:

Kontakt na agenturu **InvestInGreece Agency**:

3, Mitropoleos Str.

105 57 Athens

Tel.: (0030) 210 33 55 700

Fax: (0030) 210 32 42 079

E-mail: info@investingreece.gov.gr

Web: www.investingreece.gov.gr

- [Investiční zákon](#)
- [Business Guides](#)

9.2. Přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice do Řecka

Přímé zahraniční investice do Řecka zaznamenaly v roce 2011 čistý příliv v hodnotě 25,1 mil. EUR (2010: odliv 457,4 mil. EUR), přičemž objem čistých PZI do Řecka vykazuje příliv 311 mil. EUR (2010: příliv 281 mil. EUR), zatímco čistý odliv kapitálu z Řecka na PZI v zahraničí činil 286 mil. EUR (2010: odliv 738 mil. EUR).

V oblasti portfoliových investic došlo v roce 2011 k dalšímu výraznému odlivu v hodnotě 17,3 mld. EUR (2010: odliv 20,86 mld. EUR), který byl vyvolán panikou okolo hrozícího bankrotu Řecka a neutěšenou situací na burze. Čistý objem zahraničních portfoliových investic klesl o 23,44 mld. EUR.

U ostatních investic došlo v roce 2011 k přílivu v hodnotě 35,17 mld. EUR (2010: 42,53 mil. EUR), který paradoxně odráží zvýšení investic v Řecku o 29,74 mld. EUR (2010: 34,88 mld. EUR) a návrat prostředků ze zahraničí v hodnotě 5,43 mil. EUR (2010: 7,66 mil. EUR).

Teritoriální struktura PZI

Největšími investory jsou tradičně země EU, jejichž podíl na celkovém objemu PZI činí více než 50 % (2009: 87 %). V teritoriální struktuře řeckých PZI hrají tradičně významnou roli také investice do zemí Balkánu. Přestože v důsledku hospodářské krize tyto investice v posledních letech klesají, Řecko si i nadále udržuje přední místo mezi zahraničními investory do Rumunska, Bulharska, MK/FYROM, Albánie. Významný je počet řeckých podniků, které v letech 2009-2011 přesunuly do těchto zemí své sídlo motivovány především nižším zdaněním a výrobními náklady (zhruba 1500 akciových společností a s.r.o.). Zvláště výrazná je na Balkáně přítomnost řeckých bank. Úvěrová krize a s ní spojená klesající likvidita však v řadě případů nutí banky stahovat své podíly do Řecka.

Teritoriální struktura PZI (v mil. EUR)

	2007	2008	2009	2010
EU-25 (do r. 2007), EU-27	1 441	2 908	1 561	1 565
- z toho z eurozóny	1 679	3 043	1 601	1 764
Ostatní OECD	73	131	87	82
Balkán	1	1	0	3

Střední východ, bývalý SSSR	3	-5	6	9
Ostatní	25	37	100	-7
Celkem	1 543	3 071	1 754	1 652

Zdroj: Výroční zpráva Řecké centrální banky

Nejvýznamnější PZI do Řecka v r. 2011:

- Cosco Pacific Ltd. zvýšila svůj kapitál v Piraeus Container Terminal S.A. (43 mil. EUR)
- Velti Plc. (GB) nazvýšila akciový kapitál dceřinky Velti S.A. (30 mil. EUR)
- Deutsche Bank (DE) odkoupila 10 % akcií OTE (392 mil. EUR)
- Credit Agricole S.A. (FR) navýšila akciový kapitál Emboriki Bank (1 mld. EUR)
- Societe Generale (FR) navýšila akciový kapitál Geniki Bank (575 mil. EUR)
- Banco Commercial Portuguel navýšila akciový kapitál Millenium Bank (105 mil. EUR)
- Johnson&Johnson (USA) navýšila akciový kapitál Johnson&Johnson Hellas(45 mil. EUR)
- Johnson&Johnson (USA) navýšila akciový kapitál dceřinky Janssen-Cilag Farmaceutic (36 mil. EUR)
- Citibank (USA) navýšila akciový kapitál dceřinky Diners Club of Greece (55 mil. EUR)

Zdroj: Finanční účet Řecké centrální banky

Investice řeckých subjektů v zahraničí

Teritoriální struktura řeckých PZI (v mil. EUR)

	2007	2008	2009	2010
EU-25 (do r. 2007), EU-27	1 179	685	1 142	638
- z toho z eurozóny	717	1 028	1 118	493
Ostatní OECD	2 200	620	18	24
Balkán	211	164	143	111
Střední východ, bývalý SSSR	118	64	21	28
Ostatní	125	116	155	157
Celkem	3 833	1 650	1 479	958

Zdroj: Výroční zpráva Řecké centrální banky

Nejvýznamnější řecké PZI do zahraničí v r. 2011:

- EUROBANK investovala do své pobočky v Polsku (451 mil. EUR)

- CHIPITA Holding navýšila akciový kapitál své polské dceřinky (41 mil. EUR)

Zdroj: Finanční účet Centrální banky

Perspektivy

Od konce roku 2009 prochází Řecko hlubokou fiskální a hospodářskou krizí, která se v letech 2010–2011 dále prohloubila. Důsledkem je jak nedostatek soukromých i veřejných investičních prostředků na řeckém trhu, tak snížená přitažlivost Řecka pro zahraniční investory. Předvídat perspektivy PZI do Řecka a budoucnost řeckých investic do zahraničí je vzhledem na nejistou situaci velmi obtížné. Lze očekávat jak další odliv řeckého kapitálu do perspektivních zemí, ale i příliv PZI do perspektivních řeckých podniků (např. environmentální technologie, obnovitelné zdroje energie, cestovní ruch, Real Estate, privatizační projekty), které se s ohledem na krizi a nedostatek kapitálu podaří získat za mimořádně výhodných podmínek. V letech 2011–15 bude realizována celá řada privatizací státních podílů ve veřejných podnicích a státního nemovitého majetku, od čehož si stát slibuje 19 mld. EUR (analyticky viz kap. 9.4.).

9.3. České investice v teritoriu

Přímé zahraniční investice (v mil. EUR)

	2007	2008	2009	2010	2011
Přímé investice z ČR do Řecka	NA	NA	NA	-0,30	NA
PZI z Řecka do ČR	-2,85	10,52	0,54	14,75	-15,8

Zdroj: ČNB-Zprávy o vývoji platební bilance

Přímé zahraniční investice (v mil. EUR)

	2007	2008	2009	2010
Přímé investice z ČR do Řecka	0,1	0,5	0,7	4,5
PZI z Řecka do ČR	5,6	3,8	6,0	5,8

Zdroj: Řecká centrální banka

Portfoliové investice (v mil. CZK)

	2007	2008	2009	2010
Rezidenti ČR v Řecku	20 608	16 505	23 677	12 431
- majetkové cenné papíry	142	100	359	336

- dlouhodobé dluhopisy	20 556	16 405	23 318	12 095
- krátkodobé dluhopisy	0	0	0	0
Rezidenti Řecka v ČR	Neev.	Neev.	Neev.	Neev.

Zdroj: ČNB – Zprávy o vývoji platební bilance, Řecká centrální banka

V letech 2004–2008 velvyslanectví zaregistrovalo zájem několika českých subjektů o investice v Řecku v oblasti cestovního ruchu, informačních technologií a ekologie a v roce 2009 o telekomunikace. V roce 2011 dle zpráv sdělovacích prostředků zvýšila finanční skupina PPF svůj majetkový podíl v Piraeus Bank o 2,1 % (24 mil. EUR) na celkových 5,7 %. PPF se tak stala největším jednotlivým akcionářem v této bance.

9.4. Nejperspektivnější odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Vývoj jednotlivých sektorů (meziroční změna v %)

	2007	2008	2009	2010	2011
Zemědělství, lesnictví, rybolov	-10,8	5,3	-6,6	1,0	1,9
Průmysl včetně energetiky	6,1	-8,6	13,6	-0,8	-6,5
Stavebnictví	-10,0	-9,3	0,3	-8,6	-20,0
Služby celkem	6,3	7,3	0,9	0,3	-5,3

Zdroj: Řecký statistický úřad (EL.STAT.), Ministerstvo financí

Údaje vycházejí ze srovnání podílu jednotlivých odvětví na tvorbě HDP. Údaj je zveřejňován celoročně. Analyticky viz kapitola 4.6.

Perspektivní odvětví

Řecko hledá cestu z hluboké recese. V této fázi se zdá, že mu chybí obecné zdrojové předpoklady pro prudký růst konkurenceschopného průmyslu. Místní průmysl, kromě energetiky, těžby a zpracování nerostných surovin a zpracování odpadů, se pravděpodobně bude rozvíjet cestou náhrady některých dovozů vlastní (většinou lokální malou a střední) výrobou. V této souvislosti se dostává do popředí řecké zemědělství. Agentura InvestInGreece prezentuje jako strategické investiční sektory cestovní ruch, energetiku (zejména OZE), informační a telekomunikační technologie, zdravotnické technologie a vybavení, potraviny a nápoje a životní prostředí.

Cestovní ruch je oblastí s největšími komparativními výhodami nejen v rámci Řecka, ale i v rámci EU. Lze předpokládat jeho další rozvoj a je reálný prostor pro vylepšování jeho infrastruktury.

V energetice se otevírá prostor pro investice do obnovitelných zdrojů energie (aktuálně zejména do fotovoltaických panelů, kde se předpokládá vybudování rozsáhlých solárních parků v rámci projektu HELIOS) a do průzkumu nalezišť a následně těžby ložisek ropy a zemního plynu.

Potenciální předpoklady pro investice budou nadále v oblasti infrastruktury. Velké rezervy jsou v odpadovém a vodním hospodářství (recyklace odpadu všeho druhu, rekultivace skládek, biologické čističky, hospodaření s podzemními vodami, odsolování atd.), které však často brzdí místní samospráva či lokální zájmy, a i když potřeby pro tyto investice přezrály, skutečné klima pro jejich realizaci teprve dozrává. Strategické projekty budou realizovány formou partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP).

Zemědělství s ohledem na celkové začlenění do kompetitivního prostoru EU bylo v uplynulých letech (i přes obecně velmi příznivé klimatické podmínky) zanedbáváno. S hospodářskou krizí však nabývá na významu, protože se jeví jako sektor, který je schopen pohltit přebytečné pracovní síly z měst a nahradit drahé potraviny z dovozu. Může se tak stát vhodným odbytištěm české techniky.

Poměrně pochmurnému obrazu řeckého průmyslu se vymyká řada perspektivních společností aktivních např. v oblasti informačních technologií, telekomunikací, bioproduktů, potravin, farmaceutických prostředků atd. Často s využitím znalostí a kontaktů řecké komunity ve světě (zejména v USA) jsou schopné nabízet sofistikované produkty a skrývají značný potenciál, přestože uplatnění často nacházejí spíše za hranicemi Řecka.

Privatizace

V následujících letech lze počítat s urychlením privatizací veřejného majetku. V této oblasti se otevírá také nová kategorie investic orientovaných pronájem státních nemovitostí včetně půdy k dlouhodobému využití. Cílem státu je vytěžit do roku 2015 celkem 19 mld. EUR.

Prvním krokem k odstartování privatizačního procesu bylo v létě 2011 zřízení tzv. Fondu pro využití privátního majetku státu – [Hellenic Republic Asset Development Fund S.A.](#), který je veřejnou akciovou společností, do níž je postupně převáděn státní majetek určený k privatizaci/využití. Jedná se o období českého Fondu národního majetku.

Na rok 2012 se předpokládá 5. aktualizace programu fiskální konsolidace podepsaná v říjnu 2011 realizaci 28 privatizací v hodnotě 9,3 mld. EUR.

Privatizační program 2012

	Podíl státu	K prodeji
1. čtvrtletí cíl: 3,3 mld. EUR		
Státní loterie	100,0 %	100 %
Nemovitosti (1. balíček)	100,0 %	100 %
Sazka (OPAP)	34,0 %	29 %
LARKO S.A. (huť)	55,2 %	55,2 %
Hellenic Defence Systems (EAS) (zbrojovka)	99,8 %	99,8 %

Kasino Mont Parnes (Parnitha)	49,0 %	49,0 %
2. čtvrtletí cíl: 2,0 mld. EUR		
Athens International Airport (AIA)	55,0 %	prodloužení pronájmu a prodej alespoň 21,0 %
Hellenic Petroleum Company (ELPE)	35,5 %	35,5 %
Public Gas Corporation (DEPA)	65,0 %	55,0 %
Hellenic Gas Transmission System Operator (DESFA)	65,0 %	31,0 %
Řecké dostihy (ODIE)	100,0 %	100,0 %
EGNATIA (dálnice)	100,0 %	100,0 %
Port Thessaloniki Authority (OLTh)	74,3 %	23,3 %
Port Piraeus Authority (OLP)	74,1 %	23,1 %
Hypotéční a úvěrový fond	100,0 %	100 %
3. čtvrtletí cíl: 2,0 mld. EUR		
Agrotiki Bank (ATE)	89,9 %	alespoň 38,6 %
Regionální letiště (1. balíček)	100,0 %	100,0 %
Řecké pošty (ELTA)	90,0 %	alespoň 40,0 %
Hellenic vehicle Industry (ELVO)	51,0 %	51,0 %
Public Power Corporation (DEI)	51,0 %	17,0 %
Regionální přístavy (1. balíček)	100,0 %	100 %
4. čtvrtletí cíl: 2,0 mld. EUR		
Hellenic Post Bank (TT Bank)	34,0 %	34,0 %
Thessaloniki Water Supply and Sewerage Company (EYATH)	74,0 %	34,0 %

Athens Water Supply and Sewerage Company (EYDAP)	61,3 %	27,3 %
Silnice a dálnice (1. balíček)	100,0 %	100,0 %
Nemovitosti (2. balíček)	100,0 %	100,0 %

Zdroj: 5. aktualizace Memoranda a záchranného úvěru EK/ECB/MMF (říjen 2011)

Privatizační program je průběžně aktualizován v závislosti na situaci na trhu a připravenosti jednotlivých privatizačních projektů. Aktuální informace jsou k dispozici na stránce [privatizačního fondu](#).

9.5. Rizika investování v teritoriu

Kromě opatrnosti při participaci na projektech spolufinancovaných z veřejných prostředků, která je diktována skutečností, že přes stabilizaci finanční situace Řecka díky záchranným balíčkům EK, ECB a MMF nebylo nebezpečí bankrotu řeckých veřejných financí definitivně zažehnáno, lze doporučit také zvýšenou pozornost při výběru případných partnerů pro joint ventures. Někdy překvapivá znalost češtiny u řeckého partnera není dostačující podmínkou úspěchu investice. V roce 1998 zaznamenal ZÚ ztrátu českého soukromého investora (vklad do řecké papírenské výrobní společnosti) v objemu 1 mil. USD. V posledních letech nebyla ztráta investic zjištěna.

10. Očekávaný vývoj v teritoriu

10.1. Významné události v následujícím roce a jejich dopady na ekonomickou sféru země

Ekonomická politika řecké vlády je od roku 2010 determinována snahou o stabilizaci veřejných financí, podmínkami vyplývajícími z podpůrného mechanismu EK, ECB a MMF a závislostí země na prostředcích poskytovaných ze záchranného úvěru. V roce 2012 bude ekonomický program i vnitropolitický vývoj ovlivněn tím, jak se řecká vláda a společnost vyrovná se dvěma klíčovými problémy:

Fiskální krize a nebezpečí neřízeného bankrotu

Restrukturalizace veřejného dluhu (PSI) spolu s 2. záchranným úvěrem EK, ECB a MMF začátkem roku 2012 dočasně stabilizovaly situaci a otevřely Řecku novou příležitost vyhnout se neřízenému bankrotu a nucenému odchodu z Eurozóny. Rok 2012 bude poznamenán přísnou rozpočtovou disciplínou a úsilím o dosažení primárního rozpočtového přebytku, který Řecku umožní obsluhovat své fiskální potřeby a současně splácet obrovské záchranné úvěry.

Hluboká hospodářská recese

Vleklá recese trvající již od roku 2008 se negativně odráží jak na poklesu veřejné i soukromé spotřeby a investic, tak na poklesu daní a růstu sociálních dávek, což bezprostředně ovlivňuje plnění rozpočtových cílů. Reforma státní správy, tj. její struktury a efektivity, daňového systému, rozsáhlá privatizace a nastartování prorůstové strategie zahrnující zlepšení čerpání alokovaných prostředků z unijních fondů, rekapitalizaci komerčních bank, zlepšení právního, podnikatelského a investičního prostředí a dopracování systému financování malých a středních podniků patří k hlavním cílům, jejichž naplnění bude podřízen ekonomický program řecké vlády.

Rok 2012 bude zřejmě klíčovým pro další ekonomický i sociální vývoj Řecka.

Charakteristika hospodářského vývoje a jeho další perspektivy jsou analyticky popsány v kapitolách 4. a 5.

10.2. Trendy, vstup země do mezinárodních uskupení, přijetí nových zákonů, daní apod.

V příštím období není plánován vstup země do dalších mezinárodních uskupení, neboť těch nejdůležitějších je již členem (EU i Eurozóna, NATO, OSN, WTO, OECD atd.).

10.3. Nové možnosti pro český export či jinou ekonomickou spolupráci s ČR

V rámci svých kompetencí se Velvyslanectví ČR v Řecku dlouhodobě zaměřuje na podporu infrastruktury pro ochranu životního prostředí a environmentálních technologií (např. nakládání s vodami, odpadové hospodářství), dopravní infrastruktury (zejména MHD a železnice) a energetiky. Přesun pracovních sil z měst na venkov a posílení řeckého vývozu potravin naznačují, že jedním z bezprostředních důsledků stávající hospodářské krize bude návrat k pro Řecko tradiční zemědělské výrobě, jež byla v posledních letech mírně opomíjena a zaznamenala odliv pracovních sil. V tomto kontextu hodlá velvyslanectví věnovat zvýšenou pozornost také zemědělským technologiím. Velvyslanectví vítá jakékoli další podněty ze strany českých podnikatelských subjektů a organizací, ale i od jejich řeckých zástupců.